

**Magyar Gyula Kertészeti Technikum és
Szakképző Iskola
Szakmai Program
Hatályos 2025. szeptember 1-től**

Tartalom

I. BEVEZETŐ RÉSZ	7
1. AZ ISKOLA BEMUTATÁSA	8
1.1 AZ ISKOLA ARCULATA	8
1.2 HAGYOMÁNYOK, AZ ISKOLA RÖVID TÖRTÉNETE	8
2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	13
3. NEVELÉSI-OKTATÁSI ALAPELVEINK	15
4. AZ ISKOLA TANULÓI KÖZÖSSÉGE	18
5. HAZAI ÉS KÜLFÖLDI KAPCSOLATAINK, KAPCSOLATTARTÁS MÁS ISKOLÁKKAL	21
II. NEVELÉSI PROGRAM	24
1. AZ ISKOLA NEVELÉSI-OKTATÁSI CÉLJAI ÉS FELADATA.....	24
2. A NEVELÉSI-OKTATÁSI MUNKÁBAN ALKALMAZOTT ESZKÖZ- ÉS ELJÁRÁSRENDSZER ...	28
2.1 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	28
2.1.1 A tanulási és kulturális esélykülönbségek csökkentése	28
2.1.2 Művészeti-esztétikai nevelés, vizuális és zenei kultúra fejlesztésének tevékenységi formái	30
2.1.3 Hazafias nevelés tevékenységformái.....	31
2.1.4 A családi életre való nevelés tevékenységformái	32
2.1.5 Környezeti nevelés tevékenységformái	32
2.1.6 Demokráciára nevelés tevékenységformái.....	33
2.2 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	34
2.3 ÉTIKAI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGFORMÁI	36
3. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	36
3.1 ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK	36
3.2 ÖNISMERET KIALAKÍTÁSA	37
3.3 AZ ÖNBIZALOM KIALAKÍTÁSA	38
3.4 ÖNNEVELÉS, ÖNFEGYELEM.....	39
4. A NEVELÉSI CÉLKITŰZÉSEK KÖZT KIEMELT JELENTŐSÉGŰNEK TARTJUK A KÖVETKEZŐ TERÜLETEKET	41
4.1 HON- ÉS NÉPISMERET.....	41
4.2 EURÓPAI AZONOSSÁGTUDAT – EGYETEMES KULTÚRA	42
4.3 GAZDASÁGI NEVELÉS	43
4.4 KÖRNYEZETTUDATOSSÁGRA NEVELÉS	44
4.5 A TANULÁS TANÍTÁSA	44
4.6 TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉG	46
4.7 FELKÉSZÜLÉS A FELNÖTT LÉT SZEREPEIRE	47

5. AZ OKTATÓK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	48
6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	53
7. A TANULÓKNAK A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGA GYAKORLÁSÁNAK RENDJE.....	70
8. A TANULÓ, A KISKORÚ TANULÓ TÖRVÉNYES KÉPVISELŐJE, A KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ SZEMÉLY, AZ OKTATÓ, A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY ÉS A SZAKKÉPZŐ INTÉZMÉNY PARTNEREINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK, ÉS EGYMÁSSAL VALÓ KAPCSOLATTARTÁSUK FORMÁI	71
9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	74
10. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	77
10.1 ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK	77
10.2 CÉLOK	77
10.3 AZ ÉRTÉKEK LÉTREHOZÁSÁBAN VALÓ KÖZÖS CSELEKVÉS SZÍNTEREI ÉS TEVÉKENYSÉGEI	78
10.4 A DIÁKKÖZÖSSÉGEK ALAPVETŐ FORMÁI	78
10.5 A HAGYOMÁNYOK KÖZÖSSÉGI ÁPOLÁSA	80
10.6 A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT	80
11. KÖRNYEZETI NEVELÉS.....	82
11.1 ÁLTALÁNOS CÉLOK, ÉRTÉKEK	84
11.2 PEDAGÓGIAI CÉLOK.....	84
11.3 A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN	85
12. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG.....	87
12.1 ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK ÉS FELADATOK	87
12.2 ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK	88
13. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK	90
14. TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM ..	92
15. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	94
16. AZ ISKOLA KAPCSOLATRENDSZERE	95
16.1 KAPCSOLAT A SZÜLŐKKEL	95
16.2 KAPCSOLAT A TANULÓKKAL	97
16.3 KAPCSOLAT AZ OKTATÓKKAL	99
16.4 KAPCSOLAT A KOLLÉGIUMOKKAL	100
16.5 KAPCSOLAT A BÁZISÜZEMEKKEL.....	100
16.6 KAPCSOLAT A FENNTARTÓVAL.....	100

16.7 KAPCSOLAT MÁS INTÉZMÉNYEKKEKEL.....	101
17. A SZAKMAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE.....	102
17.1 SZAKTANTERMEK KIALAKÍTÁSA.....	102
17.2 A TANÓRAI MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK	102
III. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	104
1. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS CÉLJA:.....	104
2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ MÓDSZEREK:.....	104
3. TANÓRAI TEVÉKENYSÉGEK – KAPCSOLATTARTÁS TANTÁRGYAKKAL:	105
4. SEGÍTŐ KAPCSOLATOK.....	106
5. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA	106
6. HELYZETFELMÉRÉS, ELEMZÉS	107
IV. OKTATÁSI PROGRAM.....	108
1. TANTÁRGYI TANTERVEK.....	108
2. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANESZKÖZÖK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	109
3. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁBA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI.....	109
3.1 A BEIRATKOZÁS FELTÉTELEI	109
3.2 MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS ÁLTALÁNOS FELTÉTELEI:	110
4. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK MÓDSZEREI, VISSZACSATOLÁSI ELJÁRÁSAI	111
4.1 TANULÓI MUNKA ELLENŐRZÉSÉNEK, ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS ELVEI.....	111
4.2 A SZÓBELI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	112
4.3 AZ ÍRÁSBELI MUNKÁK ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE	113
4.4 AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	114
4.5 AZ ÉRTÉKELÉSI RENDSZER KONKRÉTUMAI:	114
4.6 FÉLÉVI ILLETVE ÉV VÉGI ÉRDEMJEKGY KIALAKÍTÁSÁNAK SZEMPONTJAI.....	115
5. VÁLASZTHATÓ ÉRETTSÉGI TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, OKTATÓVÁLASZTÁS, CSOPORTBONTÁS SZABÁLYAI	115
6. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI ÉS KÖVETELMÉNYEI.....	116
V. KÉPZÉSI PROGRAM	134
1. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET	134
2. A SZAKMAI KÉPZÉS CÉLJAI	134

3. A MAGYAR GYULA KERTÉSZETI TECHNIKUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLA KÉPZÉSI RENDSZERE	135
4. KÉPZÉSI RENDSZER	137
4.1 KERTÉSZTECHNIKUS KÉPZÉS (8. ÁLTALÁNOS ISKOLAI OSZTÁLYBÓL ÉRKEZETTEKNEK)	138
4.2 KERTÉSZTECHNIKUS KÉPZÉS (ÉRETTSÉGIZETTEKNEK)	138
4.3 KERTÉSZ (SZAKKÉPZŐ ISKOLAI KÉPZÉS)	139
4.4 RÉSZ-SZAKKÉPESÍTÉS	139
4.5 ÁGAZATI VIZSGÁK ÉS A SZAKMAI VIZSGÁK PORTFÓLIÓJÁNAK KÖVETELMÉNYRENDSZERE A MAGYAR GYULA KERTÉSZETI TECHNIKUM ÉS SZAKKÉPZŐ ISKOLÁBAN	140
4.6 FELNŐTTOKTATÁS	142
4.7 FELNŐTTKÉPZÉS	142
5. SZAKMAI GYAKORLAT KÉPZÉS HELYEINEK ÉS FORMÁINAK BEMUTATÁSA	143
5.1 A TANKERTÉSZET FELADATA:	143
5.2 GYAKORLATI KÉPZÉS FORMÁI:	144
VI. ÓRATERVEK	145
VII. ZÁRÓ DOKUMENTUMOK	164
VIII. MELLÉKLETEK	167
1. KOMPLEX PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI TERV	168
<i>Személyi fejlesztések</i>	<i>170</i>
<i>Tárgyi fejlesztések</i>	<i>170</i>
<i>A tanulás támogatása</i>	<i>171</i>
<i>Tanulók iskolai kötődésének erősítése</i>	<i>171</i>
<i>Oktatók támogatása</i>	<i>173</i>
<i>Módszertani eszköztár gazdagítása</i>	<i>174</i>
A BEIRATKOZÁS FELTÉTELEI	175
2. MÁSODIK ESÉLY TERV	190
3. ALAPKÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV	197
AZ ALAPKÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV INDOKLÁSA / VEZETŐI TÁMOGATÁS	198
CÉLOK MEGFOGALMAZÁSA	199
MÉRÉS – ÉRTÉKELÉS RENDSZERE	200
A MÉRÉSI RENDSZER KIALAKÍTÁSÁNAK ALAPELVEI	200
A MÉRÉS ESZKÖZEI, A MÉRÉS CÉLJA, A LEBONYOLÍTÁS ÜTEMEZÉSE	200
OKTATÓ SZINTŰ MÉRÉSEK	201
DOKUMENTÁLÁS – NAPLÓZÁS	202

ALAPKÉSZSÉGFEJLESZTÉSEK FEJLESZTÉSE	202
TANULÁSMÓDSZERTANI ALAPKÉSZSÉGEK	202
TANÓRAI DIFFERENCIÁLÁS	204
MATEMATIKAI ALAPKÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE.....	207
OLVASÁSI, SZÖVEGÉRTÉSI KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE	208
KÜLÖNÖS BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐKKEL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK ÉS EGYEDI MÉRÉSEK	208

I. BEVEZETŐ RÉSZ

Az iskola emberképe:

Aki beiratkozik a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolába egyszerre két közösség tagjává válik: „Magyar Gyulás” lesz, és belép a kertészek nagy családjába is. Így az iskola alapvető nevelési célja az, hogy olyan sokoldalúan fejlett személyiségű, beilleszkedni képes, konszolidált ifjú szakembereket neveljen, akik magukénak érzik e közösségek értékeit és hagyományait, s ezeket tovább mélyítve sikeres szakmai pályát futnak be. Olyan fiatalokat kívánunk kibocsátani az Alma Materből, akik a kertészekre jellemző szilárd etikai értékrenddel rendelkeznek, akik önbizalommal tekintenek a jövő felé, akiknek vannak céljaik, s akik akarnak és képesek is küzdeni kitűzött céljaik eléréseért. A Magyar Gyulában a tanuló a központ. A szakmaiság legmagasabb fokán igyekszünk fejleszteni minden tanulót, annak testi, lelki, szellemi képességeivel és lehetőségeivel együttműködően. Az iskola minőségét, jó hírét – többek közt – az is adja, hogy számunkra nincs értékes és kevésbé értékes, okos és buta, jó és rossz, ügyes és ügyetlen tanuló, hanem nálunk csak a Tanuló van. Mindenki tehetséges valamiben: az iskola arra törekszik, hogy az értéket, a legjobbat hozza ki minden tanulójáról. Az elmúlt évtizedek folyamatai és a robbanásszerű társadalmi változások átértékeltek a család, nevelésben betöltött szerepét. A család már nem a nevelés központja, elindítója. Ez nem is meglepő, hiszen a mai gyerekek szülei már egy olyan (másod) generáció, akiket nem, vagy csak alig neveltek, akik „kulcsos gyerekként” nőttek fel. Ennek eredményeként a nevelési feladatok egyre inkább az iskolákra, a nevelőtestületekre hárulnak. Iskolánk tehát azt vallja, hogy a pusztá tudás közvetítés, és a „sok fej, kevés kéz, semmi szív” filozófiája nem elég! Az iskolának folyamatos értékközvetítési, nevelési funkciót is be kell töltenie. E cél átjárja, meghatározza oktatói munkánk minden mozzanatát.

A nevelési célkitűzéseken belül fontosnak tartjuk hangsúlyozni Magyarország Európai Unióban való helytállását.

1. Az iskola bemutatása

1.1 Az iskola arculata

123 esztendő telt el azóta, hogy Budapest székesfőváros a Kőbányai Maglódi úti Községi Elemi Népiskolában 1902-ben gazdasági irányú ismétlő iskolát nyitott.

Az elmúlt bő évszázad alatt az iskola az ország legnagyobb és legjobb kertészeti szakképző intézményévé vált, ahol jeles kertészek, dísznövénykertészek, kertépítők, virágkötők generációi szereztek szakképesítést.

Rangot jelent, és nemcsak Budapesten, hanem országszerte is, ha valaki a „Maglódiban”, a „Mezgazban” végzett.

Szakmai körökben büszkén és szeretettel emlegetik az Alma Matert, a sikeres életpályát megalapozó iskolát.

A világvárossá fejlődő Budapest, az agglomeráció egyre bővülő munkaerőpiaca hosszútávon is széleskörű elhelyezkedési lehetőséget fog biztosítani a különböző kertészeti szakembereknek, szakmai karriert, sikeres életpályát kínálva az iskolánkban végző fiataloknak.

Az iskola Szakmai Programja, s a mögötte álló korszerű tanműhelyi, üzemi háttér, virágüzleti hálózat és a hagyományok gazdagsága együtt biztosítják, hogy a magyar, és az európai munkaerőpiacon egyaránt versenyképes, boldogulni tudó sikerorientált ifjú kertészek hagyják el az iskolapadot.

A hosszú idő alatt kialakult arculat megőrzése csak a fenntartó, az oktatók, a szülők s a tanulók együttes segítségével lehetséges.

1.2 Hagyományok, az iskola rövid története

1. szakasz: 1902 – 1961 Gazdasági iskola - a hőskor

1902. Megnyílik a gazdasági ismétlő iskola, megkezdődik a tangazdaság kiépítése, a mai tankertészet alapjainak lerakása. A képzés több szakterületen folyik, mezőgazdasági, gazdasszony-, háztartási, állategészségügyi ismereteket oktatnak ebben az időszakban.

Az iskola egyik legnagyobb sikerét az 1939-ben a városligetben megrendezett „Kisgazda udvar” rendezvényen aratta, ahol az asztaldíszítés és terítés kategóriában „Jubileumi aranyérmet” nyertek a tanulók.

1947-től Mezőgazdasági Leány Középiskola működik a Maglódi u. 8. szám alatt, majd Felsőfokú Mezőgazdasági Technikus állategészségügyi szakon folyik a képzés, mely a mezőgazdasági szaktárca felügyelete alatt áll.

E korszak kiemelkedő egyénisége Illésné Ticsénszki Marianna, aki mint kertészeti szakkönyvek szerzője, és mint igazgató is maradandót alkotott.

2. szakasz: 1961 – 1994 a „Mezgaz”- menetelés a sikerbe

1961-től dísnövénytermesztő és kertépítő szakképzés indul a Maglódi úti Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben, s elkezdődik az új szakmák és a kor követelményeinek megfelelő tankertészet kialakítása. A fenntartó ismét a Főváros.

1962. Az iskola megnyitja kapuit a mozgássérült fiatalok előtt is. A képzés kezdetben a Maglódi úton, majd 1967-től a XII. kerület, Gyöngyvirág úton folyik, ahol kollégium és tankertészet kialakítására is sor kerül. Ez az épület ma már nem létezik.

1964-től van lehetőség arra, hogy érettségivel rendelkező tanulók is részesüljenek a szakmai képzésben. Kezdetben különbözeti vizsgát kellett tenniük, majd ezután folytathatták szakmunkásosztályokban tanulmányaikat. 1988-tól már önálló osztályokban tehetik meg ugyanezt.

Ugyanettől az évtől rendelkezik fővárosi alapító okirattal is az intézet.

1972. Fordulópont az iskola történetében. Ekkor indul a közel 2 évtizedig oktatott sikerszakma, az 1701. sz. dísnövénykertész (dísnövénytermesztő, kertépítő- parkfenntartó, valamint virágkötő komplex szakma) tanítása.

Ettől kezdve a „Mezgaz” tanulói rendszeresen elindulnak az országos és nemzetközi szakmai versenyeken, s kiemelkedő teljesítményt nyújtva nyernek (ritka a kivétel!), sokszor a képzeletbeli dobogó mindhárom fokát elfoglalva.

1979. Újabb minőségi ugrás. Immár van lehetőség érettségi megszerzésére is esti-levelező tagozaton, a szakmunkások szakközépiskolájában. Ezzel megszűnik a szakképzés eddigi zsákutcás jellege.

1986. Felépül az új, modern iskolaépület.

1988. A szakközépiskola és az új szak bevezetésének éve az iskolában: az 1707 sz. Általános kertész szakközépiskola. Az érettségi mellett e szakon gyümölcs-szőlő és zöldségtermesztő szakképesítést is szerezhetnek a tanulók.

E korszak kiemelkedő tanáregyénisége Kánnár Lászlóné. Tanárként kertészek, virágkötők, kertépítők generációit oktatta, szakmai tankönyvek sorának megírásával képzésüket segítette.

Közel 3 évtizedes igazgatósága alatt az iskola folyamatosan fejlődve az ország legjobb kertészeti szakképző intézményévé vált. Joggal tartjuk őt a mai iskola megalapítójának. Mindannyian „az ő köpenyegéből bújtunk ki”.

3. szakasz: a „Magyar Gyula”- az átmenet

1992-től elkezdődnek a külföldi szakmai gyakorlatok.

1995. Az iskola felveszi „Magyar Gyula” nevét. A névadó Magyar Gyula 1880-ban született kertész szülők gyermekeként. A kertészeti tanintézet elvégzésével párhuzamosan anyanyelvi szinten megtanult angolul, németül, és franciául. Ifjú kertészként évekig utazgatott és dolgozott. Európában, a legnevesebb kertészeti cégeknél gyűjtötte a szakmai tapasztalatokat.

Hazatérve, a Kertészeti Tanintézet megbecsült, a felnövekvő kertészgenerációk Európa-szerte ismert tanáraként, s mint a magyar növénynevelés alapjainak lerakója dolgozott. 5 könyvet, 433 cikket és tanulmányt írt. 1945 áprilisában halt meg.

Példaként állítjuk tanulóink elé szívós kitartását, olthatatlan tudásszomját, magyarságtudatát és európaiságát, tanáraink elé pedig közismert szerénységét és önzetlenségét, s azt a kivételes türelmét és képességét, ahogy az általa felhalmozott tudást át tudta adni tanítványainak.

Emlékét ápolva születésének és halálának hónapjában rendezi meg az iskola a Magyar Gyula Kertészeti napok keretében az immár hagyománnyá vált Kertészeti Kiállítást és Vásárt, az utóbbi évek iskolai rendezvényeinek fénypontját.

1995. Megkezdődik a közoktatási-szakoktatási reform végrehajtásának előkészítése. Ez évtől hazai és nemzetközi pályázatok sorát nyeri az iskola közössége, melyek a feltételrendszer dinamikus korszerűsítését, a nemzetközi kapcsolatok szélesedését, a pedagógiai munka fejlődését eredményezik.

1996. Az iskola megszervezi a szakmunkástanulók szakközépiskolájának nappali tagozatát.

1997. Mezőgazdasági szakcsoportos világbanki szakközépiskolai képzés indul, amelynek tematikája, követelményei már a Nemzeti Alaptanterv előírásainak is megfelelnek.

1998. Elkészül az Átmeneti Időszak Pedagógiai Programja, s megkezdik tanulmányaikat az új típusú 9-10. osztály tanulói.

1999. Az országban elsőként tesznek OKJ vizsgát a 33 7862 05 sz. új Virágkötő-berendező tanulói, s megkezdik tanulmányaikat, ugyancsak elsőként a 33 6207 01 sz. Dísznövénykertész és a 33 6207 02 sz. Kertépítő- fenntartó szakok hallgatói.

2000. Az első szintvizsga! Megindulnak az érettségire felkészítő új 11. évfolyamok, s az utolsó OSZJ szerint tanult dísznövénykertész osztályok szakmunkás vizsgát tesznek. OKJ vizsgát

tesznek az országban elsőként az új Dísznövénykertész és a Kertépítő parkfenntartó szakok végzős tanulói.

2001. Lezajlik az utolsó érettségi-képesítő vizsga. A mezőgazdasági szakcsoportos világbanki képzés lezárásaként megszervezésre kerül az első új típusú érettségi vizsga. Egy korszak véget ér. A Kerettantervek alapján elkészül az új Pedagógiai Program.

2002-ben vizsgázott az utolsó 33620702 Kertépítő és fenntartó szak. Utoljára indult kétéves érettségi vizsgára felkészítő osztály (végzett szakmunkásoknak). A HUMÁNIA személyiségfejlesztő és Programszervező munkaközösség megalakult.

2003-ban volt az első 52620702 Parképítő és -fenntartó technikus vizsga. Hároméves lett az érettségi vizsgára felkészítő osztály (a végzett szak utoljára indult). Utoljára indították 10. évfolyam után a 33786205 Virágkötő-berendező szakot, az előképzettséget a jövőben a középiskolai végzettségre emelték.

A 2008-as év fordulópont iskolánk életében. Elnyertük az Ökoiskola címet, mely cím birtoklásával és reményeink szerint hosszútávon való megtartásával, újabb lehetőségek nyíltak meg iskolánk számára.

Iskolánk ebben az évben újabb épületszárnnyal bővült, valamint régi épületünk is átalakításra, felújításra került. Sajnos a bemutató kert területe csökkent, de az iskolákra jellemző növények, üvegházak, új területen áthelyezésre kerültek és ismét sikerült kialakítani azt az esztétikai színvonalat, amely iskolánkat jellemezte.

Iskolánk lehetőséget kapott egy speciális szakiskolai osztály indítására, így dísznövénytermelők, parkgondozók, kerti munkások tanulnak és végeznek nálunk.

Iskolánk 2003 óta foglalkozik segítséggel élő tanulók, valamint sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával, nevelésével (A sajátos nevelési igényű (SNI) az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral, súlyos tanulási, figyelmi-vagy magatartásszabályozási zavarral küzd.)

Tanulóink legjobbjai külföldi gyakorlatokon mélyítik el ismereteiket, s sikerrel szerepelnek a Szakma Kiváló Tanulója Versenyeken, Euroskill és Wordskill versenyeken.

Iskolánk 2008. szeptember 1-jétől a „Színes” TISZK vezető iskolájává vált. A TISZK létrehozásának legfőbb pozitívuma az volt, hogy a társuláson belül gazdaságosabb működést eredményezett. A társuláson belül megszűntek a párhuzamos képzések, a modul rendszer

kialakításával egységesíthetővé vált a pedagógiai munka, valamint a tanulók számára is nagyobb lehetőségeket rejtett a kialakított rendszer az átjárhatóság biztosításával.

A Színes TISZK-ben az iskolák önállók maradtak, csak a gazdálkodásuk volt közös! Ez a működési forma sikeresnek bizonyult. Azonban a törvényi változások miatt a Színes TISZK megszűnt, és iskolánk új fenntartóhoz a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz (jelenleg: Agrárminisztérium) került, valamint visszakapta teljes önállóságát, amely szerencsés időszak 2020. június 30-ig tartott.

4. szakasz: a jelen

Intézményünk történetében jelentős változást hozott 2020 júliusának első napja. Ekkortól a Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum részeként működik tovább, Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola néven, amely napjainkban az ország egyik legnagyobb kertész szakképző iskolája. Fenntartója az Agrárminisztérium.

Az iskola képzéseit tekintve jelenleg tiszta profilú, vagyis csakis és kizárólagosan mezőgazdasági szakmákat oktat. Ezek:

1. Kertésztechnikus – 5 éves nappali technikumi képzés
2. Kertésztechnikus – 2 éves (nappali) technikumi képzés
3. Kertésztechnikus – 2 éves felnőtt (esti) technikumi képzés (2024-ben nem indult)
4. Kertész – 3 éves szakképző iskolai képzés
5. Kertész – 1 éves felnőtt (esti) szakképző iskolai képzés
6. Kerti munkás – műhelyiskolai képzés
7. Parkgondozó – műhelyiskolai képzés
8. Faiskolai kertész – műhelyiskolai képzés
9. Növényházi munkás – műhelyiskolai képzés

Lehetőség van még szakképzés elvégzése után érettségit szerezni két év alatt, (esti) felnőttképzés formájában.

Az eredményeket figyelembe véve a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola az elmúlt években is kiválóan szerepelt. Szakmai versenyeken nem csak részt veszünk, hanem kiemelkedő eredményeket érünk el. Tankertészetünk európai színvonalú, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által minősített gyakorlati hely. A későbbiekben — a Szakképzés 4.0

és a Szakképzési törvény alapján — a diákok az Ágazati alapvizsgát követően köthetnek szakképzési munkaszerződést a duális képzőhelyekkel.

2. Küldetésnyilatkozat

Ön a budapesti Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola Szakmai Programját tartja kezében.

Ezt a Szakmai Programot és a szerves részét képező oktatási, ill. képzési programot az iskola tantestülete készítette a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervek, az érettségi vizsga, ill. a képzési és kimeneti követelmények figyelembe vételével.

Nevelőtestületünk az iskola arculatát - a tanulók diákönkormányzatának véleményét is figyelembe véve - szűkebb-tágabb iskolahasználói környezetünk szükségletei szerint határozta meg.

Iskolánk hagyományai és céljai szerint a művelt, igényes szakember képzésének intézménye, amely gondoskodni kíván a gyermekek jelenének és jövőjének biztonságáról.

A kor kihívásainak megfelelően már nem az ismeretek felhalmozását tartja a legfontosabb célnak, hanem azt, hogy minden diákja képessé váljon a megszerzett ismeretek későbbi, szüntelen bővítésére, elmélyítésére, azok alkalmazására a változó világban.

Valljuk, hogy a kompetencia egy képesség és egy adott területen való jártasság ötvözete, és egy adott szaktárgyi területen jelentkező követelmények magasabb szintű teljesítése.

Iskolánk arra vállalkozik tehát, hogy tanítsa a jövő nemzedékeit

- tanulni,
- élni,
- együtt élni másokkal
- és dolgozni.

Fontosnak tartja, hogy diákjai a tudásnak, mint eszköznek a segítségével, örömmel fedezzék fel az őket körülvevő gyorsan változó világot, alkalmazkodni tudjanak annak elvárásaihoz. Képessé váljanak saját sorsuk tudatos befolyásolására és alakítására. Gondolkodásuk fejlődése emberi és szakmai képességük kibontakoztatását, további tanulmányaikat szolgálja.

Alapvetőnek tekinti, hogy olyan készségek birtokába juttasson minden gyermeket, melyek alapjait jelentik az egyén jövőjének, lehetővé teszik, hogy felnőttként méltó emberi életet élhessenek.

Kiemelkedő célja, hogy egyéniségük személyiséggé teljesebben, mindeközben saját maguk és közösségük iránt érzett felelősségtudatuk kialakuljon. Megtanulják egyéni és közösségi terveiket harmonizálni, hogy majd felnőttként képesek és készek legyenek felelős cselekvések vállalására.

Lényegesnek tartja, hogy a szakképzés a szakértelem kiművelését, a széles körű alapozásra épülő szakmára történő felkészítést jelentse a jövőben is.

A Szakmai Program készítésekor munkánkat ezek a jövőbeni feladatok vezérelték.

Fentiek megvalósítása érdekében Szakmai Programunk és a képzési program egészében a Nemzeti alaptantervben és a Szakképzés 4.0 által megfogalmazott kompetenciák és az azokra épülő kiemelt fejlesztési feladatok szellemiségét igyekszik érvényre juttatni.

Bízunk abban, hogy programunk segítséget nyújt mindazoknak, akik iskola- vagy szakmaválasztás előtt állnak.

Reméljük, szakmai és oktatói munkánkat figyelmükkel a továbbiakban is megtisztelik.

3. Nevelési-oktatási alapelveink

- Alapelvünk, hogy minden egyes ember meg nem ismételhető, pótolhatatlan személyiség, akit ezért a minőségéért megillet a tisztelet és megbecsülés. Különösen vonatkozik ez azokra, akik erre leginkább rászorulnak: a gyermekekre.
- A tiszteletből és megbecsülésből következik, hogy támogatjuk tanítványaink egyéni képességeinek kibontakoztatását, mindenki számára egyenlő esélyeket biztosítva.
- Meggyőződésünk, hogy a gyermekek alapvetően érdeklődő, befogadni akaró lények, és hisszük, hogy az iskola **kultúraközvetítő szerepét** csak akkor tudja betölteni, ha tanulók fokozódó **öntevékenységére**, ismeretszerző **képességeinek fejlesztésére** alapoz, **együttműködik a családdal**, megosztja a szerepeket a különböző iskolai közösségekkel, segít megérteni és újraértékelni az ellentmondásos **mindennapi tapasztalatokat**.

Arisztotelésszel együtt valljuk:

"Minden embernek természete, hogy törekszik a tudásra."

- Nevelő-oktató munkánk középpontjában **a személyiség fejlesztése áll**.
- Szándékunk:

gondolkodni, beszélni és tanulni tanítani.

- Úgy véljük: nem tudományokat, művészeteket, szakmákat kell tanítanunk, hanem a diákjainkat; akik azonban nem csupán alanyai az oktatásunknak, hanem együttműködő, cselekvő részesei is.
- A legkorszerűbb – általános műveltséget megszilárdító, elmélyítő és szakmai – ismereteket kívánjuk átadni tanítványainknak; s hogy a gyorsan változó XXI. század világában el tudjanak igazodni: a tanulás életprogrammá válását segítjük elő. Fontos, hogy kialakuljon tanulóinkban a hatékony és önálló tanulás képessége, és fel tudják ismerni azokat a képzési lehetőségeket, amelyek fejlődésüket biztosítják.
- A kompetencia-alapú oktatás alapelveinek tekintjük, hogy képességek, készségek fejlesztése történjen iskolánkban. Az oktatás középpontjában az alkalmazásképes tudás álljon, amely lehetővé teszi, hogy a külön fejlesztett kompetenciák az alkalmazás során szerves egésszé váljanak, így életszerűvé téve az iskolai munkát, a

tananyagot. Mindennek feltétele egy új pedagógiai-módszertani kultúra meghonosítása, különös tekintettel a tanár személyiségére (annak példamutatására) és felkészültségére; a személyiségközpontú pedagógiai gyakorlat megvalósítására; a problémaközpontú tanításra; a megértésen, tevékenységen alapuló fejlesztésre; az életkori sajátosságokat figyelembe vevő oktatószerep kialakítására.

- Úgy gondoljuk, mindenki tehetséges valamiben, s legfőbb szándékunk, hogy diákjaink képességeit, készségeit felismerjük és fejlesszük.
- Felelősséget érzünk hátrányos helyzetű tanulóinkért: valamennyi rendelkezésünkre álló eszközzel segítjük őket.
- Gondot fordítunk sajátos nevelési igényű diákjainkra: minden lehetséges módot megragadva igyekszünk biztosítani fejlődésüket.
- Tehetséges, érdeklődő tanulóink számára az emelt szintű érettségire való felkészítéssel az elmélyültebb tudás lehetőségét kínáljuk.
- Hisszük, hogy tanítványaink fizikai és szellemi fejlődésének összhangja vezet el egy olyan harmonikus személyiséghez, aki képes lesz majd a folyton változó világ igényeihez alkalmazkodva teljes életet élni.

Pedagógiai alapelvek

- Az egységesség elve: az oktató és nevelő munka csak abban az esetben lehet hatásos, ha a tantestület egységesen alakít ki és tart be elveket, szabályokat és eljárásokat. Ezt az iskola egységes nevelési eljárások című mellékelt belső dokumentuma biztosítja.
- A különbözőség elve: a tanulók tudásukban, neveltségükben, érdeklődésükben eltérnek egymástól, így különböző oktatási nevelési módszerekkel taníthatók legsikeresebben. Meg kell találni mindenkinél azt az utat, módszert, amivel a lehető legtöbbet lehet kihozni a személyiségéből.
- Az egymásra épültség elve: a tudásszintet folyamatosan mérni kell, s a lemaradó tanulóknak biztosítani kell a felzárkózás lehetőségét. A haladás sebességét a gyengébb tanulók üteméhez kell igazítani.
- Az életkori sajátosságok figyelembevételének elve: a nevelési-oktatási célokat mindig az adott tanuló szellemi-testi fejlettségéhez kell igazítani.

- Az oktató vezető szerepének az elve: az oktatási-nevelési folyamat irányítója, meghatározója az oktató. Ugyanakkor munkája során az oktató legyen tisztában azzal, hogy ő azért van, hogy nevelje, tanítsa a diákot. Nem térhet el az „érted haragszom, nem ellened” elv szellemétől. A tanuló személyiségét lelki érzékenységét tiszteletben kell tartani.
- Kölcsönös bizalom elve: a tanuló érezzen bizalmat, tiszteletet az oktató iránt. Legyen azzal tisztában, hogy az oktató többet tud, többet tapasztalt, s azért van, hogy e többletet átadja. Ugyanakkor az oktató is legyen bizalommal a tanulók iránt.
- A tapasztalatszerzés elve: a pedagógiai folyamat akkor igazán hatásos, ha biztosítja a tanuló számára a saját tapasztalatok megszerzését. A „heuréka” (ahá!) élmény tartósan rögzíti az ismereteket, s egyben kialakítja az egyéni tudásszerzés igényét és képességét.
- Együttműködés elve: a feladatokat együtt megoldani könnyebb, mint egyedül. Ezért ki kell alakítani az együttműködés igényét és a képességét (team munka). Ahol lehetséges, a kérdező-felelő feldolgozás helyett a kiscsoportos tananyag feldolgozást kell alkalmazni.
- A komplexitás elve: az oktatási nevelési folyamat csak akkor lehet eredményes, ha a különféle módszereket együttesen, komplex módon alkalmazzuk, figyelembe véve a különböző (biológiai, fiziológiai, pszichológiai, társadalmi, szociológiai) törvényszerűségeket.
- A fenntarthatóság elve: A fenntartható fejlődés pedagógiája, a környezet minőségétől való függés, és a természeti erőforrásokhoz való jelenlegi és jövőbeli hozzáférés aspektusaival foglalkozik. Az önhatékonyság, az egyenlőség és a társadalmi igazságosság nézőpontjait helyezi előtérbe, mely alapvetően fontos szempontot tartalmaz a diákoknak és az oktatóknak.

4. Az iskola tanulói közössége

Szülői háttér

Tanulóink szülői háttere – a szociológiai háttérhez hasonlóan – igen változatos. Előnyös, hogy a szülők közt egyre nagyobb azok aránya, akik egykor az iskolában tanultak, s szakmabeliek. Sajnos sok a csonka család, s a szülők általánosan alacsony jövedelme is gondot okoz.

A szülői háttér anonim felmérése minden osztályban, minden évben megtörténik, s ez a felmérés az egyik alapja az osztályra szabott nevelési program kidolgozásának.

Lakóhely szerinti megoszlás

Az iskola fő vonzási körzete a Főváros, s ezen belül is Kőbánya, valamint a XVII. kerület. Iskolánk jó híre azonban túlterjed szűkebb pátriánk határain, így sok bejáró tanulónk is van, akik a Budapesthez közeli településekről járnak be hozzánk. De érkeznek az iskolába az ország minden pontjáról tanulók, akiket kollégiumban helyezünk el.

Neveltségi szint

A tanulók neveltségi szintje, hasonlóan a szülői háttérhez és a szociológiai környezethez, nagyon eltérő. Az iskolának kiemelt célja, hogy a tanulókból a kertészekre jellemző, s iskolánk hagyományaihoz méltó viselkedésű konszolidált, környezettudatos fiatalokat neveljen. Elvárásainkat az iskola házirendje tartalmazza. **A pedagógiai munka során a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe vesszük, az iskola sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe céljai elérése érdekében.** A neveltségi szint anonim felmérésére minden tanév elején sor kerül minden osztályban, s ez a felmérés az egyik alapja az osztályra szabott nevelési program elkészítésének.

Pályaválasztási motiváció

Kollégáink sokat tesznek iskolánk és az iskolánkban tanított szakmák népszerűsítéséért. A minden év novemberében megrendezett „Nyitott kapuk” hete, illetve a tavaszi Magyar Gyula napok felülmúlhatatlan propagandái a szakmának. Sok diákhoz jut el iskolánk híre a pályaválasztási szülői értekezleteken és börszéken való megjelenésünkkel. A természet szeretete és a dísznövények szépsége is sok fiataalt vonz az iskolába.

Az iskola belső terének díszítése, az iskolakert és a tankertészet rendje, virágkiültetései, a külső rendezvényeken, versenyeken, kiállításokon való részvétel mind-mind növelik a pálya vonzerejét.

Fontos motivációs tényező a bel- és külföldi hírünk: Diákjainknak számos lehetőséget biztosítunk külföldi kapcsolataink révén további szakmai ismeretek szerzésére, kapcsolatok építésére, más országok kultúrájának megismerésére. Tanulóink továbbadják volt iskolájukban, lakókörnyezetükben, hogy a „Magyar Gyulában törődnek a diákokkal”, ebbe az iskolába jó járni, és lehet tanulni. Elviszik a híret annak, hogy ez az iskola nem „parkolópálya”, e szakmák elsajátításával megnyílik egy szakmai karrier, egy tartalmas élet lehetősége.

Tanulási attitűd

A sokfelől érkező, sokféle háttérű diák tanulási attitűdje is sokféle. Minden év szeptemberében felmérést készítünk a tanulók tanulási szokásairól. A felmérés célja, hogy megismerjük leendő hallgatóink hozzáállását a feladatokhoz. E felmérés – és a szaktárgyi szintfelmérések alapján – szervezzük meg az oktatói munkánkat. A felzárkóztatás, szintre hozás, valamint a tehetséggondozás mellett az iskola tevékenységek sokaságával kívánja biztosítani tanulóinak – a „mindenki tehetséges valamiben” elv alapján – azt a sikerélményt, amely sikerélmény szándékunk szerint pozitív elmozdulást eredményez a tanuláshoz való hozzáállásban is.

Továbbtanulási szándék

Technikum: az érettségizett tanulók tanulmányaikat felsőfokú képzés megkezdésével folytathatják

Szakképző iskola: a szakmai vizsgát tett tanulók tanulmányaikat két irányban folytathatják:

- másodszakma megszerzése középfokú szakmai képzésben, amelyet a Szakmai Program részletesen ismertet
- érettségi bizonyítvány megszerzésére irányuló két éves képzésben (nappali vagy esti tagozaton)

Felsőfokú tanulmányok

A sikeres érettségi vizsga és - az utóbbi időben egyre gyakoribb – a szakmai vizsga után, tanulók egyre növekvő mértékben kezdenek felsőfokú tanulmányokat. Elsősorban szakmai felsőfokú intézményekbe jelentkeznek. Legnépszerűbbek a Szent István Egyetem Kertészettudományi Kar, valamint a Tájépítészeti és Településtervezési Kar, továbbá a kecskeméti Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar.

Szakmai vizsgát tett tanulók részére lehetőség van iskolánkban érettségi vizsgára felkészülni, iskolarendszerben, nappali és esti tagozaton.

Szakmai Programunk és helyi tantervünk úgy készül, hogy az iskola olyan alapot adjon, amely lehetővé teszi, hogy a szakmai vizsgát tett tanulók képesek legyenek tovább tanulva érettségi vizsgát tenni. Reményeink szerint az új képzés nyújtotta szélesebb körű, megalapozottabb tudás még több esélyt, lehetőséget nyújt a főiskolai, egyetemi diploma megszerzésére.

5. Hazai és külföldi kapcsolataink, kapcsolattartás más iskolákkal

Az iskola nem egy elszigetelt intézmény. Együttműködik a magyarországi és európai kertészeti iskolákkal.

A mezőgazdasági iskolákon kívül kitűnő kapcsolatot tartunk más szakmai iskolákkal is. Ezek a következők, a teljesség igénye nélkül:

- Budapesti Komplex Szakképzési Centrum — Gundel Károly Vendéglátó és Turisztikai Technikum
- Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum — Giorgio Perlasca Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola
- Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum — Pesti Barnabás Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola
- Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum — Soós István Borászati Technikum és Szakképző Iskola
- Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum — Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum — Varga Márton Kertészeti és Földmérési Technikum és Kollégium.

A kölcsönös segítségnyújtás elve alapján rendszeresen részt veszünk egymás rendezvényein, kiállításain, közös megbeszéléseket tartunk a fenntartható fejlődés pedagógiai kérdéseiről. Az iskola keresi az együttműködés lehetőségét a fenntartható fejlődés pedagógiája terén történő oktatásfejlesztésben aktív intézményekkel.

Európai Uniós projektek révén — pl. a Fordított tanterem (Flip it) és az Erasmus+ pályázatok — diákjaink és oktatóink tovább mélyítik ismereteiket. Emellett e kapcsolatok szélesítik a tanulók látókörét, növelik általános viselkedéskultúrájukat, intelligenciájukat.

Hazai kapcsolataink – kapcsolattartás kertészeti cégekkel, magánvállalkozókkal

Az iskola tagja és központja is a Magyar Kertészeti Szakképző Intézmények Szövetségének, elnöke az iskolánk igazgatója. Szervezi és koordinálja a szövetség rendezvényeit. Szoros kapcsolatot tart fenn a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezetével, a Magyar Díszfaiskolások Egyesületével, a Magyar Kaktuszgyűjtők Országos Egyesületével, a Magyar Kertépítők Országos Szövetségével és nem utolsósorban a Magyar Növény-Mikroszaporítók Egyesületével. Részt vesz – más szakképző iskolákkal közösen – hazai és nemzetközi

rendezvényeken, kiállításokon. Ilyen pl. a Hungarogreen, Advent kiállítás, Orchidea kiállítás, Aquincumi múzeum, Savaria Floriade-Szombathely.

Az iskola tanulói szakmai gyakorlataikat (az alapgyakorlatok kivételével) az iskolával szerződéses viszonyban lévő kertészetekben, szakvállalatoknál töltik, illetve tanulószerveződéssel gazdálkodó szervezeteknél.

Együttműködő partnereink a következők:

Cég neve	Cím	Kapcsolattartó	Szakma megnevezés
ELTE Fűvészkert	1083 Budapest, Illés u. 25.	Dr. Orlóci László	Kertésztechnikus, kertész
NAIK Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutatóintézet	1223 Budapest, Park u. 2.	Dr. Boronkay Gábor	Kertésztechnikus, kertész
Bíró Kertészeti és Kereskedelmi Kft.	2310 Szigetszentmiklós, Csepeli u.	Bíró Zoltán	Kertésztechnikus, kertész
Főkert Nonprofit ZRT.	1073 Budapest, Dob u. 90.	Kiss Tímea Margit termesztő-telep vezető	Kertésztechnikus, kertész
MÁV Kert Kft.	1102 Budapest, Kolozsvári u.	Eiselt Gábor	Kertésztechnikus, kertész
Magyar Vasúttörténeti Park	1142 Budapest, Tatai út 95.	Pataki Péter koordinációs vezető	Kertésztechnikus, kertész

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara rendszeresen ellenőrzi e gyakorlati helyeket, az eddigi vizsgálatok során mindent rendben találtak. Az új szakképzési törvény szerint a tanulószerveződések megkötésére mi is motiváljuk a cégeket és segítséget is nyújtunk ebben.

Külföldi kapcsolataink

- Testvériskolai kapcsolat az ammerlandi BBS szakképzővel (Németország).
- A Leonardo program keretében létrehozott FLORNET nemzetközi virágkötészeti hálózat tagiskolaival. EU-s pályázatok keretében tanári és diák szakmai gyakorlatokat szervezünk. A projektek során, mint fogadó intézmény rendszeresen vendégül látjuk a szakmai csereprogram keretén belül külföldről hozzánk látogatókat.
- A szakmai mobilitásokat mind a tanulói, mind a tanári utakat Erasmus + pályázatokkal valósítjuk meg. Európa számos országába szervezünk gyakorlatokat. Olaszország, Németország, Franciaország, Svédország, Finnország úti céllal.

- Részt veszünk a határon átvélő szakképzésben is. Fogadtunk gyakorlatra magyarokanizsai (Szerbia), illetve válaszüti (Románia) diákokat. A válaszüti Kallós Alapítvánnyal szorosán együttműködünk, a kertészeti szakképzésüket segítjük.
- Az ausztriai die Garten Tulln-nal hosszú távon kívánunk együttműködni.
- A Die Europäer szövetség tagjaként is rendszeresen együttműködünk németországi iskolákkal, világhírű díszfaiskolai gyakorlóhelyekkel (Bruns, Bremers), valamint holland, luxemburgi, finn, fehérorosz, litván, szlovén, cseh, szlovák, lengyel, belga iskolákkal, és a Fiatal Kertészek Európai szövetségével is.

Kapcsolatainkat folyamatosan tovább építjük, keressük a lehetőségét annak, hogy fenntartható fejlődés témakörét szintén fontosnak tartó minél több partner- iskolára leljünk.

Egyéb kapcsolataink

A veszélyeztetett illetve hátrányos helyzetű tanulók, valamint a viselkedési, beilleszkedési, magatartási zavarral küzdők, illetve a fogyatékkal élők nevelése, oktatása érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokkal, szakértői bizottságokkal, nevelési tanácsadókkal. Szükség szerint felvesszük a kapcsolatot a járási hivatalok gyámhatóságaival, a gyermekotthonokkal, a rendőrséggel és a szabálysértési hatósággal.

II. NEVELÉSI PROGRAM

A nevelési program a technikumban, a szakképző iskolában és a műhelyiskolában folyó nevelő-
oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait
tartalmazza.

1. Az iskola nevelési-oktatási céljai és feladata

Elsődleges célunk – a **személyiség fejlesztése** érdekében – az általános műveltséget
megszilárdító és elmélyítő, valamint a szakmai tudást megalapozó korszerű ismeretek átadása.

Olyan ismeretek közvetítésére törekszünk, amelyek

- megalapozzák a tanulók **általános műveltségét**, ezzel a szakképzésben vagy felsőfokú
intézményben való továbbtanulást, és a későbbi folyamatos önképzést,
- betekintést adnak a szakmacsoportok szakmaiba, ezzel segítve a **pályaválasztást**,
- hasznosíthatók az **önálló életkezdés** szakaszában,
- előnyt jelentenek **szakirányú továbbtanulásnál**, illetve szakirányú szakképzésben
folytatott tanulmányok esetén beszámíthatók a szakképzési időbe,
- megalapozzák a **szakmai elméleti tudást** és kiegészítve azt **gyakorlati** tapasztalatokkal,
a fiatalok vállalkozó szellemű, jó szakemberekké válhatnak.

Feladatunk,

- hogy mintákat adjunk az ismeretszerzéshez, a problémák megoldásához. Folyamatosan
képezzük magunkat, hogy a legkorszerűbb ismeretek birtokában legyünk;
- hogy a kompetencia-alapú oktatás megismerését szemléletváltás kövesse, amely
jelentősen átalakítja az oktató munkáját. Az új módszerek alkalmazásával nemcsak az
oktató módszertani kultúrája változik meg, hanem az órákon megszerezhető tudás
minősége is;
- a **kompetencia alapú oktatás minél szélesebb körű adaptációját**, a tagintézmény
tanulóinak szociokulturális sajátosságainak és az intézmény adottságainak
figyelembevételével;
- a **nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése**;

- és egyben a szakmai munkaközösségek feladata, hogy az új módszereket a tagintézmény minden oktatója megismerje, és munkája során alkalmazza;
- hogy **újszerű tanulásszervezési eljárásokat** vezessünk be;
- hogy a tanulók képességeit, kulcskompetenciáit **egyénnre szabottan** fejlesszük;
- hogy az **elektronikus írástudás** intézményi szinten elterjedjen;
- a diákok érdeklődését alapul véve tárgítsuk tovább a világ iránti nyitottságukat;
- hogy az önmagunkkal és környezetünkkel szembeni **igényességet és felelősségérzetet** állítsuk a középpontba;
- hogy tanulóink megismerjék és elfogadják az alapvető emberi értékeket, melyek nyomán maguk is **értéktörő, értékteremtő felnőttekké válhatnak**, és képesek lesznek kiegyensúlyozott, **teljes emberi életet** élni;
- hogy fejlesszük továbbtanulási szokásaikat az egyéniségüknek megfelelő leghatékonyabb módszerek irányában;
- sikerélményekhez juttatva a diákokat, ösztönözzük őket a jobb teljesítményre, oldjuk a kudarcoktól való félelmüket, szorongásaikat;
- hogy az ismeretközlő tanítás mellett adjunk teret az önálló tanulási tevékenységre építő módszereknek is;
- hogy a diákok kötelességtudatának fejlesztése céljából az önállóan elvégezhető és elvégzendő feladatokat rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük;
- a vállalkozói ismeretek és készségek kialakítására való törekvés, hogy a közgazdasági ismeretek az alpműveltség részévé váljanak.

Célunk, hogy mindenki érdeklődési körének megfelelően kibontakoztassa képességeit.

- A tanórak keretében figyelembe vesszük a tanulók eltérő felkészültségét, képességét.
- Felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk az arra rászorulóknak.
- Tehetséges tanulóink számára – az igényeiket felmérve – szakköröket szervezünk.
- Lehetőséget biztosítunk az iskolai, városi, megyei és országos szintű versenyeken való részvételre.

Célunk a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségének javítása.

- Iskolánk felvállalja a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését/oktatását, a tanulási esélyek egyenlőségének biztosítása érdekében.
- Feladatunknak tekintjük az egyéni teljesítményre, egyéni képességszintre támaszkodó tanulási technikák elfogadását, elsajátítását és fejlesztését.
- A tanórák keretében figyelembe vesszük a tanulók sajátos nevelési igényéből fakadó felkészültségét, képességeit.
- A fejlesztő oktatók folyamatos kapcsolatot tartanak az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal.
- Iskolánk a sajátos nevelésű tanulók fejlesztése érdekében együttműködik különböző civil szervezetekkel, egyesületekkel, intézményekkel.

Célunk az egészséges életmódra nevelés, a rendszeres testedzés iránti igény kialakítása.

- Az osztályfőnök, az iskolaorvos, a védőnő és meghívott szakemberek segítségével előadásokat szervezünk az egészségmegőrzésről és a betegségek megelőzéséről.
- Tanórán kívüli sportolási lehetőségeket biztosítunk.

Célunk, hogy diákjaink számára legyen fontos a kötődés a kisebb és nagyobb közösségekhez: a családhoz, a nemzethez, a hazához; érezzék felelősséget ezekért a közösségekért. Legyenek nyitottak az európai kultúra, életmód, szokások, hagyományok iránt.

- Megismertetjük velük az európai egység erősödésének jelentőségét, ellentmondásait, szerepét az országnak és lakosainak életében.
- A felnövekvő nemzedék számára kulcsfontosságú a nemzeti kultúra és a nemzeti múlt megismerése. A magyar kulturális örökség megismerése mellett megtanítjuk diákjainkat más kultúrák elfogadására, tiszteletére.
- A magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közti kapcsolat kialakítása és erősítése céljából határon túli kirándulásokat szervezünk.
- A családi életre nevelés a szülői házzal közös feladat, amelynek legfogékonyabb korszaka a serdülőkor. Ebben a folyamatban az oktató személye, személyisége különösen nagy szerephez jut. Igyekszünk helyes magatartási mintákat adni tanítványainknak, amelyek aztán beívódhatnak a személyiség legmélyebb rétegeibe, és elősegíthetik a megfelelő szocializációt.

- Folyamatosan tudatosítjuk bennük az egyéni és a közérdek, a többség és a kisebbség viszonyát.
- Kialakítjuk diákjainkban a komplex környezetszemléletet, fejlesztjük a természettel való harmonikus társadalmi és gazdasági együttélés iránti igényt.
- A pozitív közösségi viselkedés kialakulásához olyan iskolai életrendet teremtünk, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mert a magatartási szabályok átláthatók és kiszámíthatók, mindenkitől következetesen elvártak (iskolai házirend).
- Érzékelhető és elsajátítható pozitív mintákat adunk, másfelől igyekszünk megbeszélni - mert kizárni nem tudjuk - a negatív mintákat.
- Olyan érzelmi légkör megteremtésére és fenntartására törekszünk, amely nyílt és előítéletektől mentes, tiszteletben tartja a másik ember személyiségét.
- Az együttműködési készség fejlesztése érdekében a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőséget adunk tanítványainknak a vitára, az együttesen elvégzendő feladatok megoldására.

Célunk az iskola nyitottságának fenntartása, meglévő kapcsolataink ápolása.

- A családdal való együttműködés színterei a fogadóórák, a szülői értekezletek; de ezeken kívül is szívesen látjuk a szülőket a gyermekeikkel kapcsolatos gondok megbeszélésére.
- Folyamatosan kapcsolatban állunk
 - az általános iskolákkal: tájékoztatókon, börzéken veszünk részt, nyitott napokat szervezünk, a környékbeli 7. és 8. osztályosoknak természetismeret órák keretében bemutatjuk iskolánk növényvilágát és botanikai ritkaságait, hogy megismerjék intézményünket és elősegítsük a pályaválasztásukat;
 - a középiskolákkal: versenyeket, vetélkedőket, közös programokat rendezünk; a szakképző évfolyamaink iránt érdeklődők pedig nyitott napok keretében ismerkedhetnek meg iskolánkkal.
- Kapcsolatokat tartunk fenn a többi középiskolával, a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központtal.
- Az egészségvédelem céljából folyamatosan együttműködünk az iskolaorvossal, a védőnővel.
- Jó kapcsolatot ápolunk a X. kerületi rendőrkapitánysággal és a bűnügyi kutyás szakszolgálattal a bűnmegelőzés érdekében.
- Továbbra is meghatározónak tekintjük a fenntartóval való kapcsolatunkat.

Célunk, hogy iskolánk minden tagja tartsa tiszteletben és ápolja a hagyományokat.

- Megismertetjük diákjainkkal az intézményünkben kialakult szokásokat, hagyományokat.
- A tanév programjában beillesztve lehetővé tesszük, hogy mindenki részese lehessen az iskolai és társadalmi rendezvényeknek, ünnepeknek, megemlékezéseknek.
- Teret adunk hagyományteremtő új programoknak is.

Célunk, az intézményben folyó oktató-nevelő munka minőségének biztosítása és fejlesztése.

Céljainkat akkor tekintjük megvalósultnak, ha

- diákjaink hangot adnak elégedettségüknek;
- a szülők többsége helyesli és támogatja az iskolában folyó oktató-nevelő munkát;
- tanulóink a képességeiknek megfelelő eredményeket érik el;
- minél több tanulónk folytatja tanulmányait felsőfokú intézményben;
- diákjainkat egészséges versenyszellem, a megmérettetés igénye jellemzi: sokan vesznek részt tanulmányi és egyéb versenyeken;
- a diákönkormányzat a diákélet meghatározó szervezeteként a tanulók megelégedésével működik;
- az iskolaközösség valamennyi tagja folyamatosan együttműködve dolgozik a közösen kitűzött célokért;
- diákjainknak sikerül jó és megbecsült szakemberekké válniuk;
- a külső és belső mérések igazolják oktató-nevelő munkánk eredményességét.

2. A nevelési-oktatási munkában alkalmazott eszköz- és eljárásrendszer

2.1 A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

2.1.1 A tanulási és kulturális esélykülönbségek csökkentése

Tantárgyi koncentrációk: valamennyi tanított tantárgy

Kiemelten:

- Magyar nyelv
- Idegen nyelv
- Matematika és a kötelező, valamint választható érettségi tantárgyak

- Eredményes tanulási módszerek megtanítása: A tanulókkal el kell fogadtatni, hogy a tanulás olyan mesterség, amit meg kell tanulni, egyébként nem lesz hatékony. Segíteni kell, hogy minden tanuló képes legyen kialakítani a saját racionális és eredményes tanulási szokásait, a célszerű időbeosztást, s a számára legmegfelelőbb módszereket és technikákat. Rá kell vezetni a diákot arra, hogy a mechanikus tanulási módszerekkel szemben célszerűbb a megértésen alapuló és a gondolkodás ellenőrzése mellett végbemenő tanulási módot alkalmazni.
- A tanulásfejlesztő program célja, hogy segítsen a tanulóknak abban, hogy hatékonyabban tanuljanak, a tanórákon aktívabban vegyenek részt, az iskolai számonkéréseken eredményesebben szerepeljenek. A szellemi munkában szerzett pozitív élmények remélhetőleg hozzásegítik a problémákkal küzdő tanulókat ahhoz, hogy megváltozzon a tanuláshoz való viszonyuk. A fenti célok érdekében a tanulásfejlesztő program a következő feladatokat látja el:
 - Segítséget nyújt a helyes tanulási technikák alkalmazásában melyek a tanuláshoz szükségesek
 - Alapfeltételek megteremtése (a tanulás megtervezése, praktikus napi tanácsok, különféle tantárgyak eltérő tanulási technikái)
 - Fejleszti a tanulással kapcsolatos képességeket, készségeket (pl. koncentráció, emlékezet)
 - Felkészít a speciális iskolai feladatokra (értelmes olvasás, jegyzetelés, vázlatírás, tankönyvből való tanulás, felelés, dolgozatírás, kiselőadás, beszámoló és házidolgozat-írás, stb.)
 - Felkészítés az életen át tartó tanulásra

A tanulásfejlesztő foglalkozások igény szerint egyénileg és csoportosan is folyhatnak (a csoportok létszáma 2 és 8 fő közötti). A csoportos foglalkozásokon az egyéni fejlesztés mellett a közös munkára is nagy súlyt fektetünk (kooperatív tanulási technikák gyakorlásának segítségével).

- Felzárkóztatás és szintre hozás: ezek a 9. évfolyam kiemelt pedagógiai céljai a gyengébb, a hátrányos helyzetű, a lemaradt tanulók esetében. Kiemelt területei a magyar nyelv, idegen nyelv, matematika.
- Év elején az oktató felméri az osztály tudását, elemzi az eredményeket, s ezek alapján az osztályokban tanulók tudásának megfelelő felzárkóztató programot készít. A különösen

nagy tudáshiánnyal rendelkező tanulók számára tanórán kívüli foglalkozásokat is szervez. Így a 9. évfolyam elsősorban a beilleszkedést, az igényes tudás megalapozását szolgálja.

- A 10. évfolyamtól kezdődően a hangsúly a felzárkóztatásról fokozatosan az egyéni foglalkozásokra, a tehetséggondozásra helyeződik át.
- Önművelődés elősegítése: meg kell ismertetni a tanulókkal a különböző műveltség-hordozókat és információs forrásokat, meg kell tanítani őket ezek használatára, s biztosítani kell a lehető legszélesebb körű hozzáférést. A legfontosabb ilyen eszközök a TV, video, internet, könyvtár.
- A tanulás nyugodt, egészséges feltételeinek biztosítása – megfelelő világítású, tágas, tiszta levegőjű, jól felszerelt tantermeket kell biztosítani a zavartalan tanuláshoz.
- A logopédiai fejlesztő munka során az alapkészségeket kell fejleszteni, amelyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják.
- A mozgássérült tanulók részére konduktív pedagógiai foglalkozásokat biztosítunk egyéni keretekben, egyéni módszerekkel.

2.1.2 Művészeti-esztétikai nevelés, vizuális és zenei kultúra fejlesztésének tevékenységi formái

Tantárgyi koncentrációk: valamennyi tanított tantárgy

Kiemelten:

- Irodalom, Magyar nyelv
 - Történelem
 - Művészettörténet
 - Idegen nyelv
 - Szakmai elmélet
 - Szakmai gyakorlat
-
- Színház és filmművészet értékes alkotásainak megismertetése, színház-, mozi- és operalátogatások (egyéni és osztály), valamint filmklub szervezése.
 - A magyar és a világirodalom gyöngyszemeihez való hozzáférés biztosítása: jól felszerelt könyvtár működtetése.

- A kreativitás, az önálló alkotásra és interpretálásra való képesség kifejlesztésére színjátszó kör, énekkar, tánckör működtetése, évente szavaló és prózamondó verseny szervezése, műsoros megemlékezések nemzeti ünnepekről. Kiemelkedő szerepet töltenek be a művészeti-esztétikai nevelésben az évente több alkalommal megrendezésre kerülő iskolai, országos és nemzetközi szakmai versenyek, az elkészült alkotásokból rendezett kiállítások.

2.1.3 Hazafias nevelés tevékenységformái

Tantárgyi koncentrációk: valamennyi tanított tantárgy

Kiemelten:

- Történelem
 - Irodalom, Magyar nyelv
 - Osztályfőnöki
-
- Tanulmányi kirándulások: minden osztály elmegy évente egy alkalommal 1-3 napos osztálykirándulásra, ahol hazánk természeti szépségein kívül kultúrtörténetünk emlékeivel, múltunkkal is megismerkedik. A tanév rendjében rögzített kirándulás első napja tanítási napnak minősül, azon a részvétel mindenkinek kötelező. Iskolai ünnepély keretében ünnepeljük meg 1848. március 15-ét és 1956. október 23-át. Osztályon belül, illetve az iskolarádióon vagy faliújságon keresztül emlékezünk meg 1849. október 6-ról, 1956. november 1-jéről, 1945. február 11-éről, a kommunizmus mártírjairól, s a holokauszt áldozatairól, június 4-én pedig a Nemzeti Összetartozás Napjáról.
 - Az Európai Unió tagországokban szervezett szakmai gyakorlatokon tanulóink megismerhetik a fogadó országok kulturális és társadalmi sajátosságait.
 - Erasmus+ nemzetközi multilaterális kapcsolatok további építése.
 - Az EU tagországokkal való együttműködés kifejlesztése a hazafias nemzeti érzelmek megtartása mellett.

2.1.4 A családi életre való nevelés tevékenységformái

Tantárgyi koncentrációk:

- Történelem
 - Irodalom
 - Biológia
 - Természetismeret
 - Osztályfőnöki
-
- Családmódel: pozitív példák felmutatása.
Beszélgetés: Hogyan tennéd, ha rajtad múlna?
 - Párválasztás, párkapcsolat: pozitív példák felmutatása.
Beszélgetés: vélemények ütköztetése, szituációs játékok
 - Családalapítás: konkrét életviteli ismeretek nyújtása.
Beszélgetés: különféle vélemények megismerése, ütköztetése

2.1.5 Környezeti nevelés tevékenységformái

Iskolánk 2008. óta madárbarát kert, 2014. december 13. óta örökös ÖKO iskola címmel büszkélkedik. Iskolánk elnyerte a tiszta és rendezett Kőbányaért címet. Magyarország legszebb konyhakertje nevű országos programban több alkalommal is kiváló eredménnyel szerepeltünk.

Tantárgyi koncentrációk:

- Földrajz, Biológia
- Természetismeret
- Szakmai tantárgyak
- Osztályfőnöki

A fenti tantárgyak tantervének szerves részei a környezettel és annak védelmével kapcsolatos témakörök. A többi tantárgy keretén belül alkalomszerűen kerül elő a témakör.

Magyar nyelv és irodalom: a feldolgozandó irodalmi művek témájában.

Idegen nyelv: fordítási feladatokban.

Matematika: szöveges feladatokban, illetve statisztikai adatok feldolgozásában.

Földrajz: környezetbarát energiahajtás és előállításuk. Az iskola környezetbarát működésének pozitív példamutatása.

- szelektív hulladékgyűjtés (gyakorlaton és elméleten egyaránt, beleértve a veszélyes hulladékot is: akkumulátor, szárazelem, pillepalack, papír);
- energiatakarékosság (tanterem igény szerinti fűtése és világítása, takarékos öntözőrendszerek);
- környezetbarát anyagok felhasználása (fából készült kerti bútorok);
- az iskola zöldterületének fejlesztése és gondozása;
- a természet szépségeinek-értékeinek bemutatása a tanulmányi kirándulásokon, természetjáró szakkör keretein belüli túrákon;
- az osztálykirándulásokon hazánk tájvédelmi körzeteinek és arborétumainak megtekintése;
- a közvetlen környezet: az osztályterem, az iskolaépület, az iskolakert és a tankertészet rendben, tisztán tartása a tanulók felelős közreműködésével;
- környezetvédelmi tábor szervezése a Vácrátóti Botanikus kertben;
- madárbarát szakkör működtetése;
- jeles környezetvédelmi napok megünneplése, projekt módszerű tanórák szervezése az ökológia témakörében;
- Zöld DÖK létrehozása és működtetése;
- Magyar Gyula napok keretein belül ökológiai témakörben szervezett előadások szervezése.

2.1.6 Demokráciára nevelés tevékenységformái

Tantárgyi koncentrációk: valamennyi tanított tantárgy

Kiemelten:

- Történelem
- Irodalom
- Osztályfőnöki

A demokratikus és európai uniós jogok aktív gyakorlásának képességét tanulóink az iskola életébe bekapcsolódva, abban aktívan részt vállalva, automatikusan, játszva sajátítják el. A fő színtere a demokráciára nevelésnek a Diákönkormányzat, amely aktívan részt vesz az iskola feladatainak ellátásában.

Működési szabályzatában előírtaknak megfelelően veszi ki részét a Házirend évenkénti felülvizsgálatában és elfogadásában, a szavalóverseny, a szabadidős programok, az iskolai ünnepélyek, a Magyar Gyula Napok, valamint az éves diákgyűlés megszervezésében. Működtetheti az Iskolarádiót, időszakonként iskolaújságot szerkesztenek.

A diákok átérzik, hogy az ő érdekük az Iskola minél magasabb színvonalon való működtetése. Megértik, hogy az önkormányzat az ő aktivitásuk nélkül nem működhet, ugyanakkor igénylik és igénybe veszik a tanári kontrollt és patronálást.

Az elnökségben az iskola minden tanulói rétege képviselve van. A tanulói vezetői feladatok arányosan vannak szétosztva.

2.2 Az egészségnevelés tevékenységformái

Osztályfőnöki órákon:

- ismeretek átadása,
- beszélgetések, viták,
- szituációs játékok,
- videofilmek,
- közös programok (színházlátogatás, kiállítások, kirándulások).

Testnevelés órákon:

- erőnlét, állóképesség fokozása,
- egymás biztonságára ügyelés – baleset-megelőzés,
- csapatjátékok,
- uszodai foglalkozások,
- iskolai, kerületi és fővárosi versenyek,
- sportnap,
- sportszakkör.

Konduktív pedagógia – gyógytestnevelés órákon:

- tornatermi foglalkozás,
- úszás, vízi torna.

Biológia órákon:

- szakkör, beszélgetések, viták.

Szakmai órákon, gyakorlati órákon:

- tantermi foglalkozások, csoportmunka,
- tanüzemi gyakorlat,
- munkavédelem, baleset-megelőzés.

Iskola-egészségügyi szolgálat:

- figyelemfelhívás az egészségkárosító magatartás következményeire (mozgásszegény életmód, káros szenvedélyek),
- beszélgetés, felvilágosítás, tanácsadás, meggyőzés.

Iskolapszichológia:

- egyéni és csoportos foglalkozás, kommunikációs és önismereti tréning,
- kortársképzés,
- művészetterápiás szakkör, drámajátékok,
- természetjárás.

Ifjúságvédelem:

- tanácsadás (tanuló – szülő részére), segítő beszélgetések (egyéni esetkezelés),
- X. kerületi rendőrkapitányság drogprevenciós tevékenysége.

Szabadidő-szervezés:

- tantárgyi versenyek, kirándulások, túrák, táborok,
- múzeumlátogatás,
- film és színház.

2.3 Etikai nevelés tevékenységformái

Tantárgyi koncentrációk:

- Történelem
 - Etika és társadalomismeret
 - Irodalom
 - Osztályfőnöki
-
- Mindennapos élethelyzetek, döntési szituációk elemzése.
 - Egyéni és csoportos anyaggyűjtés, dokumentum és irodalomelemzés lebonyolítása.
 - Irányított viták, szerepjátékok, feladatok lebonyolítása, elvégzése.
 - Társadalmi konfliktusok és erkölcsi dilemmák felismerésének és értelmezésének gyakoroltatása.
 - Integrált tanórai és tanórán kívüli foglalkozások szervezése.

3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Mottó: „Az emberek utaznak, hogy csodálkozzanak a hegyek magasságán, a tenger óriás hullámain, a folyók hosszú kanyarulatain, az óceánok mérhetetlen kiterjedésén, a csillagok mozgásán, az égen, és csodálkozás nélkül mennek el önmaguk mellett.”

(Szt. Ágoston)

3.1 Általános célkitűzések

A megalapozott, sokoldalú tudás mellett a sikeres életpálya alapja a kialakult, autonóm, sokoldalú személyiség, ezért az iskola nagy hangsúlyt fektet arra, hogy elősegítse a tanulók pozitív személyiségének kibontakozását. Arra törekszünk, hogy sokoldalú pozitív példák felmutatásával elősegítsük a tanulók önfejlődését.

A cél az, hogy társadalmilag hasznos, egyénileg értékes, konstruktív, pozitív életvezetésre alkalmas fiatalokat neveljünk, akik úgy tudnak beilleszkedni a társadalmi munkamegosztásba, hogy megőrzik személyiségük autonómiáját, ugyanakkor tudomásul veszik és tűrik a vállalati – társadalmi hierarchiát is.

Alakuljon ki bennük a sikerorientált, pozitív életszemlélet, a vállalkozó szellem és a kudarctűrés, a talpra állás, az ismételt újrakezdés képessége egyaránt.

Legyenek kreatívak, rendelkezzenek egy szilárd etikai értékrenden alapuló ítélet- és döntéshozatali képességgel.

Értékrendjük alapján legyenek képesek olyan egyéni szelektáló és szűrőrendszer kialakítására, ami alkalmassá teszi őket a hasznos és káros, a jó és a rossz megkülönböztetésére.

Szakmai életpályája során nem mindenki tud egyformán fejlődni, felkészülni az élethosszig való tanulás képességére. Bármilyen is legyen azonban a társadalmi eredet, az indulási alap, az Iskola olyan sokoldalúan fejlett személyiségeket kíván kialakítani, amelyek képesek arra, hogy minden alkalmat felhasználjanak a társadalomban elfoglalt helyük megjavítására és saját kiteljesedésük elősegítésére.

A tanulók személyiségfejlesztésében az osztályfőnök és minden szaktanár részt vállal. Különösen fontos az iskolapszichológus tevékenysége, főleg az SNI-s tanulóink esetében (egyéni beszélgetés, osztályfőnöki órán előadás, művészetterápia).

A szilárd, sokoldalú személyiség legfontosabb három összetevője az önismeret, az önbizalom és az önfegyelem (önnevelés). Az iskola kiemelt nevelési célja, hogy a személyiség ezen alkotórészeit egyszerre, egymással összhangban próbálja fejleszteni.

3.2 Önismeret kialakítása

„Önmagunk megismerése a legnagyobb utazás, a legfélelmetesebb felfedezés, a legmulatságosabb találkozás.”

(Márai S.)

Cél:

A tárgyilagos önértékelés képességének kialakítása, a realitásérzék kifejlesztése. A képzés során a tanuló ismerje meg:

- fizikai és szellemi képességeit, teljesítőképességét,
- saját előnyös és rossz tulajdonságait,
- fedezze fel fő érdeklődési területeit, ez által tárja fel rejtett képességeit, tehetségét.

Feladat:

Az önismeret segíti a pozitív énkép kialakítását. A realitásérzék fejlődése lehetővé teszi a célok és lehetőségek, az álmok és a valóság sikeres összehangolását, ezáltal fejleszti az

önérvényesítés, önmegvalósítás képességének fejlesztését, az optimista, ugyanakkor elérhető jövőkép kialakulását.

A rejtett képességek feltárása nagymértékben növeli az önbizalmat, s felkészít arra, hogy képes legyen esetenként sikeres pályakorrekciót végrehajtani, anélkül, hogy az lelki válságot idézne elő.

Emellett az önismeret felkelti a másik ember megismerésének igényét, az elsajátított technikák pedig lehetővé teszik ennek végrehajtását, segítve a társadalomban való sikeres beilleszkedést, a sikeres párválasztást, s a boldog családi életet.

Eszközök, eljárások:

- önismereti tesztek kitöltése,
- személyiségfejlesztő pszichológiai játékok.

3.3 Az önbizalom kialakítása

Mottó: „Az ember önmagát neveli, az önbizalom segítségével.”

(Néri Szt. Fülöp)

Cél:

A magabiztos fellépés, a hatékony kommunikáció és kapcsolatteremtés, a céltudatosság kialakítása. A képzés során ki kell fejleszteni a tanulóban

- a kritikus, problémamegoldó gondolkodás,
- a konfliktuskezelés, döntésképeség és a kreativitás képességét,
- formai nevelés: a viselkedés-kultúra, a protokoll elsajátítása.

Feladat:

Az önismereti képzés során felfedezett rejtett képességek alapján ki kell alakítani a „mindenki tehetséges valamiben” érzését, s ezt a készséget a lehető legteljesebb mértékben ki kell fejleszteni. Egy sikeres szereplés, egy verseny megnyerése, egy túra, egy feladat teljesítése olyan sikerélményt nyújt, ami kialakítja a „ha erre képes voltam, bármire képes vagyok” tudatát. Elősegíti a közösségbe illeszkedést, a zárkózottság feloldását, hiszen „ha valamit Én tudok legjobban, akkor hasznos tagja vagyok a csoportnak.” Az önbizalom hiányát sokszor az okozza, hogy a tanuló nem tudja, hogy az adott szituációban mit kell tennie. A nevelés során meg kell tanulnia köszönni, viselkedni, kulturáltan enni, az alkalomhoz illően öltözködni. El kell sajátítania az udvarias viselkedés, az alapvető illem- és protokoll szabályait. Ezen ismeretek

nélkül a hatékony kapcsolatteremtés és a sikeres önérvényesítés lehetetlen. Az egészséges önbizalom az alapja a megértő empátiának, a másik ember tiszteletének, a szolidaritás, a segítőkészség kialakításának. Hiszen csak az az ember tudja tisztelni és megbecsülni a másikat, aki elégedett önmagával. Az az ember érti meg a másikat, az képes és akar rajta segíteni, aki bízik önmagában. Az képes a másik emberrel azonosulni, szolidaritást vállalni, aki ismeri önmagát és van önbizalma. Az önbizalom kialakítása különösen fontos a sajátos nevelést igénylő tanulók esetében.

Eszközök és eljárások:

- szituációs játékok,
- sporttevékenység, túrázás,
- tanulmányi és szakmai versenyek,
- szakkörök,
- tehetséggondozás.

3.4 Önnevelés, önfegyelem

Mottó: „Az én vezérem belsőmből vezérel”

(József Attila)

Cél:

Annak tudatosítása, hogy az önismeret során megismert fizikai és szellemi képességek fejleszthetők, és fejlesztendők, és erre mindenki képes is. Tudatosítani kell, hogy boldog és sikeres életpályát csak az futhat be, aki tudatosan és folyamatosan fejleszti képességeit, jó tulajdonságait, és harcol rossz tulajdonságai ellen.

A belső önvezérlő képesség kialakítása, olyan normakövetésé, amely nem a külső szankcióktól való félelemből, hanem belső meggyőződésből fakad:

- a lemondás és önkontroll képességének kialakítása,
- a másik ember személyiségének tiszteletben tartása,
- az érzelmi feszültség levezetésének módszereinek elsajátítása,
- formai nevelés: a szabályokhoz való alkalmazkodás képességének, a hierarchia tűrésének kialakítása.

Ha valaki megismerte önmagát, kialakult az egészséges önbizalma, megtanulta tisztelni a másik embert, akkor képes a másik ember szemüvegén keresztül is nézni a dolgokat, eseményeket: ez elősegíti az önkontrollt, hisz olyat nem tesz meg, ami sértené a másik személyiségét.

Meg kell értetni, hogy sérelmeink, feszültségeink levezetésének csatornája nem a másik ember, hanem a kikapcsolódás, a figyelem elterelése, a fizikai leterhelés. Különösen fontos annak tudatosítása, hogy a problémákat, gondokat, sérelmeket ne „vigyük haza”, s ne zúdítsuk a társunk nyakába. Ugyanakkor alakuljon ki a gondok-bánatok, örömök-sikerek másikkal való megosztásának képessége is.

Feladat:

Az önfegyelem kialakítása, amely elképzelhetetlen a formai nevelés nélkül. Ahhoz, hogy az egyén korlátokat és szabályokat állítson fel önmagának az kell, hogy tudatosuljon benne, hogy vannak korlátok és szabályok, amelyeket nem léphet át, mert az szankciókat von maga után. Ha később tudatosul az is, hogy a korlátok nem öncélúak, hanem a társas együttélést és az egyén boldogulását szolgálják, akkor alakul ki a tudatos, belsőből fakadó normakövetés.

A formai nevelés tehát nem cél, hanem eszköz. Eszköz, ami hozzásegíti az egyént a sikeres szocializációhoz, s ezáltal minden ember céljához, a boldogsághoz.

Eszközök, eljárások:

- sporttevékenység, túrázás,
- egységes nevelési eljárások.

A személyiségfejlesztésben döntő a pozitív példák bemutatása. Az oktató megjelenésével, magatartásával, megnyilvánulásaival egyaránt köteles a Szakmai Program nevelési elveinek megfelelő mintát képviselni.

A tanítás során ki kell emelni nemzetünk azon kiemelkedő személyiségeit, akik meghatározó szerepet töltek be hazánk, Európa, s a világ történelmében, a tudományos és szellemi életben. Ki kell emelni az emberi helytállás, a közösségért való áldozatvállalás példáit.

A pozitív sémák kialakulásának elősegítésére fel kell használni az irodalom, a színház és filmművészet nyújtotta határtalan lehetőségeket. A kötelező olvasmányok mellett ajánlott regények, a színházlátogatás népszerűsítése és támogatása, filmklub szervezése, minőségi TV műsorok ajánlása mind-mind elősegíti az igényesség, s ezáltal a személyiség egészséges fejlődését.

4. A nevelési célkitűzések közt kiemelt jelentőségűnek tartjuk a következő területeket

1. A tanulási és kulturális esélykülönbségek csökkentése
2. A művészeti, esztétikai nevelés, a vizuális és zenei kultúra fejlesztése
3. A hazafias nevelés
4. A családi életre való nevelés
5. Környezeti nevelés
6. Demokráciára nevelés
7. Egészséges életmódra nevelés
8. Etikai nevelés

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

4.1 Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét,

munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit. Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A NAT a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

4.2 Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Tanulóinkat iskolás éveik alatt is olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal kell gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos az is, hogy európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolák és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. Magyarország köznevelési rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását. Az aktív

állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges rész képességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

4.3 Gazdasági nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát. E tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenyterben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekéről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy

tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

4.4 Környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért. Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie, egyéni és közösségi szinten egyaránt. A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

4.5 A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata. A tanulás számos összetevője tanítható. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az

érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában:

- az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése),
- az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása,
- az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése,
- a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka,
- az emlékezet erősítése,
- célszerű rögzítési módszerek kialakítása, a gondolkodási kultúra fejlesztése,
- az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása,
- az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabadtér" is. A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában. Az oktató fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a

rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése. Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai Szakmai Program összhangjáért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt oktató közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

4.6 Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. Az oktatók készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek –

a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben az oktatók életvitelének is jelentős szerepe van.

4.7 Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaeorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése, a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. A pályaeorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órák és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt. A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaiilag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

5. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az oktató alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése. Az iskola oktatói felkészültségük és tudásuk legmagasabb szintjén végzik az oktató-nevelő tevékenységet a Szakképzési törvény, a Köznevelési törvény, a NAT, a szaktárgyi kerettantervek és iskolánk alapidokumentumaiban rögzítettek alapelvek, célok és feladatok betartása mentén. Minden nevelő és oktató köteles szakmailag és pedagógiailag folyamatosan képezni magát a korszerű nevelés és oktatás biztosítása érdekében. Az oktató-nevelőmunka folyamán fontos az intézmény, a fenntartó, a tanulók, szülők, intézményi partnerek, leendő munkaadók érdekeit szem előtt tartani.

Az oktatók helyi intézményi feladatai:

- az oktató alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, a tanulók személyiségének optimális fejlesztése és a szakmai/szaktárgyi tudás közvetítése;
- az intézmény általános működési feladatainak ellátása: kötelező adminisztrációs feladatok ellátása, ügyeleti tevékenység, tanórán kívüli programok törvényi előírásoknak megfelelő szervezése, lebonyolítása;
- minden oktató alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a Szakmai Programban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése:
 - a tantervekben rögzítettek szerint elkészített éves tanmenetek szerinti oktató munka végrehajtása;
 - a tanulók munkájának rendszeres ellenőrzése, értékelése;
 - az oktatókra érvényes írott és íratlan etikai elvárások betartása; személyes példamutatás;
 - a pedagógiai tevékenység maradéktalan ellátásához szükséges feladatok vállalása;
 - az iskola vezetői által meghatározott feladatok (pl.: helyettesítés, ügyelet) teljesítése;
 - az intézményt érintő problémák, konfliktusok (tanár-diák, munkatársi, vezető-beosztott, szülő-nevelő) mindenkor helyes kezelése;

- a tanulók testi épségének és lelki egészségének óvása, az egészséges életmódra nevelés

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az oktatóval szembeni elvárások:

- Sikerorientáltság, kreativitás.
- Biztos szakmai ismeretek.
- A tudás minőségével, a végzett munkával megszerzett tekintély.
- Példamutatás, empátia.
- Kapcsolat a közösséggel és más nevelési tényezőkkel.
- Összehangolt munkavégzés.
- A tanulók kompetenciáinak fejlesztése.
- Újfajta tanulásszervezési eljárások és értékelési módok alkalmazása.
- Folyamatos önképzés.

Az egy tanulócsoporthoz tanítók együttműködése

Az egy osztályban tanítók munkáját szorosabbra fűzzük, melynek célja a közös pedagógiai célok megfogalmazása, a tanulókkal kapcsolatban egységesebb módszertani és értékelési rendszer kialakítása, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók és a felzárkóztatásra szoruló tanulók támogatásának megerősítése. Az egy osztályban tanítók munkáját az osztályfőnökök koordinálják.

A tanulók értékelése, fejlesztő értékelés és visszajelzés a szülőknek

- Negyedéves tájékoztatás rendszerének kialakítása a Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszerre (KRÉTA) építve. Ahol a KRÉTA használata nem jellemző, a szülők körében más, írott formák alkalmazása.
- Közös elvek meghatározása a tanulók értékelésére:
 - Az osztályzatok meghatározásához kapcsolódó százalékok meghatározása.
 - A minimum érdemjegyek darabszámának meghatározása tantárgyanként.
 - A javítás rendjének meghatározása tantárgyanként

- A félévi és tanév végi osztályzatok kialakítása egységes rendjének meghatározása.
- A fejlesztő értékelés bevezetése, legalább a 9. osztályokban a legfontosabb tantárgyak területén az első két hónapban.

Oktatók feladata a 13-14 évfolyamon- szakképesítést adó szakaszban:

- felkészítés a felsőfokú tanulmányokra, vagy a munkába állásra;
- felelős, önálló döntésekre való képesség kialakítása;
- kötelesség – felelősségtudat elmélyítése;
- a szakmai és egyetemes kultúra közvetítése;
- a humánus értékeket, demokratikus elveket, kulturált magatartásformákat magukénak tudó fiatalok nevelése;
- a fiatalok társadalmi életben való részvételének erősítése, közéletben való részvétel igényének kialakítása;
- felelősségtudat fejlesztése az európai értékekért;
- környezetünk különböző problémáinak nemzetközi perspektívából való áttekintése;
- eligazodás a modern szabványok világában; a modern ismerethordozók használatára való képesség, fogalmi gondolkodás fejlesztése;
- önismeret fejlesztése, kezdeményező és vállalkozói készség fejlesztése, jogok és kötelességek tudatosítása;
- felelős társadalmi magatartás kialakítása.

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév elején.

Az osztályfőnöki munka:

Az osztályfőnök olyan pedagógiai kompetenciával rendelkező szakember, akinek erkölcsi és jogi felelősséget kell vállalnia valamennyi rábízott tanulóért. Nevelő munkáját a tanuló egyéni fejlődéséhez, tempójához és szociális háttéréhez igazítja, tiszteletben tartva az egyes tanulók emberi méltóságát és az esélyegyenlőség érvényesülését. Tartja a kapcsolatot az osztályában tanító oktatókkal, és a tanulók szüleivel. Az osztályfőnök folyamatosan képviseli az iskola terveit és törekvéseit tanítványaik és a szülők körében, információkat ad és kap, bevonja a

gyerekeket és a szüleiket az iskolai programokba, képviseli a tanulók érdekeit, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Folyamatosan keresi azokat a megoldásokat, módszereket, eszközöket, amelyek hatékonyan alkalmazhatóak a beilleszkedési nehézségekkel küzdő, deviáns, az agresszív tanulókkal kapcsolatos problémák kezelésére, a tanulók jogainak védelmére, a személyiség- és közösségfejlesztésre, illetve a hatékony egészség- és környezeti nevelésre. Ezek során együttműködik gyermek- és ifjúságvédelmi szakemberekkel, szervezetekkel.

Az osztályfőnöki megbízással kapcsolatos feladatok

- Feladata, hogy megismerje az osztályába tartozó tanulók személyiségét, s ezek alapján segítse az egyes tanuló személyiségének helyes irányba fejlődését.
- Tevékenységével aktívan elősegítse az osztályközösség kialakulását, illetve megerősödését.
- Rendszeresen áttekinti az osztályában tanuló gyermekek tanulmányi eredményeit, konzultál oktató társaival a tanulók haladásáról.
- Megismerteti, értelmezi és betartatja az osztálya tanulóival a Házirendben rögzített szabályokat.
- Tanév elején kitölteti és összegyűjti a tanulói adatlapokat.
- Megismerteti osztálya tanulóival az iskola hagyományait, múltját, jelenét, értékeit.
- Jutalmazza, vagy jutalmazását kezdeményezi az iskolai élet bármely területén a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulókat.
- Közreműködik a tanulók és oktatók konfliktusai megoldásában, szükség szerint a problémamegoldásba bevonja a szülőket is.
- Elvégzi az osztályába járó tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési feladatait, ehhez kikéri oktató társai, valamint a diákok véleményét is.
- Ellátja az osztályfőnöki teendőkkel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat. Naprakészen vezeti az osztályával kapcsolatos elektronikus és papír alapú dokumentumokat. Elkészíti a szükséges statisztikákat.
- Figyelemmel kíséri az osztályban tanító oktatók munkáját. Figyelmezteti kollegáit adminisztrációs kötelezettség-mulasztásaikra. Ennek eredménytelensége esetén köteles az iskolavezetéshez fordulni.

- Szülői értekezletet tart, melyen megadja a szülőknek az oktatással-neveléssel, a szülőket érintő egyéb kérdésekkel kapcsolatos legfontosabb aktuális tájékoztatást. Szükség esetén az éves munkatervben előírtakon túl rendkívüli szülői értekezletet szervez.
- Az osztályában tanulókat ellátja az iskola életével, működésével kapcsolatos fontosabb információkkal, segíti felkészülésüket, támogatja részvételüket az iskolai rendezvényeken, programokon.
- Ellátja a tanügyi nyilvántartások vezetésével kapcsolatos feladatokat az osztályába járó tanulóval kapcsolatban.
- Ellátja az 50 óra közösségi szolgálat teljesítésével összefüggő adminisztrációs és egyéb feladatokat.
- Végzi a bizonyítványok kitöltésével és kezelésével kapcsolatos feladatokat.
- Kapcsolatot tart az iskolai diákönkormányzattal, részben az osztályképviselő útján, részben a diákmozgalomért felelős oktató segítségével.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít.
- Koordinálja az osztály szabadidős foglalkozásait, tanórán kívüli programjait.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Képviseli osztálya érdekeit az iskolai fórumokon.
- Az osztályközösség közösségi életének irányítója, feladata az öntevékenységük, önkormányzati képességük fejlesztése.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével, együttműködik a gyermekvédelmi szakemberekkel.
- Figyeli az igazolt és igazolatlan hiányzásokat, és az érvényben lévő törvényi előírások szerint értesíti a szülőket, az illetékes szervezeteket és a hatóságot.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Szakmai Programunkban nagy hangsúlyt helyezünk a különleges bánásmódot igénylő tanulókra, az SNI-s, a BTMN-es, a látás és hallássérült, a mozgásukban korlátozott, az autizmus spektrumzavaros, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelten tehetséges tanulók nevelésére, oktatására, beilleszkedésük segítésére.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket. A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőttélet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékosági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására. A sajátos nevelési igényű tanulók

együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő oktató megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés. A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékosági területre vonatkozóan „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” [Nkt. 21. § (11) bekezdés] tartalmazza. Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

Fogalmak értelmezése, általános alapelveink:

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló meghatározása a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkt. 4. § (13) értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

I. különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

– **sajátos nevelési igényű tanuló:**

a. (Nkt. 4. § 25.) szerint az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

– **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló:**

a (Nkt. 4. § 3.) szerint az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

– **kiemelten tehetséges tanuló:**

a (Nkt. 4. § 14..) szerint az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

II. gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló:

– **hátrányos helyzetű** (Gyvt. 67/A.§ (1) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik.
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

– **halmozottan hátrányos helyzetű tanuló** (Gyvt. 67/A.§ (2)

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll.
- a nevelésbe vett gyermek.
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

III. lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 37.: akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé.

Általános alapelveink:

- A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozás, mind a hátrányok kompenzálása, a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás terén valamennyi nevelő feladata. A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való foglalkozás pedig empátiát, elfogadó, együtt érző magatartást igényel az intézményben nevelő-oktató munkát végző oktatóktól.
- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, bőrszíne, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, ill. bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket, biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskolának rendszeresen kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, családokkal stb.
- Biztosítani és segíteni kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzat létrejöttét és működését, továbbá együttműködését a többi diák-önkormányzati szervezettel.
- Biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani. Az oktatót, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva, harmadik személyekkel szemben, titoktartási kötelezettség terheli, a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel annak érdekében, hogy elősegítse a

gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.

- A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység közé tartozik a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység is. Az iskoláknak együtt kell működnie a szakterületen tevékenységet végző hatóságokkal, szervezetekkel, egyéb személyekkel.

Iskoláink tanulói összetétele szükségessé teszi a fokozott törődést, az együtt haladást. A tanulók nem egyformák, célunk megadni a lehetőséget, hogy egyéni tulajdonságaiknak, képességeiknek megfelelően érhessék el az ismeretszerzési és neveltségi szintet.

A sajátos nevelési igénnyel összefüggő pedagógiai tevékenység

A sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) integrációjára vonatkozó különleges nevelési-oktatási tartalmakat magába foglaló speciális nevelési-oktatási programokat az oktatásért felelős miniszter adja ki, melyeket a tagintézmények a helyi tantervükbe külön beépítenek. Általános feladatunk a sajátos nevelési igényű tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, szakvélemény, vizsgálat és/vagy felülvizsgálat kérése. A tanulók fejlesztése a törvényben rendelkezésre álló időkeretek (habilitációs és rehabilitációs órakeret) és csoportszervezési előírások figyelembe vételével, speciális szakemberek igénybevételével folyik. (A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg). Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét. Az iskola biztosítja a sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs-rehabilitációs célú ellátását a saját állományában alkalmazott gyógypedagógusokon keresztül. Biztosítja a szakirányú végzettségű szakember alkalmazását a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan oktatható mozgásszervi, érzékszervi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók esetében.

Az ellátás közös elvei:

- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek ellátása olyan speciális együttműködésen alapuló szervezett, tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, mely az egyes tanulók igényeitől függő eljárások, időkeretek, módszerek, terápiák alkalmazását teszik szükségessé.

- A sajátos nevelés igényű tanulók nappali rendszerű integrált nevelése, oktatása 9-12. évfolyamon: számukra a köznevelési törvény biztosítja a különleges bánásmódhoz, a speciális foglalkozáshoz való jogot, mely az intézményünk számára kötelezettséget jelent.
- A tanulóknak egyéni szükségleteik szerint megfelelő feltételeket biztosítunk a tanulási esélyegyenlőségük megteremtéséhez, hátrányaik leküzdéséhez biztosítjuk az egyéni adottságok képességek szerinti tanulás lehetőségét, kialakítjuk az egyéni adottságok figyelembevételével az önálló tanulás képességét reális önismeret kialakításával.
- Segítjük a megfelelő továbbtanulási irány, pálya, ill. szakma kiválasztását. A kommunikációs kultúra elsajátításával kialakítjuk a világban való eligazodás képességét.
- Fontos az érzelmi, akarati életük formálása. Segíteni kell tanulóinkat egyéni képességeinek kibontakoztatására. A kudarc, a másság elviselésére, feldolgozására is meg kell tanítani tanulóinkat.
- A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség szerint bevonásuk a terápiába, partnerként való bevonásuk. Kapcsolattartás volt tanítványainkkal, életútjuk példaként való állítása társaik számára.
- Törekszünk a folyamatos kapcsolattartásra, együttműködésre a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálatokkal.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei:

Az irányelv célja, hogy az sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermeknél. Az oktatás piacosodik, gazdasági versenytényezővé válik. A piaci igények versenyképes tudást követelnek. Elvárás, hogy a gyermekekben társadalmilag hasznos képességek alakuljanak ki. Az iskolának, az oktatóknak egyaránt alkalmazkodnia kell ezekhez az igényekhez, folyamatos megújulásra készen, állandóan fejlesztve a szülők, tanulók, ill. fenntartó igényeit, elvárásait. A Nemzeti Köznevelési Törvényben meghatározott fejlesztési feladatok az SNI tanulókra is érvényesek, így az iskolák alaptevékenységének szerves része.

A különleges tevékenységet meghatározó tényezők:

- a fogyatékosság típusa, súlyossága;
- a tanuló képességei, a kognitív funkció meglévő ismeretei;
- a társadalmi integráció kívánalmainak figyelembe vétele;

- a rehabilitációs- rehabilitációs szemlélet érvényesülése;
- a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása;
- alkalmazkodás a sajátos nevelési igény típusához, súlyosságához;
- nyitott tanítási-tanulási folyamat;
- a tanítási- tanulási programba való beépülés;
- a tantárgyak programjaiba való beépülés;
- egyéni fejlesztési tervek;
- a tanítási órákba beépülő fejlesztő tevékenységek;
- állandó, folyamatos konzultáció;
- megfelelő kompetenciákkal rendelkező pedagógus alkalmazása (elfogadás, empátia, tolerancia stb.).

Kiemelt feladatok:

- tanév elején végzett pedagógiai mérésekkel ki kell szűrni, hogy kik azok a tanulók, akik tanulási kudarcban szenvednek (évismétlés, alulteljesítés);
- fel kell tárni a kudarc okait (szükség szerint igénybe kell venni a pedagógiai szakszolgálatok segítségét);
- szükség szerint élni kell a lassítás eszközeivel, hogy kialakuljanak azok a képességek, amelyek birtokában a többi évfolyamot évismétlés nélkül el tudja végezni a tanuló;
- a tanítási órán az eltérő képességekhez alkalmazkodó óravezetést kell tervezni;
- törekedni kell a megértést, ill. bevést segítő szemléltető eszközök alkalmazására, és arra, hogy megfelelő házi feladatot kapjon a tanuló;
- külön ki kell jelölni évfolyamonként a minimum tananyagot, amely a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges;
- a törvényben meghatározott órakeretek kiszámítása évfolyamonként a szakértői véleményben megfogalmazott javaslatok figyelembevételével;
- a szakértői véleményben foglaltak igazgatói határozatban való betartása (mentességek, részleges mentességek, egyéni munkarend);
- a tantárgyi felmentések, javaslatok méltányos elbírálása;
- a szülőkkel való kapcsolat fontossága az együttműködés elveinek figyelembe vételével;
- a tanulás kötelesség, a tanulás igényesség fogalmainak kialakítása;
- a szép helyes magyar beszéd igényének kialakítása, a trágár beszéd kerülése.

A feladatokhoz kapcsolódó kiemelt pedagógiai tennivalók:

- fejlesztő eljárások alkalmazása az egyéni bánásmód elveinek figyelembe vételével;
- kompenzáló nevelés;
- differenciálás;
- fejlesztés;
- prevenció;
- reedukáció;
- felzárkóztatás;
- speciális gyógypedagógiai módszerek, fejlesztő eljárások alkalmazása;
- speciális logopédiai módszerek, fejlesztő eljárások alkalmazása;
- a gyerekek alapos megismerése;
- okok feltárása;
- egyéni fejlesztési tervek, egyénre szabott haladási ütem megtervezése;
- a részképességek hiányainak figyelembevétele, a meglevők erősítése, a kompenzálás elveinek alkalmazása;
- szociális kompetencia állandó fejlesztése, a másság elfogadtatása, empátia, önismeret, reális énkép kialakítása;
- interperszonális kapcsolatok fejlesztése;
- másodlagos magatartászavarok megelőzése, meglevők enyhítése;
- figyelem fejlesztése;
- nyelvi kreativitás fejlesztése – szövegértés, szókincs, grammatikai ismeretek, olvasási készség fejlesztése;
- beszédhibák javítása;
- anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az adott gyermeknél a tőle elvárható legmagasabb szint elérése érdekében;
- matematikai ismeretek fejlesztése, az alpműveletek készségszintű ismerete;
- a kulturális hátrányaik leküzdése.

A tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnék. A zavar létrejötte egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire a korai általános iskolás években és a családi háttérben keresendő. Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki

(érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.), amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek. Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati zavarok, mint például a nem megfelelő anya- gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb. Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is kapcsolatos. Például a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggnek, ezért elképzelhetetlen egy- egy képesség elszigetelt fejlesztése. Mindig a különböző intellektuális és érzelmi tényező együttes feltárására és fejlesztésére törekszünk.

Az iskoláinkba járó gyermekek egy jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, szülői értekezletek, fogadónapok. Gyakran az otthoni környezet nevelési hiányosságait is az iskolában kell pótolni. A szülők nagy része nem motivált arra, hogy gyermekét a tanulásban segítse, de még arra sem, hogy teljesítményét értékelje. Ezért kiemelt helyen kell foglalkozni a helyes tanulási szokások és képességek kialakításával, a helyes önértékeléssel.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése. A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével. A kitűzött célok elérése érdekében folytatott tevékenység alatt mindvégig előttünk áll, hogy minden gyerek individuum. A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják. A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés, stb.). Fő célunk minden tanuló számára lehetővé tenni az optimális intellektuális és érzelmi fejlődést, a testi–lelki és szociális kibontakozást, hogy belső harmóniában, önmagával és környezetével egyensúlyban éljen.

A fejlesztésbe bekerülők köre:

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.

- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

Szervezeti formái:

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő), felzárkóztatás.
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő), a szakvéleményben illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés célja:

- pozitív énkép;
- jó kommunikációs képesség;
- idegrendszer fejlődésének biztosítása;
- mozgásfejlődés;
- érzelmi élet fejlődése;
- beszéd fejlődése;
- érzékszervek fejlődése;
- prevenció;
- reedukáció.

Részképesség zavarok megszüntetése:

- figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése;
- egészséges működéssel való ellensúlyozás (korrekció, kompenzálás);
- ismeretek bővítése;
- iskolai szerepeknek, elvárásoknak való megfelelés.

Módszerek:

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodóan, lehetőség szerint élményszerűen, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra a fejlesztő terápiák, a szakértői véleményben meghatározott fő fejlesztési területek alapján. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan, illetve kiscsoportos foglalkozások keretében oldjuk meg.

Alkalmazott tevékenységi formák:

- személyes beszélgetés, pozitív ráhatás;
- személyes példamutatás;
- kortárs csoport pozitív befolyásoló szerepének erősítése;
- pozitív minták példája (irodalmi, történelmi személyiségek...);
- pozitív értékrend elfogadtatása;
- megfelelő szociális szokások, magatartási normák elsajátításának elősegítése, gyakoroltatása, szituációk teremtése;
- pozitív érzelmi légkör kifejlesztése (tanár-diák viszony, diák-közösség viszony);
- együtt cselekvés, közös feladatmegoldás a társakkal, megbízatások, elvárások a felelős helytállásban;
- önismeret folyamatos fejlesztése, önismereti csoportok létrehozása;
- a belépő évfolyamokon a tanulók személyiségének alapos megismerése, egyénre szabott módszerek alkalmazása, kapcsolattartás a szülőkkel;
- a tanulók fokozott ellenőrzése;
- magasabb évfolyamokon következetes elvárások közlése, szükség szerint fegyelmező intézkedések.

A mindennapos pedagógiai gyakorlat azt mutatja, hogy a beilleszkedési és magatartási zavar tanulási problémákkal is együtt jár.

A felzárkóztatás célja:

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása. Az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása. A korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése. Az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos nevelői tevékenység irányításáról, illetve felügyeletéről a tagintézmények igazgatóhelyettese, az ifjúságvédelmi felelős tanár és az osztályfőnök gondoskodik. Szociokulturális hátrányuk visszaszorítása érdekében az alábbi módokon kaphatnak segítséget, támogatást:

- szükség esetén felzárkóztató foglalkozások szervezése vagy az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás, egyéni fejlesztési terv alapján;
- pályaorientációs, továbbtanulási tanácsadás, a szülő(k) bevonásával;
- kulturális programokon való részvételük támogatása.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos tevékenységeink:

- A HH és HHH tanulók nyilvántartása osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, nevelési igazgatóhelyettes feladata. A hátrány meghatározása (kérdőív, személyes beszélgetés a tanulóval és a szülővel, a szociokulturális háttér felmérése).
- Ifjúságvédelmi felelősök tevékenysége a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős együttműködik az iskolák minden érintett oktatójával, a diákönkormányzattal. Tagja az osztályfőnöki munkaközösségnek és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel is foglalkozó munkaközösségekkel.
- Segítséget nyújt a kortárs segítő hálózat kiépítéséhez és a segítőik koordinálásához.
- A nevelőtestület - mint jelzőrendszer – működtetése.
- A HH és HHH tanulók felmérése, regisztrálása. A HHH tanuló szülőjének nyilatkozat adatlap átadása.
- Esetmegbeszélő konzultációk a szülő(k), osztályfőnök, ifjúságvédelmi felelős, tanügyi igazgatóhelyettes bevonásával.
- Veszélyeztető okok fennállása esetén a gyermekjóléti szolgálat értesítése (esetjelzés), bevonása.
- A szükségesnek ítélt tevékenységi formák megtervezése a tanévre.
- Szükség esetén az iskolaorvos, illetve a védőnő tájékoztatása.

- A szociális hátrányok enyhítését célzó feladatok, illetve tevékenységek meghatározása.
- Az elért eredmények félévente történő értékelése, tanév végi beszámoló készítése a tanév során elvégzett feladatokról.

Iskolánk a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal az alábbi területeken működnek együtt:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Ingyenes tankönyv biztosítása a jogszabályi kereteknek megfelelően.
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások a szakértői vélemények alapján készült intézményvezetői határozatok alapján.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- Pályaorientáció.
- A szülőkkel való együttműködés.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- A szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- A hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelét segítő pályázatok, illetve egyéb lehetőségek figyelemmel kísérése.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulóink, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak az adottságaikhoz mért fejlődésben. Ez olyan - körülmény, mulasztás vagy magatartás következtében kialakult - állapot, amely a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Ezért törekszünk arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését segítő programokat szervezzünk.

A program célja:

- segíteni minden hátrányos helyzetű - de különösen a szociálisan hátrányban lévő – tanuló
 - képességeinek kibontakozását,
 - egyéni ütemű fejlődését,
 - ismeretszerezését,
 - a beilleszkedést az iskolai környezetbe.

A hátrányos helyzet okai:

- környezeti ok
 - családi mikrokörnyezet,
 - családi házon kívüli környezet,
 - iskolai környezet.
- átmenetileg hátrányos helyzetűek
 - áttelepült, beköltözött új tanulók,
 - tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek,
- a gyermek személyiségében rejlő ok,
- anyagi ok,
- egészségügyi ok,
- egyéb ok.

Egy-egy tanulónál több veszélyeztető ok is előfordulhat.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése.
- Önismereti csoportok létrehozása (működtetése).
- Drog- és bűnmegelőzési programok.
- Mentálhigiénés programok.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Tehetséggondozó programok.
- Táborozások, kirándulások, országjárások.
- Fesztiválok, bemutatók.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon.
- Motiválás arra, hogy a gyermek kollégiumi, tanulószobai ellátásban részesüljön.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottságokkal.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.
- Ösztöndíjak.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Intézményünkben tanító oktató feladata:

- felderítik a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat;
- pedagógiai eszközökkel törekszenek a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására;
- szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményeznek.

A célok és a szociális hátrányokat kiváltó okok meghatározása alapján nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos feladat

A családi problémákkal rendelkező tanulók, az SNI, BTMN gyanús vagy ténylegesen SNI, BTMN szakértői véleménnyel rendelkező tanulók már az év elejétől megkapják az egyénre szabott segítséget. Ezenkívül a tanulási nehézségekkel, vagy az általános iskolából hiányos kompetenciákkal érkező tanulókat csoportos foglalkozások formában segítjük.

A veszélyeztetettség szűrés eszközei:

- Az osztályban tanító pedagógusok pedagógiai megfigyeléseinek rögzítése (tanári megfigyelő lap).
- A fejlesztő pedagógusok felmérései az SNI és BTMN tanulók esetében, ennek alapján egyéni fejlesztési tervek készítése és megosztása az osztályban tanító pedagógusokkal.
- A pszichológusok és fejlesztők óralátogatása az első hetekben, melynek tapasztalatait az osztályfőnökkel is megosztják.

Különleges bánásmód az SNI és BTMN státusszal rendelkező tanulók esetében

- Szűrés végzése az osztályokban az SNI-s, BTMN-es, illetve ezek gyanúját jelzőkkel, mely segíti a szakértői vizsgálat előkészítését.
- A szakértői vizsgálatok kérelmeinek benyújtása az első három hónapon belül.
- A szülők és az oktatók tájékoztatása és tanítási tippek átadása az adott tanulókra vonatkozóan.
- Az érintett tanulókra egyéni megoldások kialakítása és kiemelt egyéni figyelem biztosítása.
- Az SNI vagy BTMN tanulók nyilvános listájának biztosítása az egy osztályban tanítók számára az SNI és BTMN státusz pontos ismertetésével, az adott tanulóra vonatkozó előzetes tudnivalókkal.

Az eredményes tanulás alapfeltétele az alapkészségek stabilizálása, a veszélyeztetett tanulók kiszűrése, számukra fejlesztési tervek készítése, támogató programok működtetése.

Célok megfogalmazása:

- a lemorzsolódás csökkentése;
- a bemeneti mérések eredményeinek javítása;
- a tanulók tanulási eredményességének segítése, fejlesztése;
- a bukások számának csökkentése.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolák vezetőjének kiemelt felelősségi területe az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése és ellátása, a gyermekvédelmi jelzőrendszer köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálása. Az oktatók esetében szakmai kötelezettség a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmény megelőzésében, feltárásában, megszüntetésben való részvétel. Minden oktató köteles a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében minden lehetséges erőfeszítés megtételére: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek – bevonásával. Célunk, hogy a gyermekvédelem szükségessége a nevelési-oktatási intézményünkben kiemelt szerepet kapjon, mivel az oktatók egyre növekvő számban találkoznak olyan diákokkal, akik családjában komoly krízisekkel küzd, növekszik az érzelmileg elhanyagolt gyerekek száma, így egyre erősödő elvárásként fogalmazódik meg, hogy a nevelő-oktatók képesek legyenek az életvezetési és családi problémákkal küszködő gyerekek és fiatalok gondjainak, nehézségeinek felismerésére, megértésére, a tanulók támogató fejlesztésére, valamint preventív programok szervezésére.

A tehetséggondozás lehetséges szervezeti formái, nevelési feladatai:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása.
- Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket.

- Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Bemeneti mérések, különös tekintettel a motivációra, tehetség-nyilvántartás.
- Emelt óraszámú tantárgyak tanítása.
- Emelt szintű érettségire felkészítés.
- Felkészítés a felsőfokú továbbtanulásra, ennek irányítása, segítése, felvételi előkészítő foglalkozások szervezése.
- Szakkörök, klubok tehetséggondozó programok (szakkörök, művészeti foglalkozások, dráma, vizuális kultúra, szakmai diákkörök).
- Iskolai sportkör.
- Pályázatok tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások, felkészítés pályázatokon való részvételre.
- Képzőművészeti kiállítások.
- Tanulmányi, szakmai és sport versenyekre felkészítés.
- Részvétel a Szakma Kiváló Tanulója (SZKTV - Szakma Sztár Verseny) és a Szakmai Érettségi Tantárgyi Versenyen (OSZTV).
- A tantárgyakhoz köthető, szakmai, sport, művészeti és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten.
- A versenyek részletes felsorolása az éves munkatervben jelenik meg.
- Vetélkedők, iskolai rendezvények.
- Szervezett kedvezményes áru színház, - illetve hangverseny-látogatások (diákbérlet).
- Szaktáborok, sporttáborok, vándortáborok, nyelvi táborok, stb.

A tanulmányi, a szakmai és az egyéb versenyeken sikereket elért tanulók tanév végén főigazgatói/ igazgatói elismerésben, jutalomban részesülnek.

7. A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja a szervezet számára. A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a diákönkormányzat készíti el és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az iskolai diákönkormányzat élén, annak szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint választott diák-önkormányzati elnök, illetve az iskolai diákbizottság áll. A diákönkormányzat tevékenységét a diákönkormányzatot segítő tanár támogatja és fogja össze, akit ezzel a feladattal – a diákközösség javaslatára – az igazgató bíz meg, határozatlan időtartamra. A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkarendben meghatározott időben – diákközszyűlést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi. A diákközszyűlés napirendi pontjait a közszyűlés megrendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákönkormányzat véleményét – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása/módosítása előtt,
- a Pedagógiai Program és Alapdokumentum módosítása előtt.

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős. A jogszabály által meghatározott véleményeztetésen felül az intézmény nem határoz meg olyan ügyeket, amelyekben a döntés előtt kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztő feladatai:

A szervezett diákélet fontos kerete annak, hogy a tanulók megismerjék a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelelességeket, ezek gyakorlásában tapasztalatot szerezzenek, fejlődjön kommunikációs és együttműködési készségük. Az iskola számára pedig fontos eszköz ahhoz, hogy a diákoknak, mint iskolahasználóknak az igényeit és véleményét

megismerje, saját munkájának elemzésekor ezeket a tapasztalatokat számításba vegye, az iskolafejlesztő munkájában felhasználja. A kommunikációs kultúra fejlesztésének, a demokratikus joggyakorlás megtanulásának legfőbb színtere a diákönkormányzat. Az osztályközösségek diákképviselő(ke)t választanak, és az így delegált tagok vesznek részt a Diákönkormányzat saját munkatervében meghatározott üléseken. A Diákönkormányzat javaslatot tesz többek között szakkörök szervezésére, szabadidős programokra, a diákönkormányzat által felhasználható tanítás nélküli munkanap programjára, az iskolai élet demokratikusabbá tételére. A diákönkormányzat munkáját az intézményvezető által kijelölt pedagógus segíti, akinek feladata, hogy a nevelő-oktató munka még hatékonyabbá váljon az alábbi területeken:

- helyi hagyományok ápolása,
- a tanulói öntevékenységek, önállóság, felelősségérzet fejlesztése,
- a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezése és megvalósítása, minél több program megszervezése.

8. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben résztvevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnereinek együttműködésével kapcsolatos feladatok, és egymással való kapcsolattartásuk formái

A gyermek nevelésének, személyisége alakításának elsődleges színtere a család.

Az iskola csak akkor tud eredményes lenni nevelési törekvéseiben, ha:

- a lehető legszorosabb együttműködésre törekszik a szülőkkel;
- a két fél folyamatos kapcsolatot tart fenn, állandó az információáramlás köztük;
- az iskola és a szülői ház kapcsolatára a bizalom és őszinteség légköre jellemző;
- az iskola és a család értékrendje, elvárásai közelítenek egymáshoz.

Családokkal való kapcsolattartás formái:

- tanév elején szülői értekezlet tartása;
- családi napok szervezése a tanév folyamán;
- családi életre nevelés (mentálhigiénés program);
- legalább a mentoráltak esetében családlátogatás.

A fentiek megvalósításához az iskola a következőkkel járul hozzá:

- Az iskolaválasztás előtt korrekt tájékoztatást nyújtunk az intézményünk kínáلتa lehetőségekről.
- A tanévkezdéskor egész évre szóló szülői tájékoztatót készítünk a tanév fontosabb tudnivalóiról.
- A KRETA-n keresztül rendszeresen és folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket a tanuló előmeneteléről, magatartásáról.
- Évente legalább két alkalommal – tanév elején és az első félév zárásakor – osztály szülői értekezleteken értékeljük, elemezzük a tanuló teljesítményét. Ismertetjük az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokat, ill. megvitatjuk az osztály aktuális problémáit.
- Indokolt esetben rendkívüli szülői értekezletet tartunk.
- Szükség esetén összevont szülői értekezletet hívunk össze (például pályaválasztás előtt; olyan döntés előtt, amelynek megoldásához a szülők segítségét kívánjuk igénybe venni...).
- Évente két alkalommal fogadóórát tartunk, melynek keretében egyéni konzultációra nyílik lehetőség a tanár és szülő között.
- A tanulási nehézséggel küzdő tanulók szüleinek tanácsadást, konzultációs lehetőséget biztosítunk fejlesztő pedagógusaink segítségével.
- A magatartási, lelki, szociális gondokkal küzdő tanulók és szüleik számára iskolapszichológus és gyermek- és ifjúságvédelmi felelős folyamatos tanácsadását biztosítjuk.
- Különböző nevelési témakörökben – a szülői igény felmérése alapján – ismeretterjesztő előadást szervezünk.
- Biztosítjuk, hogy a tanulók mindennapi tevékenységét leginkább befolyásoló iskolai alapidokumentumokkal (Szakmai Program, házirend) a szülők megismerkedhessenek.

A szülőkkel való együttműködés során várjuk:

- az érdeklődő - segítő hozzáállást;
- az őszinte véleménynyilvánítást;
- a nevelési problémák őszinte feltárását;
- közös megoldások keresését;
- tájékoztatást a családban felmerülő nehézségekről (nevelési kérdések, a gyermek helyzetét befolyásoló változások stb.);

- a szülők aktív részvételét az iskola rendezvényein (ünnepélyek, bálók), bekapcsolódást programjainkba (szabadidős tevékenységek), segítséget az iskolán kívüli programok lebonyolításában (tanulmányi kirándulás, túra, pályaismertetés stb.);
- ötleteket, javaslatokat az iskolai nevelő-oktató tevékenység hatékonyabbá tételéhez;
- alkalmazkodást az iskola alapidokumentumaiban megfogalmazottakhoz (pl. házirend).

Tanuló és pedagógus együttműködése:

Az együttműködés formái a tanórák és tanórán kívüli foglalkozások. Ennek részleteit a nevelési program más fejezetei taglalják.

Iskolánk (az oktató) – a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról;
- előre tervezett szülői értekezletek;
- fogadóórák;
- pályaválasztási tanácsadás;
- közös kirándulások.

Az igazolatlan hiányzások esetében azonnali intézkedéseket hozunk. A szülőknek és a tanulóknak távolmaradás esetében az osztályfőnököt 1 munkanapon belül tájékoztatni kell a távolmaradás okáról. Amennyiben ez nem történik meg, három napon belül az osztályfőnök megkeresi a szülőt/gondviselőt, hogy tájékozódjon a tanuló távollétének okáról. Ezt még kétszer megismétli, 5 nap elteltével jelzi az ifjúságvédelmi felelősnek a hiányzást, aki azonnal kapcsolatba lép a gyermekvédelmi intézményrendszerrel. Az igazolatlan hiányzások számának leszorítása érdekében a 9. osztályokban megerősítjük az ellenőrzést.

Az alábbi esetekben az igazgató azonnali jelzést kér a tanároktól:

- A tanuló 5 napig nem volt iskolában egyfolytában, s az osztályfőnök nem érte el a szülőt/gondviselőt.
- A családon belüli bántalmazás gyanújának jelzése kötelező, mérlegelés nélkül.
- Lakhatási problémák gyanújának jelzése kötelező, ha gyanú merül fel, hogy a tanuló csavarog, nem jár haza, nincs lakhelye.

- A védelemben vett tanulókról információk kérése. A nevelőszülőknél vagy állami gondozásban résztvevőkről folyamatos információk kérése megtörténik az ifjúságvédelmi felelős részéről.

Az intézmény kapcsolattartása az alábbi szakmai szervezetekkel:

- Gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetek;
- Kormányhivatal;
- Szakmai szolgáltató szervezetek;
- Szakszolgálatok;
- Iskola-egészségügy;
- Területileg illetékes kamara;
- Gyakorlati képzésben résztvevő gazdálkodó szervezetek;
- Iskola képzési profiljába tartozó szakmai szervezetek;
- Kulturális és sportszervezetek;
- Civil szervezetek.

A kapcsolattartás rendjét intézményünk Szervezeti és Működési Szabályzatában határoztuk meg.

9. A tanulmányok alatti vizsgák

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgák körébe tartozik: az osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, a pótló- és a javítóvizsga. A tanulmányokhoz kapcsolódó vizsgákat a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 64. § - 73.§-a szabályozza. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól.
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladta, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben

nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tehet vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni, kivéve, ha a tanuló a magasabb évfolyam követelményeit teljesíti. Ha a diák, az előrehozott érettségi vizsga megszerzése érdekében sikeres osztályozó vizsgát tett, akkor az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, a magasabb évfolyamon az órák látogatása alól felmentését kérheti. Osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolában – a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint – szervezett beszámoltató vizsga is. Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgaidőpontokról az iskola – a javítóvizsga kivételével – a vizsgázót írásban tájékoztatja, a javítóvizsga időpontját az iskola honlapján és bejárati ajtaján megjelenteti. Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az iskola igazgatója bízza meg. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért. A kérdező

tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat taníthatja. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. A tanulmányok alatti vizsga követelményei megegyeznek az adott tantárgy, adott évfolyamának a helyi tantervben megfogalmazott követelményeivel.

A vizsga részei

- szóbeli - közismereti és szakmai elméleti tantárgyak esetén,
- gyakorlati - testnevelés, szakmai gyakorlat esetén.

A tanulmányok alatti vizsgákon a kérdező tanár értékeli a vizsgázót a helyi tantervben megfogalmazott követelmények és a teljesítmény viszonyítása alapján. Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról. A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

10. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Mottó: „Te mondd magadban, behunyt szemmel,
csak mondd a szókat, miktől egyszer
futó homokok, népek, házak
Magyarországgá összeálltak”.
(Illyés Gy.)

10.1 Általános célkitűzések

Az iskola mindig híres volt arról, hogy „nagy családként” összetartó közösséget alkotott. Tanulóinknak a jövőben is biztosítani akarjuk a közösséghez tartozás élményét, annak meg tapasztalását, hogy csak a közösség alkalmas arra, hogy az egyének egymást segítve oldják meg problémáikat, hogy a személyiség igazi kibontakoztatása, értékek létrehozása csak közösségben lehetséges.

Ezért mindent megteszünk a vonzó közösségi élet kialakításáért, és igyekszünk minden tanulót képességeinek és érdeklődésének megfelelően beilleszteni az iskola nagy családjába.

A közösségbe illeszkedve, annak feladataiban aktívan részt véve tanulóink elsajátítják a demokrácia játékszabályait, s kialakul bennünk a közéletiség igénye.

Sokszínű közösségi programjaink megtanítják a szabadidő kulturált eltöltését, s egészséges életmódra nevelik a tanulókat.

A közösségfejlesztés, a közösségbe illesztés kiemelten segíti a személyiségfejlesztés folyamatát.

10.2 Célok

Szoros együttműködésben szülőkkel az alábbi területeken:

- A mikro (csoport) mezo (osztály) makro (iskola) közösségek minél gyorsabb kialakítása, a közösségi együttlétben rejlő nevelő hatás minél teljesebb kihasználása.
- A közösséghez tartozás igényének és képességének mind teljesebb kialakítása.
- Aktív közösségi szerepvállalás igényének és képességének kialakítása.
- A megfontolt ítélőképesség és döntéshozatali képesség megalapozása.
- A feltételek megteremtése a szabadidő kulturált eltöltéséhez: könyvtár, szakköri helyiségek, sportlétesítmények és eszközök használatának biztosítása.

10.3 Az értékek létrehozásában való közös cselekvés színterei és tevékenységei

Az iskolai tevékenységek közösségi keretben képzelhetők el, csak a közösség aktív közreműködésével vezethetnek sikerre.

A közösségi tevékenységek az iskolában az évtizedek során hagyománnyá rendeződtek, elősegítve a beilleszkedést az iskola közösségébe, kialakítva a tartós kötődést a „nagy családhoz”. A hagyományok őrzése, ápolása, továbbfejlesztése olyan önálló arculatot ad az iskolának, amelyre büszkén mondhatjuk, messze kiemeli a hasonló profilú intézmények közül. A tanév eleji szülői értekezleteken az együttműködés érdekében tájékoztatjuk a szülőket jogaikról, különösen kötelességeikről:

- feltételek biztosítása,
- tankötelezettség betartatása,
- az iskolai szabályok elsajátíttatása.

10.4 A diákközösségek alapvető formái

Az osztályközösség

Az osztályközösség: az iskola alapegysége. Cél, egy önvezérlő, saját tevékenységét szervező, értékek felmutatására képes autonóm közösség kialakítása.

Minden osztály demokratikusan választ diákönkormányzati képviselőt, gazdasági felelőst, sportfelelőst. Ők vezetik az osztályfőnök irányításával a közösséget. A közösség összekovácsolódását közös programok segítik elő:

- 1-3 napos osztálykirándulás,
- karácsonyi ünnepség,
- október 6-áról, a holokauszt és a kommunizmus áldozatairól közös megemlékezés,
- közös színház, mozi látogatás,
- délutáni közös kulturális és szakmai programok lebonyolítása.

Sportkör – az iskolában

1999. óta működik a Magyar Gyula Iskolai Sportkör szabadidős jelleggel. Rendszeresen részt veszünk kerületi és budapesti rendezvényeken, versenyeken. Az iskolai sportkör célja az, hogy elősegítse a mindennapos testedzés megvalósulását mindenki számára, valamint lehetővé tegye a sportban tehetséges fiatalok versenyeken való indulását. A fiatalokat a testmozgás és a

csapatmunka öröme-szellemé segítségével edzettségre, helytállásra, küzdeni tudásra, kitartásra, a szellemi és lelki összpontosítás képességére, a sportszerűség szellemére neveli.

Az iskola képviselője a kerületi, fővárosi és országos rendezvényeken erősíti a közösséghez való tartozást, egyben segít beilleszkedni a középiskolások nagyobb családjába is.

Az iskola minden tanulója alanyi jogon tagja a sportkörnek, s a Szervezeti és Működési Szabályzat keretei közt részt vehet a Sportkör irányításában, céljainak meghatározásában, illetve rendezvényein. Heti rendszerességgel különböző sporttevékenységben vehetnek részt a tanulók, a létszám és az érdeklődési kör függvényében (tömegsport).

Minden évben megrendezésre kerül az iskolai sportnap, amelynek összefogása, a Sport és Szabadidő Munkaközösség feladata (megszervezni, lebonyolítani), a tantestület közreműködésével.

Szakkörök

Egyéni érdeklődés, önkéntesség alapján szerveződnek. Céljuk a képességek minél teljesebb kibontakozása, a tehetségek felkarolása. Kialakítják az azonos érdeklődésű diákok kisebb közösségeit.

Az iskolában működő szakkörök, programok:

- természetvédelem,
- mikroszaporító,
- rajzkör,
- kézimunka szakkör,
- művészetterápia.

Kirándulások, táborok

Iskolaszinten fogják össze, szervezik csapattá a tanulókat. A résztvevők gazdagodnak a közösségben megoldott feladatok élményével, megismerkednek hazánk történelmi és természeti értékeivel.

Legfontosabb táborunk, melyen önkéntes a részvétel, s amelyhez igyekszünk pályázati forrást felkutatni, a minden augusztus végén lebonyolított Gólyatábor. Ezt a leendő 9. évfolyamos tanulóknak szervezzük az iskolában, melynek célja az iskolaközösség magjának kialakítása, és a közösségi élcsapat létrehozása.

10.5 A hagyományok közösségi ápolása

A közösséghez tartozás egyik kiemelt eleme a közös múlt, a hagyományok ápolása, ezért az iskola kiemelt nevelési célként kezeli az iskola hagyományainak őrzését, ápolását, fejlesztését.

- Magyar Gyula emlékének ápolása: dokumentumok gyűjtése, minden 9-es osztály megismeri élettörténetét, megemlékezés az április végi Magyar Gyula napokon.
- Az iskola múltjából származó dokumentumok gyűjtése: az összegyűjtött évkönyvekből, tablókából, bizonyítványokból állandó kiállítás látható az iskola aulájának vitrinjeiben.
- Nemzeti ünnepeink megünneplése a teljes tanulóiifjúság részvételével.
- Hagyományos iskolai rendezvényeink:
 - o ünnepélyes évnnyitó – ballagás,
 - o vers- és prózamondó verseny,
 - o Nemzetközi Adventi Kiállítás,
 - o szalagavató bál,
 - o hagyományos túrák és táborok megrendezése,
 - o tantárgyi versenyek,
 - o Magyar Gyula Napok,
 - o Sportnap.

10.6 A közösségi szolgálat

A 14-18 éves korosztálynak kiemelkedő szerepe lehet abban, hogy a társadalom még befogadóbbá és egyben emberibbé váljon. Az **önkéntesség** és az **iskolai közösségi szolgálat** megmutatja diákjainknak, hogy a társadalom sokszínű és sokféle szociális háttérrel rendelkező egyénekből, közösségekből áll, és megtanítja elfogadni azokat. A segítségnyújtást, az együttélés szabályait a különböző társadalmi rétegekbe tartozó embertársainkkal tanulni kell.

A közösségi szolgálat hasznos tevékenység, mert

- az így kialakuló szolidaritás erősíti a kisebb és nagyobb közösségek összetartozását;
- tanórán kívüli tevékenységgel, informális és nem formális eszközök felhasználásával erősíti a tanulók szociális érzékenységét;
- fejleszti a tanulók empátiáját és együttműködési készségét;
- az egyén személyiségének fejlesztése mellett a közösség érdekét szolgálja.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény az érettségi vizsga megkezdését 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133.§, 3. bekezdése értelmében, ha a tanuló a közösségi szolgálatot egészségügyi, vagy egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél, bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenységgel végzi, akkor a fogadó intézmény minden esetben köteles mentort biztosítani. Ha a tanuló szociális, ill. jótékonyági területen végzi a közösségi szolgálatot, akkor a fogadó intézmény szükség szerint kell, hogy mentort biztosítson.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133.§, 9. bekezdés, „e” pontja értelmében a közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként, az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

A 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 107. §-a kimondja: a technikumban a tanulmányok elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.

A közösségi szolgálat megszervezése:

Intézményünk a technikumban (5 éves képzés) tanulóknak szervezi meg a közösségi szolgálatot. Tanulóink csak olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathatnak, amely megfelel életkoruknak, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségüknek, illetve képességeiknek, valamint amelyek nem veszélyeztethetik egészségüket, fejlődésüket és tankötelezettségük teljesítését.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló közérdekű önkéntes tevékenységet reggel 6 óra és este 8 óra között végezhet.

A tizenhatodik életévét be nem töltött tanuló esetében a közösségi szolgálatra fordítható idő nem haladhatja meg tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát, tanítási időben a heti hat órát és tanítási napon a napi két órát, tanítási napon kívül a napi három órát.

A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött tanuló esetében ez az idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

A közösségi szolgálat irányítása:

Az iskolai koordinátor felveszi a kapcsolatot a környezetünkben található fogadó szervezetekkel, előkészíti az együttműködési megállapodást, amelyet azután az iskola megköt velük.

A közösségi szolgálatot koordináló oktató a tanuló osztályfőnöke, aki a programra felkészítő és azt lezáró 3 órás foglalkozást is vezeti.

A közösségi szolgálat lebonyolítása:

A tanulók egészségügyi, szociális és jótékonyági; oktatási; kulturális és közösségi; környezet- és természetvédelmi; katasztrófavédelmi; óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal; idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen teljesíthetik a közösségi szolgálatot.

A tanuló a fogadó intézményben mentor segítségével végzi a feladatát.

Diákjaink alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhetik a segítő tevékenységet.

A közösségi szolgálat dokumentálása:

A tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie az ide vonatkozó előírásoknak megfelelően, és tevékenységéről naplót kell vezetnie.

A tanuló osztályfőnöke az osztálynaplóban nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, azt bevezeti a törzslapra és a tanuló bizonyítványába. Az 50 óra teljesítéséről az iskola igazolást állít ki a tanuló részére.

11. Környezeti nevelés

A modern ember egyre inkább elszakad természetes életterétől. Ez az elszakadás nemcsak érzelmi elsivárosodást, hanem úgynevezett civilizációs betegségek sorát okozza. Ugyanakkor a természeti környezet pusztulása elérte a kritikus határt, ami ellen tenni csak társadalmi összefogással, a közhangulat átalakításával lehet, melyben a végzett kertész szakembereknek is részt kell venniük.

A kertészeti szakmák szorosan kapcsolódnak a természetes környezethez, ezért az iskola kiemelten kezeli a környezeti nevelést, a környezetkultúra emelését.

A cél a környezet iránti érzelmi viszony pozitív átalakítása, a környezetért felelős szemlélet, életvitel kialakítása, annak tudatosítása, hogy mindenki tehet valamit a természet, a környezet

védelméért. Fejlődjön ki érzékenységük a környezet állapota iránt, s törekedjenek, szakmájuk gyakorlása és egyéni életük során egyaránt, a környezettel való harmonikus együttélés kialakítására. Legyenek képesek a környezet természetes és ember alkotta értékeinek felismerésére, és aktívan vegyenek részt ezek kímélésében, megvédésében.

Célunk a környezeti nevelés kapcsán, olyan tanórán kívüli tevékenységek szervezése, melyekben hangsúlyos szerepet kap a környezettudatos nevelés (táborok, szakkörök, vetélkedők). Fontosnak tartjuk, hogy diákjainkban kialakítsuk azt a szemléletet, hogy méltók legyenek az örökös Ökoiskolai közösséghez. Az iskola belső kommunikációs csatornáinak kialakításakor ügyelünk arra, hogy ezek a fórumok tükrözzék az örökös Ökoiskolai elveinket.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy az új nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A környezeti nevelés célkitűzése nem kevesebb, minthogy a társadalom és a természet fenntarthatósága és működőképességének megőrzése céljából kialakítsa az emberek *környezettudatos* magatartását. Ez a korábbiaktól eltérő viszonyulásokat igényel, egy más, új értékrend elfogadását, olyan cselekvési és döntési képességeket, amely az emberek életvitelének tudatos megváltoztatását eredményezi. Akkor eredményes, ha ez egy egész életen keresztül tartó folyamat, amely az intézményes nevelési szintereken legfeljebb csak megkezdődött. Komplex közelítésmódja miatt változatlan kihívás ma is minden oktató számára, hiszen minden szinten, óvodai neveléstől a felsőoktatásig interdiszciplinárisan – több tudomány felől is megközelítve – kell érvényesülnie. Igaz, hogy főképp biológiai, ökológiai alapismereteket kívánó, tudatosan elfogadott, az összefüggéseket, a változások következményeit tisztán látó értelmi alapokon nyugszik, azonban átszővi valamennyi tantárgyat és emocionális attitűdjei is legalább ennyire fontosak. Mivel egyszerre igényel analitikus és holisztikus megközelítést, egyidejűleg közvetít értelmi érveket és az érzelmi azonosulást, még a művészeti tárgyak is megtalálják az igazán csak általuk megoldható feladataikat benne. Egyszerre globális és lokális, hiszen a problémák az egész Földet érintő globális kérdések, ugyanakkor a helyben lecsapódó gondok felismerése és megoldásainak keresése lokálissá teszi.

Iskolánkban a környezeti nevelés a diákjainkban (mint minden emberben) eredendően benne rejlő természeti erények kibontakoztatását, természeti és embertisztelő szokásrendszer kialakítását, a belső késztetés esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozását a szokásrendszerek elmélyítését, működtetését, összességében az ökológiai gondolkodás, környezettudatos szemlélet kialakítását szolgálja.

11.1 Általános célok, értékek

- az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt,
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítása, harmóniára törekvés,
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.

11.2 Pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása,
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- rendszerszemléletre nevelés,
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása,
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése,
- a környezetetika hatékony fejlesztése,
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- tolerancia és segítő életmód kialakítása,
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése, a mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés,
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése,

- a helyzetfelismerés, az ok – okozati összefüggések felismerése képességének kialakítása, fejlesztése,
- problémamegoldó gondolkodás, döntéskéesség fejlesztése,
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése, a globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,
- a globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés,
- a természet szeretetére nevelés, a tanulók természettel való közvetlen élményekhez juttatása,
- városunk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése,
- népi hagyományaink, népszokásaink megismertetése,
- saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés – szelektív hulladékgyűjtés, parkosítás.

11.3 A környezeti nevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai keretben

- A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei). Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel.
- Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonások, amelyekhez a diákoknak is köze van (a környezetszennyezés hatása a természeti és az épített környezetre, az emberre, a hulladékok keletkezésének hatékony befolyásolása, komposztálás, energia és víz takarékoság).
- Különböző interaktív módszereket alkalmazva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapot szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.
- Tudatos vásárlói szemlélet kialakítása.

Tanórán kívüli programok

- A tanév során minden osztály tanulmányi kiránduláson vesz részt, intézmény- és múzeumlátogatásokat szervez.
 - Tanulóink olyan versenyeken is indulnak, ahol az egészség-, a környezet- és természetvédelem a téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat.
 - A jeles alkalmak megünneplése, pl. a Föld Napja, Víz világnapja, Madarak és Fák napja.
 - A szelektív hulladékgyűjtés következetes megvalósítása.
 - Termék, folyosók zöldítése, a tantermek évszakok hangulatának megfelelő díszítése.
 - Az iskolánkban folyamatosan történik a használt elem gyűjtése és a hulladékpapírt évente két alkalommal gyűjtjük.
1. ***Kirándulásokat*** elsősorban osztálykeretben szervezünk, azonban lehetőség van osztályok közötti, illetve iskolai szintű szervezésre is.

12. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

12.1 Általános célkitűzések és feladatok

Szűrés, diagnosztizálás:

- Beilleszkedési nehézségekkel, magatartási problémákkal kapcsolatos helyzetfelmérés a tanulók körében.
- Az okok feltárása, a probléma jellegének meghatározása (önbizalomhiány, önértékelési,- identitászavar, közösségen belüli peremhelyzet, különféle magatartási problémák).
- Feladatok meghatározása, problémakezelés, esélyegyenlőség.

Együttműködés:

- Kapcsolat felvétele a probléma kezelését segítő szervekkel, szakemberekkel.
- Kapcsolatkialakítás és együttműködés a nevelési tanácsadókkal, szakértői,- rehabilitációs bizottságokkal, szükség szerint szakvélemények beszerzése, tantárgyi mentesítés kérése.
- Kortárs csoportokkal: különféle külső kortársképzési programok, lehetőségek felkutatása, igénybevétele és a kortársképzés folytatása az iskolai közösségben a kiképzett tanulók közreműködésével.

Speciális programok:

- meghatározása, kialakítása: pályaorientációs drog- és alkohol-prevenációs foglalkozások.
- részvétel megszervezése az egészségnevelési célú programokban, valamint az egészségi állapotot hátrányosan befolyásoló tényezőkkel (dohányzás, drog, alkohol, AIDS) kapcsolatos oktató-nevelő munkában.
- drogprevenció, bűnmegelőzés, drogstratégia kialakítása.
- megelőzést szolgáló rendezvények megszervezése különböző módszertani eszközökkel (tematikus előadások, sportprogramok, vitaest, alternatív szülői értekezlet, diákok, tanárok, szülők részére).
- az esetleges drog vagy egyéb természetű probléma egyedi kezelése.
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóink számára a szakértői bizottságok, illetve nevelési tanácsadók, szakvéleményének javaslata alapján,

beilleszkedést segítő, rehabilitációs foglalkoztatást biztosítunk, valamint a szakvélemények javaslata és a szülői kérelmek alapján az igazgató felmentési határozatot hoz a tantárgyi felmentések megvalósításához.

12.2 Eszközök, eljárások

Szakkörök:

- A szakkörökre bárki önkéntes alapon jelentkezhet. A szakkör tematikáját az érdeklődés előzetes felmérését követően a szaktanárok és a tanulók közösen határozzák meg. Ezt követően a tematika mindenki számára hozzáférhető helyen kifüggesztésre kerül.
- A szakkör lehetővé teszi, hogy a tanulók megismerjék a kutatómunkát, a csoportmunkát és az „együtt – egymásért” szemléletet, ami későbbi életükre is pozitív hatást gyakorolhat.
- Az indítani kívánt szakköröket az iskola igazgatójának be kell jelenteni.
- Amennyiben jóváhagyja ezeket, az intézmény igazgatója a szakkörök zavartalan működéséhez helyet és eszközöket biztosít.
- A szakkörről szakköri naplót kell vezetni az elektronikus naplóban, amelyben a tematika és a résztvevők névsora megjelenítésre kerül.
- A félév folyamán törekedni kell arra, hogy a téma ne a tanóra anyagát ismételje, és lehetőség szerint biztosítani kell iskolán kívüli szakértők meghívását vagy a témával kapcsolatos helyszínek felkeresését (múzeumok, arborétumok, kertészetek stb.).

Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

- Az iskolába jelentkező tanulók közül már az első hetekben kiszűrhető néhány, akik valamilyen tantárgyat magasabb szinten ismernek, az iránt érdeklődnek. Az ilyen diákok érdeklődését fenntartani, sőt fokozni kell, ha ez lehetséges.
- Ennek lehetőségét kizárólag tanórán megteremteni nem tudjuk, hiszen figyelembe kell venni az átlagos képességű tanulók haladási ütemét.
- Ám javasolhatunk a tantárgyhoz kapcsolódó érdekes, olvasmányos, közérthető szakirodalmat, amelyek témáit szakkörök keretében fel lehet dolgozni.
- A tanórákon kívüli tevékenységek szervezésekor lehetőséget biztosítunk a tehetséges tanulóink számára a diákkörökben, sportkörökben való részvételre.

- Egyéni és csoportos foglalkozások kerülnek megszervezésre, a heti kötelező foglalkozásokon túl, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására (nyelvi órák, korrepetálások).

Iskolánkban a tehetséggondozást az alábbi módon, illetve szervezeti keretekben kívánjuk megvalósítani:

- a szakkörökön szereplő diákok eséllyel indíthatók háziversenyeken, amelyek bármely tárgyból meghirdethetők;
- a háziversenyeken kiválaszthatók a regionális, illetve országos tanulmányi és szakmai versenyek résztvevői, akik a tudás mellett a versenyzéshez szükséges rutint is megszerzik, megszokják a nagyobb terhelést, és a szereplést;
- szakmai versenyeken iskolánk országos, sőt nemzetközi viszonylatban is jelentős sikereket mondhat a magáénak, a virágkötészeti versenyek állandó szereplői vagyunk. Célunk: a továbbiakban is rendszeresen megjeleni és sikerrel szerepelni ezeken a találkozók;
- tehetséges és a rászoruló, szociálisan hátrányos tanulóink számára bel- és külföldi tanulmányutakat szervezünk, illetve részt vehetnek külföldön megrendezésre kerülő versenyeken is;
- a kötelező és választható tanórákon, valamint a közép- és emelt szintű érettségire történő felkészítés biztosításával a differenciált képességfejlesztésre törekszünk;
- a szintezést szolgáló idegen nyelvi felmérés eredményei alapján szervezzük meg az idegen nyelvi csoportbeosztást;
- az iskola művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, képesség- és közösségfejlesztő célokkal önképzőköröket szervez a tanulók igénye szerint;
- egyéni és kiscsoportos formában készítjük fel tanulóinkat az iskolai, megyei és országos versenyekre és nyelvvizsgákra;
- a személyre szabott tanítás-tanulás előtérbe kerülése;
- lehetőséget adunk szakmai táborokban, szakmai programokon való részvételre;
- biztosítjuk a tömegsport foglalkozásait (természetjárás, szakosztályok működtetése), felkészítjük sportoló diákjainkat a versenyekre;
- a valamely területen tehetséges SNI tanulók fejlesztése.

13. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Általános feladatok

- A szülők tájékoztatása az ifjúságvédelmi felelős személyéről, fogadóórájáról.
- A szülők, tanulók tájékoztatása a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények címéről, telefonszámáról.
- Szükség esetén család-, kollégiumlátogatás.
- Gyermekbántalmazás vélelme esetén kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal, más segítő szervezetekkel.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén kapcsolat az önkormányzat jegyzőjével.
- Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás.
- Késések, igazolatlan mulasztások folyamatos figyelemmel kísérése, kapcsolat az osztályfőnökökkel, szülőkkel, szervezetekkel, a tankötelezettség biztosítása érdekében.

Prevenció

A megelőzés érdekében minden tanév elején az osztályfőnöknek össze kell írnia a veszélyeztetett tanulók névsorát. Lehetőség szerint igyekezzon konkretizálni a veszélyeztetettség formáját is (pl.: drog, rossz társaság, rossz szociális helyzet, családi háttér). Minden tanár, iskolai dolgozó kötelessége, hogy esetleges megfigyeléseivel, információjával és tapasztalatával segítse e munkát. A 9. évfolyam osztályait tanító oktatók az első félévben megbeszélést tartanak az osztályközösség állapotáról, az esetleges magatartás- vagy tanulásbeli problémákról és azok megoldásairól.

Ha szükséges, az osztályfőnök az ifjúságvédelmi felelőssel együttműködve intézkedési tervet dolgoz ki.

Szűrés

A tanév folyamán a tanulók életkörülményeiben, családi szociális háttérében bekövetkező esetleges hátrányos változásokat figyelemmel kell kísérni, hogy ezáltal újabb veszélyeztetett tanulókat lehessen kiszűrni. Az ehhez szükséges tényfeltárási tevékenységek a következők:

- Egyéni beszélgetések a tanulóval és / vagy a szülővel. (Szükség esetén külső szakembert is be kell vonni).
- Minden veszélyeztetettségre utaló jel érzékelése, kivizsgálása.
- Szoros iskolán belüli együttműködés kialakítása az iskolavezetés, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, a pszichológus, az osztályfőnökök valamint a tantestület között.

Együttműködés külső szervezetekkel

A különböző pszichés, szociális és egészségügyi problémák esetén szükségessé válhat a szakirányú segítség, gondozás megszervezése.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős ennek érdekében napi kapcsolatot tart fenn a gyermekvédelmi rendszer különböző szakterületeivel (járások gyámhivatalai, gyermekjóléti szolgálatok, családsegítő szolgálatok, nevelési tanácsadók).

A drog-prevenció érdekében az iskola rendszeresen pályázik felvilágosító anyagok beszerzésére, s ismeretterjesztő előadásokra a tanuló, a tanár és a szülők részére az illetékes szervezeteknél.

A megelőzés, gondozás, segítség megszervezése közben minden esetben figyelemmel kell kísérni a gyermeki jogok érvényesülését.

Az oktató-nevelő munka során a tanárnak figyelemmel kell lennie a titoktartási törvény előírásaira.

14. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Általános célkitűzések

Szintrehozás és felzárkóztatás a 9. évfolyamon

A 9. évfolyam kiemelkedő pedagógiai célja a gyengébb, hátrányos helyzetű, lemaradt tanulók tanulási esélykülönbségének csökkentése. Kiemelt területei: irodalom, magyar nyelv, az idegen nyelv és a matematika.

Feladat

Diagnosztizálás

Ennek érdekében minden tanár a tanév elején felméri az osztály tudását, elemzi az eredményeket, s ezek alapján az osztály részére a tanulók tudásának megfelelő felzárkóztató programot készít. A felmérésekből kiderül, hogy mely tanulók rendelkeznek különösen nagy tudáshiánnyal. Nekik a szaktanár kiscsoportos, tanórán kívüli foglalkozásokat is szervez, az általános igazgatóhelyettes engedélyével és ellenőrzése mellett, a heti kötelező tanórai foglalkozások időkeretén belül.

Így a 9. évfolyam elsősorban a beilleszkedést, az igényes tudás megalapozását szolgálja.

Eljárások

Felzárkóztató oktatás

A félévek értékelése során, illetve azok végén a felszínre kerülnek az elmaradással küzdő tanulók, hiszen a különböző iskolából érkező diákok szorgalma, tanulni akarása, képessége, érdeklődési köre és céljai széles skálán mozognak.

A még nagyon differenciált oktatás mellett is vannak lemaradók, akik esetleg lemorzsolódhatnak. Csak az lehet a célunk, hogy ezeket a tanulókat megóvjuk a lemorzsolódástól, mindeközben azonban nem sérülhet a többi diák tanuláshoz való joga és az oktatás színvonala.

Célunk, hogy valamennyi tanulót legalább az elégséges szintre felhozzuk és megakadályozzuk az eredmények későbbi romlását, megteremtsük az esélyegyenlőséget.

Az egyéni felzárkóztató foglalkozások megszervezésének elvei és eljárási rendje

A felmérésekből kiderül, hogy mely tanulók rendelkeznek különösen nagy tudáshiánnyal. Nekik a szaktanár kiscsoportos, tanórán kívüli foglalkozásokat is szervez. A gyenge képességű tanulók

felzárkóztatására egyénileg vagy kisebb csoportban kerülhet sor, amennyiben a tanórai részvétel és az otthoni felkészülés együttesen sem biztosítja az elégséges osztályzat megszerzését:

- A felzárkóztatás nem a hiányzásból fakadó elmaradások pótlását szolgálja, és nem a tanórai anyag mechanikus ismételése. Igényli a tanulók aktív részvételét, megjelenését a foglalkozásokon.
- A tananyag értelemszerű tanulását segíti az összefüggések megértése, így a felzárkóztatás feladata elsősorban a logikus gondolkodás és az önálló tanulás tanítása.

Tanórai differenciálás

Az iskolai teljesítményértékeléseknél az egyéni képességek, a szociokulturális helyzet, a sajátos nevelési igény figyelembevételével egyénre szabott követelményrendszer működtetése indokolt.

VEKOP-8.6.3-16-2017-00004 projekt:

Az Európai Unió projekt keretében iskolánk is bekapcsolódott a tanulói lemorzsolódás megelőzésének programjába. A program eredményeit és tapasztalatait szeretnénk a mindennapjainkban is felhasználni, és a gyakorlatban alkalmazni.

A projekt fontosabb részei:

- Komplex pedagógiai módszertani terv
- Alapkészségfejlesztési terv
- Második esély program
- Tananyag fejlesztések
- Attitűd mérés
- Kilencedik évfolyamos osztályok részére értekezletek szervezése

Cél:

Lemorzsolódás (a szakmai végzettség nélküli iskolaelhagyó diákok számának) csökkentése.

A Komplex pedagógiai módszertani terv (169. oldaltól), a Második esély terv (191. oldaltól), valamint az Alapkészségfejlesztési terv (198. oldaltól) megtalálhatóak a Szakmai Program mellékleteiként.

15. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Helyzetfeltárás

Az oktatók jogait és kötelességeit szabályozó hatályos rendelkezések alapján az oktató köteles közreműködni a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában. E feladatait az ifjúság és gyermekvédelmi megbízottal együttműködve látja el.

A segítő tevékenység formái és működésük rendje:

- A családi háttérben jelentkező anyagi problémák vagy átmeneti létfenntartási nehézségek kiszűrése, az egészséges személyiségfejlődés szempontjából fontos szükségletek kielégítésének segítése.
- A megoldás módjainak meghatározása, segítségnyújtás.
- Figyelemfelhívás az önkormányzati szerveknél igényelhető pénzbeli ellátások (rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás) igénybevételére.
- Más lehetőségek felkutatása az anyagi veszélyeztetettség és szociálisan hátrányos helyzet megoldására, csökkentésére, Gyermekjóléti,- Családsegítő Szolgálatokkal együttműködve (ruházati cikkek ingyenes és kedvezményes juttatása, nyári táborozás, üdülés, karácsonyi ünnepség, ajándékosztás megszervezése).
- Aktuális akciók, pályázatok, ösztöndíjak figyelemmel kísérése, egyéni segítségnyújtás.
- Ingyenes tankönyvhöz jutás lehetőségének biztosítása.
- Közreműködés kollégiumi elhelyezés biztosításában.
- Konduktív foglalkozások szervezése.
- Sajátos nevelésű tanulók úszásoktatása.

A törvény által előírt szolgáltatásokat ingyenesen bocsátjuk tanulóink rendelkezésre, ezenkívül kiemelt feladat, hogy a szülőket és a tanulókat iskolánk rendszeresen tájékoztassa az őket érintő kérdésekről (jogok és kötelességek) és a szülőt figyelmeztesse, ha gyermeke jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedéseket tart szükségesnek.

16. Az iskola kapcsolatrendszere

A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi oktató együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei.

16.1 Kapcsolat a szülőkkel

Az iskola oktató-nevelő munkáját eredményesen végezni csak a szülőkkel együttműködve tudja. Az iskola minden tiszteletet és segítséget megad a szülőknek, ugyanakkor elvárja tőlük a konstruktív együttműködést.

A cél azonos, a megvalósítás azonban csak az iskolai – családi nevelőmunka összehangolásával lehetséges. Ezt szolgálja az iskola hagyományosan jó kapcsolattartása a szülőkkel.

A kapcsolattartás céljai:

- Világosan és érthetően megfogalmazni a szülők számára az iskola nevelési-oktatási céljait, a követelményeket és feltételeket.
- Tájékoztatni a követelményekről, az iskola által nyújtott lehetőségekről, az iskola programjairól, eredményeiről, céljairól.
- Érzelmileg megnyerni a szülőket az iskolának, az oktatás és nevelés ügyének.
- Hatékony munkamegosztás kialakítása a tanulók nevelésében a szülők és az iskola között.
- A szülők nevelési kultúrájának emelése, céljaik összehangolása az iskola nevelési-oktatási céljaival.

A kapcsolattartás formái:

- **A 9. évfolyamos szülők behívása személyes beszélgetésre:** Az iskolában régi hagyomány, hogy az új tanulók szüleit az osztályfőnök – előzetes egyeztetés után behívja egy délutáni részletes egyéni beszélgetésre. A beszélgetés célja a személyes ismeretség kialakításán kívül a családi háttér, a tanuló egyéni problémáinak megismerése, hiszen e nélkül az egyénre szabott nevelést, a megértő, segítő személyiség fejlesztést nem lehet végrehajtani. Az iskola nyitva áll a szülők előtt. Bármikor, bármilyen problémával fordulhatnak hozzánk, és mi mindig megpróbálunk segíteni, tanácsot adni.

- **Nyitott kapuk:** Az iskola minden év novemberében megrendezi a Nyitott Kapuk rendezvényét. E héten a pályaválasztás előtt álló gyermekek és szülei együtt ismerhetik meg az iskolát, a tankertészetet, a tanulók munkáit. Megismerkedhetnek az iskola történetével, bepillantást nyerhetnek az oktatási nevelési folyamatokba, s megismerkedhetnek a szakmai gyakorlatok menetével. Személyesen tehetnek fel kérdéseket az iskola oktatóinak, vezetőinek.
- **Szülői értekezlet:** Félévente egy alkalommal (szeptember vége – október eleje, illetve február közepe) tartjuk. A szülői értekezlet személyes kontaktust biztosít az osztályfőnök és a szülők közössége közt. Az értekezleten kerül ismertetésre a tanév rendje, az iskola éves programja. Megbeszéljük és elfogadjuk az osztály tanévi munkatervét. Ismertetik a szülőkkel az iskola által biztosított sport-kulturális és szabadidős tevékenységeket.
- **Szülői fogadóóra:** Az iskola az első és a harmadik negyedév végén tájékoztatja a szülőket a tanulók tanulmányi eredményéről. Az értesítés után szervezi meg az általános fogadóórát, ahol minden tanár a szülők rendelkezésére áll. Így személyes kontaktust kialakítva lehet megbeszélni a felmerült problémákat, s közös szülő-tanár stratégiát lehet kialakítani a tanulási kudarcok elkerülése érdekében.
- **Értesítés** telefonon, ellenőrzőben, levelezés és E-napló útján történik. Az iskola törődik tanulóival, nyomon követi tanulmányi eredményeik, magatartásuk alakulását. Bármely pozitív, vagy negatív jelenséget észlel, azonnal értesíti a szülőt. Ha szükséges, az értesítésben kezdeményezi a személyes megbeszélést is. A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk negyedévenként a tanulók tanulmányi eredményéről, az igazolt és igazolatlan mulasztásairól. Az iskolai programok pontos időpontjáról (pl. nyári gyakorlat, tanulmányi kirándulás). Az értesítések rendjét az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata szabályozza.

16.2 Kapcsolat a tanulókkal

Az intézményi tudás – és kultúra közvetítő-átadó szerepre épülő tevékenységrendszerünk alapvetően a humanista értékrendre összpontosít. Ezt az alapvető értéket tükröznie kell a tanár-tanuló viszonynak is. Az együttműködést csak erre az alapra lehet biztosan felépíteni és tovább erősíteni. A kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat nem mindig épülhet ki (családi okok, személyes okok stb.), ilyenkor szakember (ifjúságvédelmi felelős, védőnő, fejlesztő pedagógus) segítségét kell igénybe venni.

Az oktató – tanuló kapcsolatát rá kell építeni a Házirend „tanulói jogok és kötelességek”-ben leírt pontokra. Ezeket a tanulók is jól ismerik, hiszen minden osztályfőnök kötelessége ezek ismertetése és megbeszélése.

Iskolánkról elmondható, hogy az itt tanító oktatók a tanulók érdekeit messzemenően szem előtt tartják, velük rendkívül jó kapcsolatot ápolnak, példa rá az évről-évre visszatérő régi diákok látogatása, akik sokszor saját családjukat is magukkal hozzák.

Konkrét együttműködési helyzet tanuló és oktató között a tanórai találkozás, ahol a speciális szerepek miatt, (átlagos helyzetben), adottak az egymástól elvárt viselkedésformák. Az osztályfőnöki óra nyújthat valamiféle jobb megismerést a két fél között. Az oktatónak vigyáznia kell, hogy a tanuló egy-egy reitens viselkedési formája miatt ne vonjon le végleges következtetést jellemét illetően. Az osztálykirándulás, a gyakorlati foglalkozás és az egyéb iskolai rendezvények (pl.: szalagavató, ballagás stb.) talán a legjobb lehetőség arra, hogy a tanulót más oldaláról is megismerhessük, hiszen más környezetben többet árulhatnak el magukról, problémáikról, de ezek kezelése rendkívül nagy óvatosságot igényel.

Tehát az iskolai és az iskolán kívüli tanár-tanuló kapcsolatrendszer a legfontosabbak közé kell sorolni, mert ennek hiánya vagy jellegtelensége esetén az egész oktató-nevelő munka értelmét veszítheti. A tanulók tájékoztatása során szem előtt tarjuk az információ eljuttatásának több csatornán való közlését (ellenőrző, hirdetések, éves program, faliújság, osztályfőnöki órák megbeszélései, házirend... stb.).

Diákönkormányzat

Az iskola tanulóközössége a tanulók érdekeinek képviselőjére Diákönkormányzatot hozott létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért oktató segíti, aki – a diákönkormányzat megbízása alapján – eljárhat a diákönkormányzat képviselőjében is.

A Diákönkormányzat (Knt. 48.§) – a nevelőtestület véleményének kikérésével

- dönt saját működéséről,
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- a számára biztosított jogok gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- iskolarádió, iskolaújság létrehozásáról, működtetéséről, és ezek diákvezetőinek megbízásáról.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni: [Knt. 48.§ (4)]

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt.

Diákönkormányzatot alkotó nagyobb csoportok:

- Érettségire felkészítő képzésben résztvevő tanulók csoportja: technikum
- Szakmai képzésben résztvevő tanulók csoportja: szakképző iskola
- Sajátos nevelési igényű tanulók csoportja
- Érettségi után, szakmai képzésben résztvevő tanulók csoportja
- Szakma utáni érettségi képzésben résztvevő tanulók csoportja

A Diákönkormányzat diákköröket hoz létre a Házirendben meghatározott szempontok szerint: pl.: osztályközösség, színjátszó kör, énekkar, hagyományörző kör, fotó-szakkör, művészeti szakkör, média kör, természetjáró kör, iskolai zenekar stb.

1. A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola működését.
2. Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni a tanulókat érintő következő kérdésekben:
 - a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalában,
 - a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítésében, elfogadásában,

- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésében, megszervezésében,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításában,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásában,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításában.

3. A Diákönkormányzat legalább negyedévente tart ülést, ahol minden jelentkező problémát, feladatot megbeszél. Indokolt esetben rendkívüli értekezlet is összehívható. Az ülések közötti időszakban a DÖK működtetését, képviselétét 7 tagú vezetőség látja el, amely az iskola képzési rendszerének 5 főcsoportjából kerül ki, kiegészülve a DÖK elnökével és a helyettesével. A 7 tagból egy képviseli a diákokat az Ökoiskolai kérdésekkel foglalkozó rendezvényeken. Az Ökoiskolával kapcsolatban a DÖK üléseire meghívást kap az iskola vezetősége is.

16.3 Kapcsolat az oktatókkal

Iskolánk oktatóinak igyekszünk olyan munkakörülményeket, munkahelyi légkört teremteni, ahol személyiségi jogait tiszteletben tartják, személyét, mint a oktatóközösség tagját megbecsülik, oktatói tevékenységét értékelik és elismerik. Tagja szakmai munkaközösségének, amelyben együttműködve foglalnak állást, az őket érintő kérdésekben (javaslataikat, észrevételeiket, a szervezeti hierarchia betartásával juttathatják el magasabb fórumokra).

Az oktató joga:

- A nevelési, illetve Szakmai Program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza.
- A helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével a nevelőtestület tagjaként részt vegyen az iskola nevelési-oktatási, illetve Szakmai Programjának tervezésében és értékelésében, valamint gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat.
- Szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzéseken fejleszteni.
- Tagja legyen az érdekvédelmi szervezeteknek. (Knt. 63.§)

16.4 Kapcsolat a kollégiumokkal

A kapcsolattartás elsősorban azokon az osztályfőnökökön keresztül történik, akiknek az osztályában kollégiumban lakó tanuló van. Legfontosabb kapcsolatunk a Fővárosi Váci Mihály kollégiummal van, ebben az intézményben van a legtöbb tanuló.

A kapcsolat tartalma a kollégium részéről: egymás informálása, (tanulók magatartása, teljesítménye, hiányzások ellenőrzése, stb.). A kollégiumokkal történő kapcsolattartás sokszor egyoldalú, mivel egymás részéről a közös növendékeink iránti érdeklődés legtöbbször problémás esetekben élénkül csak meg. A kollégiumi nevelési folyamat, a kollégiumok követelményrendszerének ismerete csak néhány iskolai oktató vagy ifjúságvédelmi felelős repertoárját gazdagítja.

Szükség van a szorosabb együttműködésre, így elkerülhetővé válik az idővesztés, amely az iskola és a kollégium között alakulhat ki egy-egy problémásabb esetről. Az ifjúságvédelmi felelősök napi kapcsolatban állnak a kollégiumokkal, és ha szükség van rá, együtt oldják meg a felmerülő kérdéseket.

16.5 Kapcsolat a bázisüzemekkel

A kapcsolattartás a szakmai igazgatóhelyetteseken illetve szakoktatókon keresztül történik. Az iskola rendszeresen tart megbeszélést a bázisüzemek tanulófelelőseivel, amely segíti a szorosabb együttműködést. A szakmai kapcsolaton kívül kulturális területen is együttműködünk a bázisüzemekkel.

A tanulók a gazdálkodó szervezetek és az iskola között megkötött szerződés alapján vesznek részt az üzemi gyakorlatokon. A szakmai gyakorlati és elméleti programot az éves iskolai programmal és a Foglalkozási Naplóval együtt az üzemek a tanév elején megkapják.

16.6 Kapcsolat a fenntartóval

Az iskola fenntartója: Agrárminisztérium (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.) Az iskola kapcsolata a fenntartóval minden tekintetben megfelel a törvényes előírásoknak. A fenntartó biztosítja az intézmény működési feltételeit, és segíti az iskolát fejlesztései megvalósításában.

16.7 Kapcsolat más intézményekkel

Az iskola különösen jó kapcsolatot ápol a

- az Agrárminisztérium által fenntartott iskolákkal,
- a kőbányai általános és középiskolákkal,
- a fővárosi középiskolákkal.

17. A Szakmai Program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. számú melléklete határozza meg a köznevelési intézmény működéséhez szükséges eszközök és felszerelések jegyzékét.

17.1 Szaktantermek kialakítása

A természettudományos tantárgyak eszközellátottsága, felszereltsége meglehetősen szerény. A szertárakból a bemutató anyagok, vegyszerek, posztterek, gyűjtemények könnyen elérhetőek. Jelenleg négy informatika tanteremmel rendelkezünk, ezekben csoportos oktatás keretében tanítjuk diákjainkat a számítógépek használatára.

Az informatika oktatást segítik még:

- Nyomtatók,
- Projektorok,
- Szkennerek.

17.2 A tanórai munkát segítő eszközök

Az iskola könyvtára

A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák valósíthatók meg a könyvtárhasználat során. Sok lehetőséget ad azon diákoknak, akik a hagyományos tanórai keretben nem, vagy csak kevésbé sikerült aktivizálni, fejleszteni. A könyvtárhasználatra nevelés módszertani kínálatában a sajátos nevelési igényű tanulókat jól segítő módszerek találhatók, amelyekkel megvalósítható a diákokkal való differenciált foglalkozás.

A könyvtárhasználat témakörét több tantárgy keretében oktatjuk, a NAT előírásainak megfelelően.

A könyvtár felszereltsége:

- **Hagyományos média**
 - Kézi könyvtár,
 - Szépirodalom,
 - Diákkönyvtár: kötelező olvasmányok,
 - Szótárak,

- Utazás,
- Pedagógia/pszichológia: osztályfőnöki munkát segítő anyagok,
- SNI-s: speciális bánásmódot igénylő tanulók esetén alkalmazható módszerek kézikönyvei.

- **Multimédiás eszközök**

- Okos tv,
- Okostábla,
- Hangzó anyagok (videokazetta, magnókazetta, CD),
- Videomagnó,
- Magnó, CD lejátszó,
- DVD lejátszó,
- Szkenner,
- Projektor.

Egyéb eszközök

- Térképek, tablók, atlaszok,
- Kísérleti, demonstrációs eszközök,
 - (pl. energia-megtakarítás mérő műszerek, talajvizsgáló műszerek),
- Bemutató anyagok (albumok).

Iskolarádió

Felhasználható az iskolai ünnepek színvonalának emeléséhez, illetve az iskola hagyományainak, történetének minél szélesebb körben való megismertetéséhez.

Szerepet kell kapnia a fontos napi események közlésében, például közérdekű, tanulmányi vagy szakmai versenyek eredményeinek kihirdetésében.

III. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

1. Az egészségnevelés célja:

- információgyűjtés az egészségi állapotról, a társadalom és az egészség viszonyáról;
- az információk feldolgozása, értékelése;
- a feldolgozott információk alapján döntések hozása;
- a döntések alapján egyéni és közösségi cselekvések módszereinek kidolgozása;
- a diákok aktivitásának növelése a valós globális és helyi problémák megoldásának gyakorlati megközelítésében.

2. Az egészséges életmód kialakítására irányuló módszerek:

- felmérések készítése az iskola és az egészség viszonyáról;
- serdülőkori önismereti csoportfoglalkozások képzett szakemberek vezetésével;
- kortárssegítők képzése – az AIDS, a dohányzás, a kábítószer elleni küzdelem segítésére, valamint a szexuális kultúra fejlesztésére;
- részvétel a helyi egészségvédelmi programokon – drog, AIDS;
- sport, kirándulás, egészségnap szervezése;
- a szabadidő hasznos, értelmes eltöltésére irányuló programok népszerűsítése;
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése;
- az iskolai egészségügyi szolgálat tevékenységének elősegítése:
 - a tankötelezettség végéig az iskolaorvos évente egyszer minden tanulót megvizsgál különös tekintettel a szem- és hallásvizsgálatra, a gerincdeformitásokra és a krónikus betegségek szűrésére;
 - a tankötelezettség végéig fogászati szűrővizsgálatot szervezünk évente;
 - célszerű az iskola színeit képviselő sportolók félévenkénti terheléses vizsgálata;
 - iskolaorvos és védőnő segítik a tanulók egészségi állapotának nyomon követését.

3. Tanórai tevékenységek – kapcsolattartás tantárgyakkal:

- Földrajz – a környezettudatos magatartás kialakítása.
- Osztályfőnöki –drogprevenciós programok és az egészségnevelés témáinak feldolgozása.
- Biológia:
 - az egészséges táplálkozás alapelveinek tisztázása, alkalmazása, érvényesítése;
 - az aktív testmozgás fontosságának hangsúlyozása;
 - a káros élvezeti szerek, az alkohol-, a drogfogyasztás és a dohányzás hatásainak és következményeinek ismertetése, a fogyasztásuk visszaszorítása;
 - a személyi higiénia fontosságának előtérbe helyezése,
 - szexuális életre való felkészítés;
 - a családtervezés szükségessége;
 - a fogamzásgátlás;
 - a terhesség felismerése, a válaszreakciók kialakítása;
 - a nemi betegségek, elsősorban az AIDS elleni védekezésre való felkészítés;
 - a lelki egészségvédelem megerősítése;
 - az egészséget támogató környezet biztosítása.
- Testnevelés:
 - mindennapos testnevelés megszervezése a rendszeres testmozgás fontosságának, stresszoldó szerepének tudatosítása;
 - a tanórákon a rekreációs sporttevékenységek megtanítása azzal a céllal, hogy a tanulók szabadidős programjának része legyen;
 - a tömegsport-foglalkozások biztosítása az igényeknek megfelelően;
 - túrák szervezése;
 - a tanulók fizikai teljesítményének mérése (NETFIT)
- Szakmai gyakorlatok –személyi, munkahelyi higiénia

4. Segítő kapcsolatok

Elsődleges feladat a szülők együttműködésének megnyerése a célok érdekében.

Az iskola szűkebb és tágabb társadalmi környezetében jól kialakult kapcsolatok működnek:

- Ifjúság-egészségügyi Szolgálat (iskolaorvos, védőnő)
- Magyar Vöröskereszt Megyei Szervezete
- Civil szervezetek
- Gyermekjóléti szolgálatok, Családsegítő szolgálatok
- Gyámhivatalok
- Járási hivatalok gyámhatóságai
- Rendőrség
- Egészségügyi intézmények
- Nevelési tanácsadók
- Tanulási képességet vizsgáló rehabilitációs szakértői bizottságok
- Szabállysértési hatóságok

Az egészségnevelési programnak rugalmasnak kell lenni, biztosítjuk a folyamatos felülvizsgálat és a megújítás lehetőségét.

5. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Biológia óra keretében: elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatása.

Szakmai gyakorlat megkezdésekor balesetvédelmi és munkavédelmi oktatás.

Testnevelés óra keretében: sportsérülések, balesetek megelőzése.

Osztályfőnöki óra keretében: elsősegély-nyújtási alapismeretek oktató DVD segítségével.

Gyakorlati oktatás megszervezése az iskola-egészségügyi vagy külsős szakemberek (pl. orvostanhallgatók) bevonásával a tanulók és az oktatók/dolgozók részére.

6. Helyzetfelmérés, elemzés

Fontos, hogy az iskolai egészségfejlesztési terv a „konkrét problémákra reflektáló” legyen, ezért kiemelten kezelendők iskolánkban a következő témakörök:

- Az egészséges táplálkozás és a testmozgás, mivel sok a túlsúlyos tanuló.
- A szenvedélybetegségek megelőzése, mivel a középiskolás korosztályban ugrásszerűen megnő a szert kipróbálók, rendszeres használóvá vagy akár függővé válók száma.
- A fogamzásgátlás, párkapcsolat, nemi betegségek témakör, mivel a tanulók jelentős hányada középiskolás korban kezdi meg a szexuális életet.
- A lelki egészség, mivel a kamaszkor eleve érzékeny életszakasz és tanulóink körében magas a kisebb-nagyobb lelki problémákkal küszködők száma.
- Az éves (tanéves) iskola-egészségügyi statisztika a tanulók körében előforduló betegségekről nyújt tájékoztatást – elsősorban a 10. és 12. évfolyam statisztikai adatait tartalmazza.
- Az osztályfőnökök segítségével felmérésre kerül a tanulók szociális helyzete, pl. hátrányos helyzetűek.
- Beiratkozáskor és az első orvosi, védőnői szűrővizsgálatok alkalmával anamnézis felvétel és a tanulók egészségi állapotának felmérése történik, pl. SNI-s tanulók, krónikus betegek nyilvántartásba vétele.

1. Tantárgyi tantervek

Tantárgyaink feladata, hogy az iskola mindennapjaiban hatékony és meggyőző legyen egyrészt, mint a tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges önkifejezési, szövegértési, gondolkodási képességeket fejlesztő tartalmak és tevékenységek rendszere, másrészt, mint az érzelmi élet gazdagítása, a személyiségfejlesztés, az értékátadás meghatározó terepe.

Általános fejlesztési követelmények:

- Olyan **tanulási technikákat** sajátítson el minden tanuló, amelyekkel könnyebben birtokába juthat új ismereteknek, a meglévőket pedig az eddiginél jóval rövidebb idő alatt képes rögzíteni, mélyíteni. Ennek az ad értelmet, ha a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.
- Fejlődjön **szóbeli kifejezőképességük**. Igényeljék a szép magyar beszéd gyakorlását. Törekedjenek a kritikus és építő jellegű párbeszédre. Legyenek tudatában annak, hogy a kimondott szónak súlya van, és hatással van másokra.
- Tanulmányaik során erősödjön **nemzeti öntudatuk és hazaszeretetük**, amely alapja annak a felismerésnek, hogy az egyén minden eredménye a haza javát szolgálja.
- Tökéletesedjen bennük **más népek, nemzetek megbecsülésének** érzése. Legyenek készek a maguk szintjén tenni is ennek a szemléletnek az elterjedéséért.
- Alakuljon ki bennük az igazság tisztelete és az igazságosság iránti igény, az etikai kérdések iránti érdeklődés.
- Növekedjék bennük a **személyes felelősségtudat** a környezet értékeinek megóvása és gyarapítása terén. Magatartásuk, életvitelük, szokásaik segítsék elő a környezeti harmónia megteremtését.
- A **testi és lelki egészség** fontosságának elismerése váljék tudatossá. Tegyenek meg mindent maguk és társaik érdekében a megfelelő magatartásformák igénylésével, ismeretterjesztéssel, „kortárs-segítés”-sel.

A fenti fejlesztési követelmények megvalósulását biztosítani kell az iskolai élet minden tevékenységében. A konkrét feladatokat a különböző tantárgyi – és tanórán kívüli programok tartalmazzák, amelyek a Szakmai Program után találhatók.

Az iskolánkban oktatott tantárgyak helyi tantervei tartalmazzák az adott tantárgy tananyagát és követelményeit, beleértve a magasabb évfolyamba lépéshez kötelezően előírt minimumszinteket, valamint a tantárgyra vonatkozó számonkérés formáit és azok értékelési szempontjait. Az egyes tantervek meghatározzák a középszintű érettségi témaköreit.

A testnevelés tantárgy tanterve tartalmazza a tanulók fizikai állapotának mérését (NETFIT).

2. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

Napjainkban a rendelkezésre álló szerény kínálatból választhatják ki a munkaközösségek a nekik és persze a tanulóknak legmegfelelőbb tankönyveket. A tankönyvet az azt használó szaktanárok javaslatai alapján a munkaközösség, illetve annak vezetője választja ki. Fontos, hogy a tankönyv illeszkedjen a helyi tantervünkhöz és az iskola nevelési, oktatási és pedagógiai szempontjaihoz. A tankönyvválasztás során figyelembe vesszük a tankönyv árát és minőségét. Ugyanezek az elvek érvényesülnek a segédkönyvek, szótárak, munkafüzetek, szöveggyűjtemények kiválasztásánál.

A tankönyvek kiválasztásakor ki kell kérni a szülői közösség véleményét is.

Az esélyegyenlőség elvének szem előtt tartásával a könyvtár minden tanuló és oktató számára elérhető, hozzáférhető. A normatív kedvezményre jogosult tanulók számára kölcsönzés útján kell biztosítani a tartós tankönyvet. A tanuló addig használhatja az így kölcsönzött tankönyvet, ameddig az adott tárgyból a felkészítés folyik.

Az eljárás útján biztosított tankönyv a tanuló számára értékesíthető, amit a tankönyvkezelés rendjében kell meghatározni. A rongálás, elvesztés következményeit, a kártérítés mértékét az iskola házirendje tartalmazza. A kiválasztott, megrendelt tankönyvek listájáról a szülők tájékoztatást kapnak.

3. Az iskola magasabb évfolyamába lépésének feltételei

3.1 A beiratkozás feltételei

A kilencedik osztályba lépés feltétele

Az iskola kilencedik évfolyamába az a tanuló vehető fel, aki a tárgyév május 31-ig betölti 14. életévét és eredményesen elvégezte az általános iskola 8. évfolyamát, valamint az egészségügyi követelményeknek megfelelt.

Technikuma a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra hozott követelményeknek megfelelően történik a tanuló beiskolázása. Az általános iskolában szerzett (7. osztály év végi és 8. osztály félévi eredményei alapján számított) pontok, illetve a szóbeli elbeszélgetés eredménye adja a felvétel sorrendjét, mely alapján a tárgyévre vonatkozóan tervezett tanulólétszámnak megfelelő számú gyermek kerül felvételre.

Szakképző iskolai képzésre szintén az általános iskolában elért eredmény és a szóbeli elbeszélgetés alapján történik a felvétel.

Beiratkozás a szakmai képzésre

Beiratkozhat bármely középiskolából érkezett tanuló, aki a jelentkezés évében még nem töltötte be a 25. életévét. Kertész szakképzésre érettségizett diákok is jelentkezhetnek. Két éves technikai képzésre (nappali és esti) viszont kizárólag érettségi vizsgát tett tanulók jelentkezhetnek.

Ha valamely szakon túljelentkezés van, a felvétel a tanulmányi eredmény sorrendjében történik. Az a tanuló, aki nem nyert felvételt, a felvételi bizottság döntése ellen 8 napon belül az iskolához benyújtott fellebbezéssel élhet.

A szakmai vizsgával rendelkezők iskolarendszerű érettségire felkészítő 12. évfolyamára való beiratkozás feltételei

A szakmai vizsgával rendelkezők 12. érettségire felkészítő évfolyamára beiratkozhat bármely középiskolából az olyan szakképesítéssel rendelkező tanuló, aki a jelentkezés évében még nem töltötte be a 25. életévét.

3.2 Magasabb évfolyamba lépés általános feltételei:

- Az iskola magasabb évfolyamába léphet az a tanuló, aki az előírt tanulmányi és gyakorlati követelményeknek sikeresen eleget tett.
- Igazolt és igazolatlan óráinak száma együttesen és tantárgyanként nem haladja meg a tanítási órák 30 %-át, vagy ha meghaladta, a tantestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, és azt sikerrel teljesítette.
- Szakképzési évfolyamon a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása sem elméletből, sem gyakorlatból az órák 20 %-át nem haladta meg, vagy ha meghaladta, a tantestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehetett, és azt sikerrel teljesítette. Illetve gyakorlatból a tantestület határozata alapján pótolhatta és a pótlást teljesítette.

4. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése és minősítésének módszerei, visszacsatolási eljárásai

4.1 Tanulói munka ellenőrzésének, értékelésének általános elvei

Alapelvnek tekinthető, hogy a tanulók tudását, tevékenységét gyakran ellenőrizzük és értékeljük, az értékelés nem mindig osztályzattal történik.

A tanulmányok során a következő ellenőrzési, értékelési formákat használjuk:

- írásbeli dolgozat (felmérés, röpdolgozat, témazáró dolgozat),
- szóbeli felelet,
- gyakorlati feladat, órai munka.

Mivel az értékelés (szóbeli vagy osztályzat) a tanulásnak, teljesítmények fokozásának a motivációja, törekedni kell az objektív, reális és a tanuló munkáját segítő értékelésre.

Az értékelés során félév közben érdemjegyet, a félév végén osztályzatot kap a tanuló. Egy tantárgyból legkevesebb 3 érdemjegy szükséges a félév lezárásához.

Törekedni kell arra, hogy az értékelés kiterjedjen a tanulók valamennyi munkájára, és a tanulók munkáját minél sokrétűbben értékeljük (szóbeli feleletet, írásbeli dolgozatot, gyűjtést, eszközhasználatot stb. egyaránt).

Az ellenőrzés, értékelés alapja a tantárgyi tantervben meghatározott követelményrendszer elsajátítása, amit minden tanév elején a diákok tudomására kell hozni. Az értékelést módosíthatja a tanuló előmenetele – javuló vagy romló tendenciája – az előző értékelés óta, illetve az a körülmény, hogy képességeihez képest hogyan teljesít.

Ellenőrzés során a korábban tanult anyagrészekből is beszámoltatható a tanuló.

A tanuló munkája a tanév során bármikor értékelhető.

A tanuló hiányzása alatt – amennyiben állapota ezt lehetővé teszi – köteles pótolni a tananyagot, és abból is ellenőrizhető.

Legalább 3 egymást követő tanóráról való igazolt hiányzás esetén kérheti a számonkéréstől való eltekintést. Elmaradását a szaktanár által megadott határidőig pótolnia kell.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése a tanórán történik, csak rendkívüli indokolt esetben igazgatói, igazgatóhelyettesi engedéllyel történhet a tanórán kívüli értékelés, ellenőrzés.

A tanórán kívüli beszámoltatás mindig hiteles módon történjen.

Indokolt eset lehet:

- A tanóra vagy tanórák elmaradása miatt az ellenőrzés abban a körben nem végezhető el.

- Az osztályzáshoz szükséges minimális számú érdemjegyet a tanuló nem szerezte meg (pl. hiányzás, órák elmaradása miatt).
- A tanuló rendelkezik a szükséges számú érdemjeggyel, de a félévi osztályzat nem dönthető el egyértelműen.
- A tanuló javítási lehetőséget kér és ebbe a szaktanár beleegyezik, tanórán viszont nincs lehetőség az ellenőrzésre.
- A tanórán kívüli ellenőrzés is történhet szóban és írásban egyaránt.

Az értékelés során szerzett érdemjegyet a tanuló az ellenőrzőbe, a tanár a naplóba/elektronikus naplóba köteles haladéktalanul beírni. Az osztályfőnök havonta összeveti a naplóba és az ellenőrzőbe írt jegyeket, és az ellenőrzőben pótolja a hiányosságokat.

A félévi osztályzatot az osztályfőnök az ellenőrzőbe, az év végét a bizonyítványba írja be, és aláírásával, illetve az iskola pecsétjével hitelesíti.

Az ellenőrző segítségével a szülő folyamatosan ellenőrzi gyermeke iskolai tanulmányainak eredményét, ezt aláírásával igazolja.

4.2 A szóbeli teljesítmény ellenőrzése, értékelése

A tanulók kommunikációs készségeinek szempontjából szükséges, hogy minél több alkalmat teremtsünk a szóbeli megnyilatkozások számára. A szóbeli teljesítményt (felelet, beszámoló, órai munka) a tanár a tanulók előtt értékeli, lehetőséget ad az osztály tagjainak a hozzászóláshoz. Az értékelés a felelet jó oldalait kiemelő, előremutató, de ugyanakkor a hiányosságokat is feltáró legyen. Egyben figyelembe veszi a tananyag ismeretét, valamint a tanulói képességek fejlődését. Az értékelés nem csak a megszerzett tudásra terjed ki, hanem az előadásmódra is (logikus felépítés, nyelvhelyesség, közérthetőség).

Az érdemjegyek követelményei:

- 5 jeles: kiválóan, önállóan, esetleg segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul adott válaszok.
- 4 jó: összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékezik.

- 3 közepes: akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri.
- 2 elégséges: nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes a tanuló.
- 1 elégtelen: elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 50%-át sem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni a tanuló.

4.3 Az írásbeli munkák ellenőrzése, értékelése

Az írásbeli munkáknál a tanár megköveteli a rendezett külalakot, az esztétikus formát, az olvasható írást.

Az írásbeli munkák ellenőrzésekor a tanár ismerteti az értékelés szempontjait, megbeszéli a tanulókkal a felmerülő kérdéseket, az elkövetett hibákat, valamint a körülményeket mérlegelve lehetőséget teremt a hiányos ismeretek pótlására.

Az írásbeli munkák kijavításának határideje a megírást követő 14. nap.

Azok a tanulók, akik bármilyen okból hiányoztak az írásbeli számonkérésről, pótdolgozatot kötelesek írni. Ha a tanuló csak a dolgozatírás napján hiányzott, akkor a következő órán, ha több órát is mulasztott, akkor a tanárral megbeszélte időpontban kell a pótdolgozatot megírnia.

Az azonos szinten lévő, azonos anyagból beszámoló tanulók írásbeli munkáinak értékelésekor azonos követelményeket kell alkalmazni.

Az írásbeli ellenőrzés formái:

- Röpdolgozat: bármikor íratható, nem kell előre bejelenteni, 1-2 óra anyagából 15-20 perc időtartamú, szóbeli felelettel pótolható.
- Témazáró dolgozat, felmérés: előre be kell jelenteni körülbelül két héttel a dolgozatírás előtt. Egy-két tantervi téma anyagát öleli fel teszt, feladatlap, esszé, stb. formában, egyszerre több típus is alkalmazható.
- Gyakorlati feladat - Házi dolgozat: általában egy-két hét a beadási határideje, témája a tananyaghoz kapcsolódik.

Az írásbeli munkák értékelésének szempontjait a tantárgyak tantervei tartalmazzák. A numerikus, mérhető teljesítményeknél százalékban adják meg az egyes érdemjegyek értékét.

4.4 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanulók számára napi, heti rendszerességgel adunk írásbeli és szóbeli házi feladatot. A házi feladat célja, hogy alkalmat adjunk az önálló tanulásra és feladatmegoldásra, az órán tanultak ismételtesére, rögzítésére, begyakorlására. Lehet írásbeli és szóbeli feladat, mindkettőn belül képesség szerinti differenciálás is alkalmazható.

Az oktatónak fokozottan figyelnie kell arra, hogy az otthoni írásbeli feladatok megoldására és a szóbeli felkészülésre fordított idő ne haladja meg átlagosan a napi három órát egy átlagos képességű tanulónál.

A házi feladat általában a tankönyvben szereplő, illetve az órán elhangzott anyagra épül, amelyhez a tanár előkészítési útmutatót ad, ha szükséges. Kivételes esetben bővíthető olyan feladatokkal, amelyekhez a szükséges segédeszközök az iskolai könyvtárban megtalálhatók, vagy iskolán kívüli közös program alapján előkészíthető (múzeum, színházlátogatás, stb.).

Az érdeklődő tanulók számára a tanár kiadhat önálló feladatot, ami nem közvetlenül épül a tanagyagra, ebben az esetben a feldolgozáshoz, a kutatómunkához segítséget ad. Ezeknél a feladatoknál a felkészülési idő hosszabb, a témától függően több hét is lehet.

A házi feladat hasznossága a rendszeres ellenőrzésen múlik, amely történhet az órán (szóbeli és írásbeli számonkérés formájában) vagy a füzetek, illetve házi dolgozatok beszédésével és ellenőrzésével, javításával. Szóbeli értékelés esetében lehetőség van a felmerülő problémák megbeszélésére és a pozitívumok kiemelésére.

A tanuló félévi és év végi osztályzatát a tanár az érdemjegyek alapján állapítja meg, figyelembe véve a tanuló egyéni fejlődését.

4.5 Az értékelési rendszer konkrétumai:

1. **Napi, szóbeli visszajelzések:** a tevékenység végzése közben fontos a szóbeli pozitív megerősítés.
2. **Alkalomszerű írásos visszajelzések:** kiegészíti a szóbeli értékelést, deklarálja egy adott rövid időszak (óra, hét) kiemelkedő munkavégzését, megerősíti a tanulót a tevékenység végzésével kapcsolatban.
3. **Negyed és háromnegyed éves írásos értékelések:** az oktatók által meghatározott szempontok szerint kerülnek a tanulói teljesítmények értékelésre. Minden esetben írásban történik.

4.6 Félévi illetve év végi érdemjegy kialakításának szempontjai

Ha az osztályzatok átlaga 6 tized alatt van, csak lefelé lehet kerekíteni. Ha az érdemjegy átlaga eléri az 1,6-et, de nem éri el a 2,00-ás eredményt, akkor a tanító tanár döntése, hogy elégtelen (1) vagy elégséges (2) érdemjegyet ad. Egyéb más osztályzatok (közepes, jó, jeles) esetén a 6 tized és a 8 tized közötti tartományban a tanító tanár dönti el az érdemjegyet, figyelembe véve a tanuló egyéni fejlődését.

Tanév végén az egész évi osztályzatok kerülnek beszámításra.

Olyan érdemjegy nem vonható az átlagolás körébe, amelyről az értékelés előtt a tanuló vagy a szülője nem szerezhette tudomást, és amely az osztályozó naplóban/elektronikus naplóban nem szerepel.

5. Választható érettségi tantárgyak, foglalkozások, oktatóválasztás, csoportbontás szabályai

A tantárgyfelosztás lehetőségének függvényében biztosítjuk a szabad oktatóválasztást. Szeptember 10-ig meghirdetjük a tanórán kívüli foglalkozásokat és a foglalkozásokat tartó oktatókat, a tanulók szeptember 20-ig választhatnak.

Kötelezően választható közép és emelt szintű érettségi vizsgatárgyak megnevezése: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelv, szakmai tantárgy.

Szabadon választható érettségi vizsgatárgyak:

- **Technikum esetén**
 - közép szinten: digitális kultúra, testnevelés, biológia, földrajz, vizuális kultúra
 - emelt szinten: biológia, digitális kultúra, földrajz
- **Szakképző iskolát végzettek (esti) - felnőttképzés**
 - közép szinten: biológia, digitális kultúra

Emelt szintű csoportot minimum 6 fő jelentkezése esetén indítunk.

Felkészítés az érettségi vizsgákra:

Az érettségi vizsga szintjeit, vizsgatárgyait, formáit és követelményeit jogszabályok rögzítik. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet szabályozza az iskola feladatát a tanulók felkészítésében, illetve meghatározza a tantárgyak

számát, amelyekben az iskolának biztosítani kell a tanulók felkészülését az emelt, illetve a középszintű érettségire. Ugyanennek a Kormányrendeletnek a második része ismerteti az érettségi vizsgatárgyak általános követelményeit, amelyek már a 2020-as Nat-ra épülnek. A 2024 tavaszi vizsgaidőszaktól mindenkire egységesen az új vizsgakövetelmények érvényesek.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

12-16 fős gyakorlati csoportokat alakítunk ki. A gyakorlati és a tanórai csoportok kialakításakor a tanulókat névsor szerint osztjuk be, rendkívüli esetben illetve a törvényi előírásoknak megfelelően ettől eltérhetünk. Az idegen nyelvi csoportbontásnál a 9. évfolyam elején megírt idegen nyelvi teszt eredményét vesszük figyelembe. Matematika és informatika tantárgyak esetében a névsor vagy az idegen nyelvi bontás alapján alakítjuk ki a csoportokat.

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén a tanuló/szülő kérésére igazgatói határozat alapján mentesülhet az adott tantárgy azon óráinak látogatása alól, amelyek a tanítási nap elején, illetve végén kerülnek megszervezésre.

6. A középszintű érettségi témakörei és követelményei

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

MAGYAR NYELV

1. Kommunikáció:

- **A nyelv, mint kommunikáció**
- **Pragmatika**
- **Nyelvi és vizuális kommunikáció**
- **A kommunikáció működése**
- **Személyközi kommunikáció**
- **A tömegkommunikáció**

2. A magyar nyelv története:

- **A nyelv, mint történeti képződmény**
- **A magyar nyelv rokonsága**
- **Nyelvtörténeti korszakok**
- **A magyar nyelv szókészletének alakulása**
- **Nyelvművelés**

3. Ember és nyelvhasználat:

- **Ember és nyelv**
- **Jelek és jelrendszerek**
- **Nyelvváltozatok**
- **Nyelv és társadalom**
- **Nyelv és politika, nyelvművelés**

4. A nyelvi rendszer:

- **A nyelv, mint jelrendszer**
- **Hangtan**
- **Alaktan és szótan**
- **A mondat szintagmatikus szerkezete**
- **Mondattan**

5. A szöveg:

- **A szöveg és a kommunikáció**
- **A szöveg szóban és írásban**
- **A szöveg szerkezete és jelentése**
- **Szövegértelmezés**
- **Az intertextualitás**
- **A szövegtípusok**

6. A retorika alapjai:

- **A nyilvános beszéd**
- **Érvelés, megvitatás, vita**

7. Stílus és jelentés:

- **Szóhasználat és stílus**
- **A szójelentés**
- **Stílus eszközök**
- **Stílusréteg, stílusváltozat**

8. Digitális kommunikáció:

- **A digitális kommunikáció ismérvei**
- **A digitális kommunikáció társadalmi aspektusai**
- **Digitális szövegtípusok**
- **Digitális szemléltetés**
- **Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre. Szövegek a médiában**

IRODALOM

SZERZŐK, MŰVEK

A *SZERZŐK, MŰVEK* szempontjaiból összeállított tételekben megjelenhetnek különböző korok, szerzők, művek az *ÉRTELMEZÉSI SZINTEK, MEGKÖZELÍTÉSEK* szempontjai szerint.

1. Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők:

- **Ady Endre**
- **Arany János**
- **Babits Mihály**
- **Herczeg Ferenc**
- **Jókai Mór**
- **József Attila**
- **Kosztolányi Dezső**
- **Mikszáth Kálmán**
- **Petőfi Sándor**
- **Vörösmarty Mihály**

2. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők:

- **Janus Pannonius**
- **Balassi Bálint**
- **Zrínyi Miklós**
- **Mikes Kelemen**
- **Csokonai Vitéz Mihály**
- **A reformáció vallásos irodalma, az anyanyelvű kultúra születése**
- **A reformáció világi irodalma**
- **A barokk irodalma**
- **Népszerű világi költészet a 17-18. században: a kuruc kor lírája**

3. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők:

- **Berzsenyi Dániel**
- **Gárdonyi Géza**
- **Illyés Gyula**
- **Juhász Gyula**
- **Karinthy Frigyes**
- **Kölcsey Ferenc**
- **Krúdy Gyula**
- **Márai Sándor**
- **Móricz Zsigmond**

- Nagy László
- Örkény István
- Pilinszky János
- Radnóti Miklós
- Szabó Lőrinc
- Szabó Magda
- Tóth Árpád
- Weöres Sándor

A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.

4. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki és kárpátaljai irodalomból

- Áprily Lajos
- Dsida Jenő
- Gion Nándor
- Kányádi Sándor
- Kovács Vilmos
- Reményik Sándor
- Sütő András
- Tamási Áron
- Wass Albert

A fenti lista bővíthető egy, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerzővel.

5. Művek a kortárs magyar irodalomból

Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.

6. Művek a világirodalomból

Választható korok és művek a világirodalomból, a líra és epika tárgyköréből.

- **Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia (pl. műfajok, témák, motívumok, hőstípusok).**
- **További választható korszakok: a romantika, a realizmus, a századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgárdig, a 20. század.**

7. Színház és dráma

- Szophoklész egy műve
- Shakespeare egy műve
- Molière egy műve
- Katona József: Bánk bán
- Madách Imre: Az ember tragédiája
- Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov
- Örkény István egy drámája

- Egy 20. századi magyar dráma

8. Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom.

Egy jelenség, vagy szerző, vagy műfaj, vagy műalkotás elemző bemutatása a lehetséges témák egyikéből.

MATEMATIKA

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok:

- **Halmazok:** Halmazműveletek. Számosság, részhalmazok.
- **Matematikai logika:** Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában.
- **Kombinatorika**
- **Gráfok**

2. Számelmélet, algebra:

- **Alapműveletek**
- **A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek:** Oszthatóság. Számrendszerek.
- **Racionális és irracionális számok**
- **Valós számok**
- **Hatvány, gyök, logaritmus**
- **Betűkifejezések:** Nevezetes azonosságok.
- **Arányosság:** Százalékszámítás.
- **Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek:** Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek(*elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek; másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek; magasabb fokú egyenletek; négyzetgyökös egyenletek*). Nem algebrai egyenletek(*abszolútértékes egyenletek; exponenciális és logaritmusos egyenletek; trigonometrikus egyenletek*). Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek.
- **Középértékek, egyenlőtlenségek**

3. Függvények, az analízis elemei:

- **A függvény**
- **Egyváltozós valós függvények:** A függvények grafikonja, függvénytranszformációk. A függvények jellemzése.
- **Sorozatok:** Számítani és mértani sorozatok. Kamatos kamat, járadékszámítás.

4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria:

- **Elemi geometria:** Tételek. A távolságfogalom segítségével definiált pont-halmazok.
- **Geometriai transzformációk:** Egybevágósági transzformációk. Hasonlósági transzformációk.
- **Síkbeli és térbeli alakzatok:** Síkbeli alakzatok (*háromszögek; négyszögek; sokszögek; kör*). Térbeli alakzatok.
- **Vektorok síkban és térben**
- **Trigonometria**
- **Koordináta geometria:** Pontok, vektorok. Egyenes. Kör.
- **Kerület, terület**
- **Felszín, térfogat**

5. Valószínűség-számítás, statisztika:

- **Leíró statisztika:** Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai. Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók.
- **A valószínűség-számítás elemei**

TÖRTÉNELEM

1. Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában
2. A görög és a római építészet
3. A zsidó monoteizmus
4. A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése
5. Mohamed tanításai és a Korán. Az arab hódítás és feltartóztatása Európában
6. Az uradalom. A földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai
7. A középkori város és lakói. A város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem
8. Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon
9. Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák
10. A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok
11. Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet
12. IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés
13. Az Aranybulla legfontosabb elemei
14. A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején. A visegrádi királytalálkozó
15. Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai
16. Hunyadi Mátyás: a központosított királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek
17. A portugál és spanyol felfedezések. A korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása)

18. A reformáció. A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon
19. Az ellenreformáció. A katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon
20. A mohácsi csata és közvetlen előzményei. A kettős királyválasztás
21. Az ország három részre szakadása. A várháborúk (1541–1568)
22. Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete
23. A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke
24. Magyarország újránépesülése és újránépesítése
25. A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése
26. A felvilágosodás államelméletei. Az Emberi és polgári jogok nyilatkozata
27. Mária Terézia és II. József reformjai
28. Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus
29. Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyárpar
30. A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság kérdése). Széchenyi és Kossuth programja és vitája
31. A pesti forradalom és az áprilisi törvények
32. A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztiaival és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat. Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése
33. Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon. Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon
34. A szocializmus eszméje (marxizmus)
35. A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján
36. A kiegyezés okai. A közös ügyek, a magyar államszervezet
37. Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában
38. A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele az első világháborúban
39. A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban
40. A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei
41. A nemzetiszocialista Németország 1933-1939
42. A kommunista Szovjetunió 1917-1939
43. Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években (Teleki és Bethlen kormányok)
44. Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon (Klebensberg Kunó tevékenysége)
45. A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátszín, ellenállás)
46. A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata
47. A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon
48. Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérre vált ország, deportálások a Szovjetunióba
49. A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világháború jellemzői
50. A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciók perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején

51. A forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás
52. A pártállam, a téjeszesítés, a tervgazdaság, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku
53. A rendszerváltoztatás (1989–1991). A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció. A külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása
54. Az Európai Unió főbb szervei és működésük
55. Demográfiai változások, a népmozgások irányai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig
56. Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer
57. A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás)
58. A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás)

ÉLŐ IDEGEN NYELV

1. Személyes vonatkozások, család:

- **A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)**
- **Családi élet, családi kapcsolatok**
- **A családi élet mindennapjai, otthoni teendők**
- **Személyes tervek**

2. Ember és társadalom:

- **A másik ember külső és belső jellemzése**
- **Baráti kör**
- **A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel**
- **Ünnepek, családi ünnepek**
- **Öltözködés, divat**
- **Hasonlóságok és különbségek az emberek között**

3. Környezetünk:

- **Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)**
- **A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek**
- **A városi és a vidéki élet összehasonlítása**
- **Növények és állatok a környezetünkben**
- **Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?**
- **Időjárás**

4. Az iskola:

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
- A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága, internetes böngészés
- Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok

5. A munka világa:

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

6. Életmód:

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
- Gyakori betegségek, sérülések, baleset
- Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás:

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
- Kulturális események és sportesemények

8. Utazás, turizmus:

- A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

9. Tudomány és technika:

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

10. Gazdaság:

- Családi gazdálkodás
- A pénz szerepe a mindennapokban
- Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank), online szolgáltatások igénybevétele

BIOLÓGIA

1. Bevezetés a biológiába:

- **A biológia tudománya**(vizsgálati szempontok, vizsgáló módszerek)
- **Az élet jellemzői:** Szerveződési szintek.
- **Fizikai, kémiai alapismeretek**

2. Egyed alatti szerveződési szint:

- **Szervetlen és szerves alkotóelemek:** Elemek, ionok. Szervetlen molekulák. Lipidek. Szénhidrátok. Fehérjék. Nukleinsavak, nukleotidok.
- **Az anyagcsere folyamatai:** Felépítés és lebontás kapcsolata. Felépítő folyamatok. Lebontó folyamatok.
- **Sejtalkotók (az eukarióta sejtben):** Elhatárolás. Mozgás. Anyagcsere. Osztódás. A sejt működések vezérlése.

3. Az egyed szerveződési szintje:

- **Nem sejtes rendszerek:** Vírusok.
- **Önálló sejtek:** Baktériumok. Egysejtű eukarióták.
- **Többsejtűség:** A gombák, növények, állatok elkülönülése. Sejtfonalak. Teleptest és álszövet.
- **Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak:** A növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából. Az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából. A növények szövetei, szervei(*szövetek; gyökér, szár, levél; virág, termés*). Az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése(*szövetek; szaporodás, egyedfejlődés; viselkedés*).

4. Az emberi szervezet:

- **Homeosztázis**
- **Kültakaró:** Bőr. A bőr gondozása, védelme.
- **A mozgás:** Vázrendszer. Izomrendszer. Szabályozás. A mozgás és mozgási rendszer egészségtana.
- **A táplálkozás:** Táplálkozás. Emésztés. Felszívódás. Szabályozás. Táplálkozás egészségtana.
- **A légzés:** Légcsere. Gázcsere. Hangképzés. Szabályozás. A légzés és a légzőrendszer egészségtana, elsősegélynyújtás.
- **Az anyagszállítás:** A testfolyadékok. A szöveti keringés. A szív és az erek. Szabályozás. A keringési rendszer egészségtana, elsősegélynyújtás.
- **A kiválasztás:** A vizeletkiválasztó rendszer működése. Szabályozás. A kiválasztó szervrendszer egészségtana.
- **A szabályozás:** Idegrendszer(*sejtszintű folyamatok; szinapszis; az idegrendszer általános jellemzése; a gerincvelő; az agy; testérző rendszerek; érzékelés; látás; hallás és egyensúlyérzés; kémiai érzékelés; testmozgató rendszerek; vegetatív érző és mozgató rendszerek*). Az emberi magatartás biológiai-

pszichológiai alapjai (*öröklött elemek; tanult elemek; emlékezés; pszichés fejlődés*). Az idegrendszer egészségtana (*drogok*). A hormonrendszer (*belső elválasztású mirigyek; a hormonrendszer egészségtana*). Az immunrendszer (*immunitás; vércsoportok; az immunrendszer egészségtana*).

- **Szaporodás és egyedfejlődés:** Szaporítószervek. Egyedfejlődés (*a szaporodás, fejlődés egészségtana*).

5. Egyed feletti szerveződési szintek:

- **Populáció:** Környezeti kölcsönhatások. Kölcsönhatások (*viselkedésbeli kölcsönhatások; ökológiai kölcsönhatások*).
- **Életközösségek (élőhelytípusok):** Az életközösségek jellemzői. Hazai életközösségek.
- **Bioszféra**(*globális folyamatok*).
- **Ökoszisztéma:** Anyagforgalom.
- **Környezet- és természetvédelem**(*levegő; víz; energia, sugárzás; talaj; hulladék*).

6. Öröklődés, változékonyság, evolúció:

- **Molekuláris genetika:** Alapfogalmak. Mutáció. A génműködés szabályozása.
- **Mendeli genetika:** Minőségi jellegek. Mennyiségi jellegek.
- **Populációgenetika és evolúciós folyamatok:** Ideális és reális populáció. Adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok. Biotechnológia. Bioetika.
- **A bioszféra evolúciója:** Az ember evolúciója.

FÖLDRAJZ

1. Térképi ismeretek:

- A térkép
- Tájékozódás a térképen és a térképpel
- Távérzékelés és térinformatika

2. Kozmikus környezetünk:

- A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
- A Nap és kísérői
- A Föld és mozgásai(*tengely körüli forgás; Nap körüli keringés*)
- Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében

3. A geoszférák földrajza:

I. A kőzetburok

- Földtörténet
- A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
- A kőzetlemezek és – mozgásaik következményei

- A hegységképződés
- A kőzetburok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek
- A Föld nagyszerkezeti egységei(*ösföldek; röghegységek; gyűrthegységek; süllyedékterületek, síkságok*)
- A földfelszín formálódása
- A talaj

II. A levegőburok

- A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
- A levegő felmelegedése
- A levegő mozgása
- Felhő- és csapadékképződés
- Az időjárás és az éghajlat
- A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége
- A légszennyezés következményei

III. A vízburok földrajza

- A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
- A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk(a tavak; a folyóvizek)
- A felszín alatti vizek
- A víz és a jég felszínformáló munkája
- A karsztosodás
- A vízburok, mint gazdasági erőforrás

IV. A geoszférák kölcsönhatásai

4. A földrajzi övezetesség:

I. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek(*szoláris éghajlati övezetek; valódi éghajlati övezetek*)

II. A vízszintes földrajzi övezetesség

III. Az egyes övezetek egyedi jellemzői

- A forró övezet(*egyenlítői öv; átmeneti öv; térítői öv; monszun vidék*)
- Mérsékelt övezet: Meleg-mérsékelt öv(*mediterrán terület; monszun terület*). Valódi mérsékelt öv (*óceáni terület; mérsékelten szárazföldi terület; szárazföldi terület; szélsőségesen szárazföldi terület*).
- Hidegmérsékelt öv
- A hideg övezet(*sarkkörü öv; sarkvidéki öv*)

IV. A függőleges földrajzi övezetesség

5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején:

- A népesség földrajzi jellemzői(*demográfiai folyamatok; a népesség területi eloszlása*).
- Településtípusok, urbanizáció

6. A világgazdaság jellemző folyamatai:

- A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
- Integrációs folyamatok
- A globaizáció
- A monetáris világ

7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában:

- A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai
- Magyarország természeti adottságai
- Magyarország társadalmi jellemzői
- A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
- Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- Magyarország környezeti állapota
- Az országhatárokon átívelő kapcsolatok

8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában:

I. Európa általános természetföldrajzi képe

II. Európa általános társadalomföldrajzi képe

III. Az Európai Unió

IV. A területi fejlettség különbségei Európában

- Az Európai Unió magterületei (*Egyesült Királyság; Franciaország; Benelux államok; Németország*)
- Fejlett gazdaságú országok Európa közepén (*Ausztria; Svájc*)
- A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái (*Olaszország; Spanyolország, Görögország*)
- Kelet- Közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai (*Lengyelország; Csehország; Szlovákia; Románia; Délszláv államok; Szlovénia; Horvátország; Szerbia*)
- Kelet-Európa (*Oroszország; Ukrajna*)

9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői:

I. A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe

II. Ázsia földrajza

- Ázsia általános földrajzi jellemzői
- Ázsia országai (*Kína; Japán; India; Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosodó országai; Délnyugat-Ázsia*)

III. Ausztrália és Óceánia földrajza

IV. A sarkvidék földrajza

V. Afrika földrajza

- Afrika általános földrajzi jellemzői
- Afrika regionális földrajza

VI. Amerika földrajza

- Amerikai általános földrajza
- Amerika országai regionális földrajza (*Amerikai Egyesült Államok; Kanada; Latin-Amerika; Mexikó; Brazília; „Banánköztársaságok”, adóparadicsomok*)

10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei:

- A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
- A demográfiai és urbanizációs válság
- Élelmezési válság
- A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
- A környezet- és a természetvédelem feladatai

DIGITÁLIS KULTÚRA

1. Szövegszerkesztés

- A szövegszerkesztő használata
 - Dokumentum létrehozása, megnyitása, mentése
 - Szövegbevitel, szövegjavítás
- szövegjavítási funkciók
 - Keresés és csere
 - Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
 - Nyelvi segédeszközök
- Szövegszerkesztési alapok
 - A dokumentum egységei
 - Karakterformázás
 - Bekezdésformázás
 - Szakaszformázás
 - Stílusok
 - Nyomtatás
- Táblázatok és objektumok a szövegben
 - Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel
 - Kördokumentum készítés
 - Képek és alakzatok beillesztése

- Tartalomjegyzék

2. Számítógépes grafika és képszerkesztés

- Grafika
 - Megnyitás, mentés, beszúrás
 - Alakzatok megrajzolása, módosítása
- A rastergrafika
 - Létrehozás, megnyitás, mentés
 - Alakzatok beillesztése, módosítása
- A vektorgrafika
 - Létrehozás, megnyitás, mentés
 - Alakzatok beillesztése, módosítása
 - Alakzatok tulajdonságainak módosítása
 - Alakzatok egymáshoz viszonyított elrendezése és halmazműveletei
 - Csomópont- és halmazműveletek
- Képek feldolgozása
 - Megnyitás, mentés
 - Kép beillesztése, módosítása

3. Bemutató készítés

- Adatok bevitele és módosítása
- Bemutató elkészítése és formázása

4. Táblázatkezelés

- A táblázatkezelő használata
 - Táblázat megnyitása, mentése

Adatok bevitele, javítása

- A táblázat szerkezete

Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap

- Adatok a táblázatokban
 - Cella tartalma
 - Számformátumok
 - Adatok rendezése, kigyűjtése
 - A cellahivatkozások használata

- Képletek szerkesztése, függvények alkalmazása
- Táblázatformázás
 - Karakter és cellaformázások
 - Sor-, oszlop, tartománybeállítások
 - Oldalbeállítások
- Diagramok és egyéb objektumok
 - Diagramok
 - Objektumok

5. Adatbázis-kezelés

- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
 - Az adatbázis alapfogalmai
- Az adatbázis szerkezete és kialakítása
 - Adatbázisok és –táblák előkészítése
 - Adattípusok
 - Adatok módosítása, törlése
 - Adattáblák közötti kapcsolatok
- Adatbázis-kezelés műveletek
 - Lekérdezések
 - Számítások végzése

6. Publikálás a világhálón

- Webhely felépítése
 - Könyvtárszerkezet
 - A webhely elemeinek kapcsolata
- Webdokumentum tartalma
 - A tartalom szöveges része
 - A tartalom egyéb részei
- Webdokumentum formázása
 - A webhely állományainak kapcsolata
 - A CSS elemei

7. Algoritmizálás, adatmodellezés

- Adatszerkezetek, adat be- és kivitel

- Egyszerű adattípusok
- Összetett adattípusok
- Algoritmus leíró eszközök
 - Feladatmegoldás egy algoritmusleíró eszköz segítségével
- Elemi algoritmusok
 - A programozás alapelvei
- Rekurzió
 - Rekurzív algoritmus

8. A programozás eszközei

- Programozási nyelv
 - Egy programozási nyelv ismerete
 - Adat be- és kivitel
- Programfejlesztés és környezet
 - Kódolási, szerkesztési eszközök valamilyen programnyelvi fejlesztői környezetben
 - Tesztelés

TESTNEVELÉS

ELMÉLETI ISMERETEK

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika
7. Torna
8. Zenés-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

ELMÉLETI ISMERETEK

1. Gimnasztika
2. Atlétika
 - **Futások**
 - **Ugrások**
 - **Dobások**
3. Torna
 - **Talajtorna**
 - **Szekrényugrás**
 - **Felemáskorlát**
 - **Gerenda**
 - **Ritmikus gimnasztika**
 - **Gyűrű**
 - **Nyújtó**
 - **Korlát**
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás
6. Testnevelési és sportjátékok
 - **Kézilabda**
 - **Kosárlabda**
 - **Labdarúgás**
 - **Röplabda**

1. Jogszábiályi környezet

Szakmai Programunk — és benne a képzési programunk — meghatározásakor az alábbi rendeletek, törvények az irányadók:

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről

12/2020. (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

2011. évi CLXXXVII a szakképzésről

20/2007 (V.21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről

20/2008 (XII.17.) SZMM rendelet a szakmai vizsgadíj és vizsgáztatási díjak kereteiről

2011. évi CXC törvény a Nemzeti Köznevelésről

32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2. A szakmai képzés céljai

A legkorszerűbb elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtásával biztosítson a tanulóknak középfokú kertészeti képesítést, olyan tudásháttérrel, amely konvertálható mind a magyar, mind az EU munkaerőpiacán.

A készségek és képességek sokoldalú kreatív fejlesztésével tegye alkalmassá a hallgatókat a folyamatos továbbképzésre, szakmai fejlődésre, valamint – ha szükségessé válik – a rokonszakmák közötti gyors váltásra is.

A képzés végére tegyenek szert olyan szakmai kompetenciákra, hogy hivatásukat akár munkatársként, akár vállalkozóképes, önálló kertészként is képesek legyenek gyakorolni.

A kor követelményeihez és a szakmák jellegéhez feltétlenül szükséges vezetői jogosítvány(oka)t a képzés végéig valamennyien szerezzék meg.

Szerezzenek korszerű vállalkozási, kereskedelmi és jogi ismereteket, amelyek kellően segíthetik szakmai karrierjüket.

Alkalmazott számítástechnikából ismerjék és gyakorolják az elektronikus kereskedelem és az információgyűjtés, a piackutatás formáit, ismerjék és tudják kezelni a különféle könyvelési, számviteli, és tervezői programokat.

Szakmai nyelvtudásuk legyen biztos és megalapozott, hogy tárgyalóképes partnerei lehessenek az európai kertésztársadalomnak.

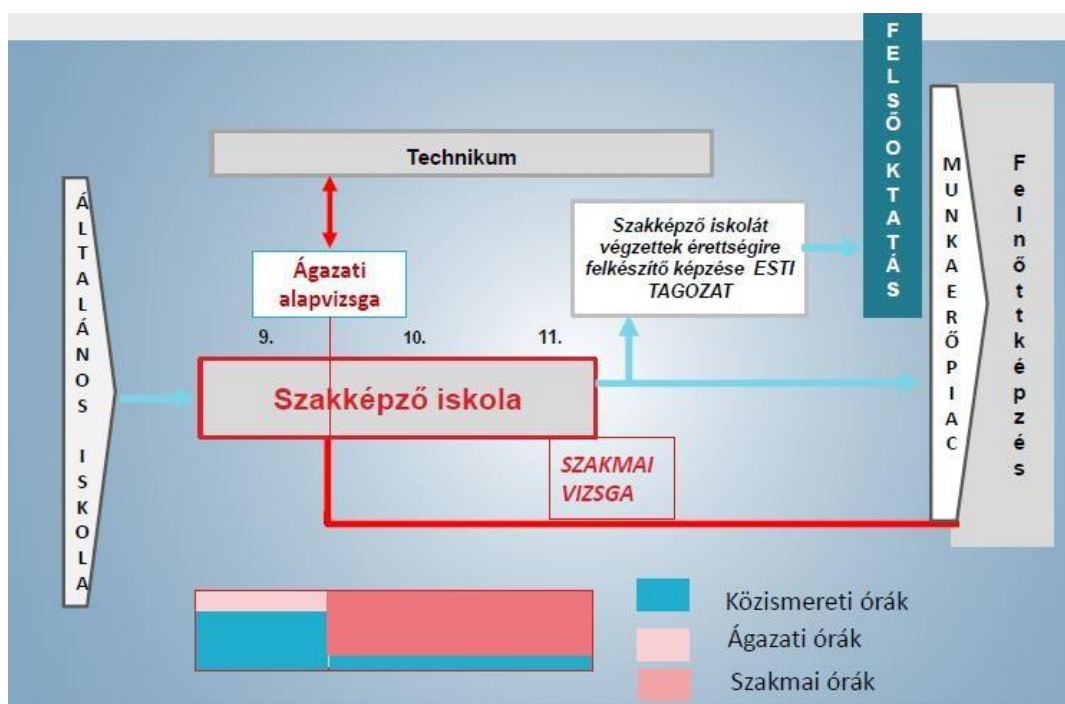
3. A Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola képzési rendszere

A 2020-2021-es tanévben indult képzéseink:

Technikum

Szakképző iskola

4. Képzési rendszer

A 2020-2021-es tanévtől indított, aktuális képzéseink

Intézményünkben a 2020-21-es tanévtől Kertésztechnikus és Kertész szakmai képzés indult. Az irányelveket a Szakképzés 4.0 stratégiája, a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről és a 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról határozza meg.

Az új törvény alapján a szakirányú oktatás célja a tanulási eredmény alapú szemlélet (TEA), amelynek alapja, hogy a tanulót helyezi a középpontba és az oktatásnak a szakmai cselekvőképességre kell épülnie. Az oktatás lényege a diák szakmai kompetenciáinak a fejlődése, amellyel tudása közelebb kerül a munkaerőpiaci elvárásokhoz.

Iskolánk az eltelt több évtized alatt széleskörű kapcsolatrendszert épített ki a Gazdálkodó szervezetekkel, akiket idáig is bevontunk a szakmai képzésünk megvalósításába. Ezeket a kapcsolatokat tovább kívánjuk bővíteni, melynek során a Gazdálkodó szervezetek képviselőivel megismertetjük a Szakképzés 4.0 stratégiai gondolatait és nyitottan várjuk észrevételeiket a helyi tantervről, amelyeket abba beépítünk.

Az intézményünk Szakmai Programjának alapja a képzési és kimeneti követelmények (KKK), amelynek alapján határozzuk meg a szakmai és a projekt feladatokat az iskolában, valamint a külső gyakorlati helyeken. Az új oktatási rendszerben nem válik élesen külön a gyakorlat és az elmélet. Így arra törekszünk, hogy a gyakorlatot és az elméletet lehetőleg ugyanaz a kolléga tanítsa a diákoknak, így szemléletesebben tudja az elméleti tananyagot bemutatni a tanulóknak. A cselekvés alapú oktatásnál kiemelt fontosságú a személyes attitűdök és magatartásformák kialakítása, mert ez komolyan befolyásolja a munkavégzés eredményességét. Ebben segít az iskola Humánia munkaközössége, ahol szakemberek (iskolapszichológus, gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus) igyekeznek ezek kialakításában.

A képzési program elkészítésében — mind a Kertésztechnikus, mind a Kertész esetében — az iskola szakmai munkaközösségei vettek részt, amelyben olyan oktatók dolgoznak, akik napi kapcsolatban vannak a bázisüzemeinkkel. Így a helyi tantervben szereplő ismeretek hozzájárulhatnak a tanulók duális képzésben való sikeréhez.

Kiemelt fontosságúnak tartjuk a Kertésztechnikus képzésben a közismereti oktatás nélküli képzést, ahol beszámítjuk az érettségit és az esetleges már meglévő szakmai ismereteket.

Új szakmai képzéseink a 2020-2021-es tanévtől

Szakma száma	Megnevezése	Képzési idő
5 0812 17 06	Kertésztechnikus	5 év
5 0812 17 06	Kertésztechnikus	2 év nappali/esti
4 0812 17 05	Kertész	3 év

4.1 Kertésztechnikus képzés (8. általános iskolai osztályból érkezetteknek)

A technikus képzés 5 éves. Az első két évben (9-10 évfolyam) általános ágazati ismereteket sajátítanak el a diákok, majd a 10. évfolyam végén a sikeres ágazati alapvizsga után történik meg a szakirány kiválasztása. A későbbiekben a szakirányú képzés duális formában is történhet. A duális képzés esetén a tanuló a képző hellyel szakképzési munkaszerződést köt.

A diákok matematikából, magyarból, történelemből valamint idegen nyelvből ugyanazt és ugyanannyi óraszámban tanulják, mint a gimnazisták. Ezekből a közismereti tárgyakból érettségi vizsga tehető a 12 évfolyam végén, illetve idegen nyelvből csak a 13. évfolyam végén tehető. Az érettségi bizonyítvány ötödik osztályzatát a szakmai vizsga eredménye adja, amely vizsga szintén a 13. évfolyam végén teljesíthető.

Az ötödik évben tehát a diák egyszerre kap érettségi bizonyítványt és technikusi oklevelet, amely végzettség egyben emelt szintű érettséginek is minősül.

4.2 Kertésztechnikus képzés (érettségizetteknek)

Lehetőséget biztosítunk érettségizetteknek, illetve gimnáziumot végzetteknek technikusi oklevél megszerzéshez. Ezek a fiatalok 2 éves képzést követően tehetnek technikusi vizsgát. Ez tananyagában teljesen megegyezik az 5 éves képzéssel (nappalin és estin). A technikus esti képzését már a 2020-2021-es tanévben sikerült elindítanunk.

4.3 Kertész (szakképző iskolai képzés)

A képzés 3 éves. Az első évben a diákok ágazati alapoktatásban sajátítják el az ismereteket. A 9. évfolyam végén, a sikeres ágazati alapvizsga után még bizonyos esetekben átjárható a rendszer. A szakirányú képzés (10. és 11. évfolyam) gyakorlati része az iskolában és a későbbiekben duális képzőhelyen is történhet (ágazati képzőközpont). A duális képzés esetén a tanuló a képző hellyel szakképzési munkaszerződést köt, az iskolai gyakorlat esetén pedig tanulmányi eredményétől függően ösztöndíjban részesül.

A sikeres vizsga után a tanuló szakmai bizonyítványt kap.

12 – 13. évfolyam: szakma után érettségi vizsgára felkészítő középiskolai szakasz: az intenzív képzés időszaka

A szakmai vizsga sikeres letétele után lehetőség nyílik „esti” felnőttképzés keretében középiskolában 2 tanév alatt felkészülni az érettségi vizsgára.

Esti képzésben:

Szakma száma	Megnevezése	Képzési idő
4 0812 17 05	Kertész	1 év

4.4 Rész-szakképesítés

A 2020-2021-es tanévben külön elbírálás alapján indítunk négy rész-szakképesítést: növényházi munkás, kerti munkás, faiskolai kertész, parkgondozó.

Az ezekben az osztályokban felvett tanulók mindegyike rendelkezik Szakértői és Rehabilitációs Bizottság — BNO F70-es kóddal ellátott — szakvéleménnyel.

A rész-szakképesítésben résztvevő tanulóknak a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározott óraszámokban oktatjuk az adott szakmát.

Nappali képzésben (Kertész szakma részeként)

Szakma FEOR száma	Megnevezése	Képzési idő
6113	Növényházi munkás	1 év
6113	Kerti munkás	1 év

Kertésztechnikus szakma részeként

Szakma FEOR száma	Megnevezése	Képzési idő
6115	Faiskolai kertész	1 év
6115	Parkgondozó	1 év

4.5 Ágazati vizsgák és a szakmai vizsgák portfóliójának követelményrendszere a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában

Ágazati alapvizsgát Kertész képzés esetében a 9. évfolyamon, a Kertésztechnikusok oktatásánál a 10. évfolyamon kell megszervezni.

Az értékelés a következőképpen történik:

- a diák egy osztályzatot kap a projekt feladatra,
- a diák egy osztályzatot kap a tanulási területen elért eredménye után,
- a diák egy osztályzatot kap tanulási témaként.

A portfólió leadásának határideje az aktuális vizsga előtt 3 héttel van.

Egy választott helyszín (park, üzem stb.), vagy egy haszonnövény (gyümölcs, szőlőfajta, zöldségfajta) vagy dísznövény **részletes** bemutatása nyomtatott verzióban, illetve PPT verzióban.

Az írásos verzió formai követelményei:

Times New Roman betűtípus, 12-es betűnagyság és 1,5-es sortávolság. Egy sorban 60 leütés (betű) és egy oldalon 33 sor legyen. A margók fent és lent, valamint jobb és bal oldalon 2,5 cm-esek legyenek. Így minimum 2000 karakter (betű), maximum 9000 karakter (betű) legyen. Nyomtatva legalább 4, maximum 10 oldalnak kell lennie.

A felhasznált képek ábrák, ill. diagramok saját készítésűek legyenek. Minimum 4 fotot tartalmazzon a portfólió.

A kép minősége iránti követelmények: éles legyen a felvétel, a tárgy/növény jól látható legyen. Teljes nagyságában lehessen a bemutatni a szemléltetni kívánt dolgot. A kép nagysága minimum 10x15 cm-es, maximum 16x25 cm-es legyen.

PPT formai követelményei:

Calibri betűtípus legyen. A címek 40-44-es, a szöveg rész 25-32-es betűméretűek legyenek.

Minimum 16, maximum 20 diát tartalmazzon a PPT. A karakteres szövegrész minimum 2000 betű legyen. Az első dia a portfólió címét és a tanuló nevét tartalmazza, míg az utolsó dia szövege: „Köszönöm a figyelmet!” legyen.

Az írásos verzióban lévő képek, ábrák itt is szerepeljenek.

ÉRTÉKELŐ LAP

megnevezés	maximális pontszám	pontszám
betűtípus	2	
betűméret	2	
sortáv	2	
kívánt karakter	9	
a dolgozat és benne a kép minőség	9	
tartalom	26	
Összesen	50	

Ha a beadott dolgozat nincs meg 4 oldal, illetve a PPT nincs 16 dia, akkor elégtelen a portfólió.

Ponthatárok:

26-31 pont 2 (elégséges)

32-37 pont 3 (közepes)

38-43 pont	4 (jó)
44-50 pont	5 (jeles)

4.6 Felnőttoktatás

Az utóbbi években komoly igény mutatkozott a már egy szakképesítéssel rendelkező fiatalok és felnőttek körében a felnőttoktatás keretében folyó esti vagy levelező képzésre, mivel ez jól igazodik a jelentkezők elfoglaltságához és egyedi életkörülményeikhez. A Szakmajegyzék lehetőséget ad az általunk oktatott kertésztechnikus (parképítő és -fenntartó, ill. dísznövénytermesztő – virágkötő szakmairány) és kertész szakmák, valamint a vertikális kertész és szövetyenyesztő nappali és esti felnőttoktatás megszervezésére.

4.7 Felnőttképzés

Évtizedek óta szervez iskolánk tanfolyami képzéseket.

Amit iskolánk biztosít a jelentkezőknek:

- akkreditált intézmény,
- alapos, lényegre törő oktatás,
- nagy szakmai tapasztalat,
- magas színvonalú gyakorlati oktatás,
- gyors, rugalmas ügyintézés,
- megfizethető ár,
- sikeres vizsgafelkészítés.

A szükséges előképzettségi szintek adott szakmához rendelt az iskola honlapján, valamint a tanfolyamot szervező kollégánál, a vizsgaközpont által szervezett tanfolyamok és vizsgák pedig a Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum honlapján találhatók meg.

Igény szerint tanúsítványt adó tanfolyamot is szervezünk.

5. Szakmai gyakorlat képzés helyeinek és formáinak bemutatása

A szakmai gyakorlatokat tanulóink az iskola tanműhelyében és az iskolai mikroszaporító laborban teljesítik, de emellett a Szigetcsépi Tangazdaság, a Főkert Nonprofit Zrt., a Magyar Vasúttörténeti Park, a MÁV Kert Kft. és a velünk szerződéses viszonyban lévő partnerek – FELTE Fűvészkert, NAIK Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutatóintézet – is fogadják a diákjainkat, amely munkahelyeket a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara rendszeresen ellenőriz. A szakképzésben — a jelenlegi kifutó évfolyamunkban és az új képzések esetében is — szorgalmazzuk, hogy a tanulók tanulószerveződéssel, vagy munkaszerveződéssel, külső gyakorlati helyen teljesítsék gyakorlatukat. A gyakorlóhelyek listáját a „Bevezető” rész tartalmazza. A tanév végi összefüggő szakmai gyakorlatot az iskolával kötött tanulószerveződéssel parképítő és -fenntartó tanulóknak az iskola saját tankertészetében szervezi meg.

5.1 A tankertészet feladata:

A tankertészet feladata: Biztosítja a feltételeket a szakmai alapozó gyakorlatok lebonyolítására a kertész szakképzés első (9.), valamint a kertésztechnikus képzés első két (9-10.) évfolyamában. A gyakorlatok során a tanulók elsajátítják és begyakorolják a szakmai alapfogásokat, hogy az első, ill. első és második tanévben megszervezett ágazati alapvizsgán sikeresen teljesítsenek és ezzel a diákoknak lehetőségük nyíljon a későbbiekben duális képzésben gazdálkodó szervezetekkel szakképzési munkaszerveződést kötni. A tanműhelyben folynak a műszaki gyakorlatok is, amelyekhez megfelelő színvonalú, korszerű géppark és gépműhelyek állnak rendelkezésre.

A tanműhely feladata még minden évfolyam és minden szakma számára a bemutatás, szemléltetés: a különféle termesztő berendezések, támfalak, köburkolatok mellett fontos számunkra, hogy minden, a tananyagban szereplő növény, megtalálható legyen az iskolakertben. Külön hangsúlyt helyezünk a különleges igényű növények bemutatására (savanyú talajt igénylő délszaki, vízi, sziklakerti stb.).

Változatos kiültetésű virágágyainkkal segítjük a megfelelő növényalkalmazás elsajátítását.

A működő tankertészetben mutatjuk be a különféle termesztéstechnológiákat (a magvetéstől az értékesítésig) és a kerti haszonnövények művelésmódjait.

A dísnövénytermesztő, virágkötő alapgyakorlatokhoz korszerűen felszerelt munkatermek állnak rendelkezésre, és a tanműhelyben lehetőség van a különböző dísnövények, zöldségnövények előállításának folyamatainak megismerésére is.

A kertész szakma elsajátításához bemutató területet alakítottunk ki. Itt a tanulók megismerhetik a tananyagban szereplő növényeket, azok művelésmódjait, illetve a nevelési és ápolási formáit.

5.2 Gyakorlati képzés formái:

- csoportos, csoportbontással
- egyéni forma (tanulószerződéssel, gazdálkodó szervezetnél)

A nyári összefüggő szakmai gyakorlat 1-2 hét.

Az összefüggő szakmai gyakorlat, illetve az évközi, gazdálkodó szervezetnél töltött gyakorlat ideje alatt az iskola folyamatos szakoktatói ellenőrzéssel biztosítja a képzés színvonalát.

Technikum – közismeret
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2025/2026-os tanévtől

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Irodalom	3	3,5	2,5	3	0	420
	Magyar nyelv	1	1,5	0,5	0+1	0	108+32
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3+2	588+64
	Matematika	4	4	3	3	0	492
	Történelem	3	3	2+1	2+1	0	352+68
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	32
	Digitális kultúra	0	2	0	1	0	104
	Testnevelés	4	4	3	3	0	492
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	172
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	1+1	0	2	0	0	108+36
	Biológia vagy Földrajz vagy Vizuális kultúra	0+2	1+1	2	0	0	108+108
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	0	0	1	0	32
	Fenntarthatóság (a kertészetben)	0	0	0	0	0+2	0+64
	Szakmai kommunikáció, vagy ökológia a kertészetben, vagy angol (szakmai emelt)	0	0	0	0	0+2	0+64
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3116+436

Ágazati alapoktatás	7,5	9	0	0	0	594
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1776
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	
Tanítási hetek száma	36	36	36	32/36	32	
Éves összes óraszám	1242	1224	1224	640+504	1088	5922
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	

Technikum – közismeret
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől (kifutó képzés)

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Irodalom	3	3,5	2,5	3	0	420
	Magyar nyelv	1	1,5	0,5	0+1	0	108+32
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3+2	588+64
	Matematika	4	4	3	3	0	492
	Történelem	3	3	2+1	2+1	0	352+68
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	32
	Digitális kultúra	1+1	0+1	0	0	0	36+72
	Testnevelés	4	4	3	3	0	492
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	172
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2	2	0	0	144
	Biológia vagy Földrajz vagy Vizuális kultúra	0+2	0	2	2	0	136+72
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Szakmai informatika	0	0	0	0	0+2	0+64
	Szakmai kommunikáció, vagy ökológia a kertészetben, vagy angol (szakmai emelt), vagy fenntarthatóság (a kertészetben)	0	0	0	0	0+2	0+64
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3116+436

Ágazati alapoktatás	7,5	9	0	0	0	594
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	1776
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)	3	1	1	2	6	
Tanítási hetek száma	36	36	36	32/36	32	
Éves összes óraszám	1242	1224	1224	640+504	1088	5922
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés
Parképítő és –fenntartó szakmairány óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		9.		10.		11.		12.		13.		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	2370
		2,5	5	4	5	6	8	7	7	7	17	68,5
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	0,5										18
	Munkavállalói idegen nyelv									2		64
	Általános alapozás			4								144
	Szakmai alapozás	2	4,5 +0,5		5							414+18
	Munka- és környezetvédelem					0,5	0,5	0,5	0,5			72
	Műszaki ismeretek					0+1	3		2		2	244+36
	Parkfenntartás					1	1	0,5	3,5		3+0,5	312+16
	Növényismeret					1,5	1,5	2			2	244
	Kerttechnika					0+1	2	2	1	0,5 +0,5	3,5	308+52
	Kerttervezés					1		0+2		0+1	5	196+104
	Vállalkozási ismeretek									3	1	128
	Egybefüggő szakmai gyakorlat						35		35			70

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés
Dísznövénytermesztő, virágkötő szakmairány óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		9.		10.		11.		12.		13.		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		elm. 2,5	gyak. 5	elm. 4	gyak. 5	elm. 4,5	gyak. 9,5	elm. 3,5	gyak. 10,5	elm. 9,5	gyak. 14,5	2370 68,5
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	0,5										18
	Munkavállalói idegen nyelv									2		64
	Általános alapozás			4								144
	Szakmai alapozás	2	4,5 +0,5		5							414+18
	Műszaki ismeretek					1	0+2,5	1			3	168+90
	Díznövény- termesztés					2	3,5	0+2	7	2	2	578+72
	Díznövény- termesztés - mikroszaporítás									0,5 +0,5	1,5	64+16
	Növényvédelem									1		32
	Virágkötészet					1,5	3,5	0+0,5	3,5	0+0,5	7	530+34
	Vállalkozási ismeretek									3	1	128
	Egybefüggő szakmai gyakorlat						35		35			70

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés
Gyógynövénytermesztő szakmairány óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		9.		10.		11.		12.		13.		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	2370
		2,5	5	4	5	6	8	6	8	10,5	13,5	70
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	0,5										18
	Munkavállalói idegen nyelv									2		64
	Általános alapozás			4								144
	Szakmai alapozás	2	4,5 +0,5		5							414+18
	Termesztési alapismeretek					1	1					72
	Műszaki és munkavédelmi ismeretek					1		1	1	1	2	204
	Gyógynövény- és drogismeret					0+1	5	0+2		0+2		180+172
	Gyógynövények gyűjtése és termesztése					0+1	2	2	3,5	1	7	526+36
	Fűszernövény termesztés					2		0+1	3,5	1,5	3,5	358+36
	Vállalkozási ismeretek									3	1	128
	Egybefüggő szakmai gyakorlat						35		35			70

Szakképző iskola - közismeret
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2024/2025-ös tanévtől

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	208
	Idegen nyelv	2	1+1	1	140+36
	Matematika	2	2	1	176
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0	0	108
	Digitális kultúra	0+1	0	0	0+36
	Testnevelés	4	1	1	212
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	104
	Pénzügyi és munkavállalói ismeretek	0	0	1	32
	Összes közismereti óraszám	17+1	7+1	7	1088+72
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25+1	25+2	1700+100
Tanítási hetek száma		36	36	32	
Éves összes óraszám		1224	1224	1088	3536
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

4 0812 17 05 Kertész szakma óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		9		10		11		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	2376
		8	9	6	20	7,5	19,5	70
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	0,5						18
	Munkavállalói idegen nyelv					2		64
	Általános alapozás	4						144
	Szakmai alapozás	2,5	9					414
	Növényismeret			1	1+1		0+1	140
	Termesztés-technológiák			3	10,5+2	3	10,5	990
	Termesztő-berendezések			0+1	1+1		1	140
	Műszaki ismeretek			1	2,5+1	1	3+0,5	306
	Vállalkozási ismeretek					0+1,5	3+0,5	160
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				70			70

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés (2 ÉVES)
Parképítő- és fenntartó (NAPPALI) szakmairány óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		13. évfolyam				14. évfolyam		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		1188				1120		2308
								70
		I. (alapozó) félév		II. félév				
		elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	1						18
	Munkavállalói idegen nyelv					2		64
	Általános alapozás	8						144
	Szakmai alapozás	4	20					432
	Munka- és környezetvédelem			2	2			72
	Műszaki ismeretek			0+2	6		4	272
	Parkfenntartás			2	5	0,5	5	302
	Növényismeret			3	3	2	2	236
	Kerttechnika			0+2	4	2,5+0,5	4,5	348
	Kerttervezés			2		1,5+3	3,5	292
	Vállalkozási ismeretek					3	1	128
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				70			70

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés (2 ÉVES)
Dísznövénytermesztő, virágkötő (NAPPALI) szakmairány óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		13. évfolyam				14. évfolyam		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		1197				1120		2317
								70
		I. (alapozó) félév		II. félév				
		elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	1						18
	Munkavállalói idegen nyelv					2		64
	Általános alapozás	8						144
	Szakmai alapozás	4	20					432
	Műszaki ismeretek			1	2	1+1	2,5+0,5	214
	Dísznövénytermesztés			7	10+0,5		7	539
	Dísznövénytermesztés - mikroszaporítás					4+1		160
	Növényvédelem					1		32
	Virágkötészet			5	8	3+1	6,5+0,5	586
	Vállalkozási ismeretek					3	1	128
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				70			70

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés (2 ÉVES)
Parképítő- és fenntartó (ESTI) szakmairány óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

Évfolyam		13. évfolyam				14. évfolyam		A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám		648				576		1224
								70
		I. (alapozó) félév		II. félév				
		elm.	gyak.	elm.	gyak.	elm.	gyak.	
tantárgyak nevei és óraszám	Munkavállalói ismeretek	1						18
	Munkavállalói idegen nyelv					1		32
	Általános alapozás	5						90
	Szakmai alapozás	2	10					216
	Munka- és környezetvédelem			1,23	0,77			36
	Műszaki ismeretek			2	2	1	1	136
	Parkfenntartás			2,5	2,5	0,5	2	170
	Növényismeret			2,66	1,34	2	1	168
	Kerttechnika			1	1	2	2,5	180
	Kerttervezés			0,66	0,34	2	1	114
	Vállalkozási ismeretek					2		64
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				70			70

Szakma után érettségi vizsgára felkészítő 2 éves képzés
Érvényes a 2024/2025-ös tanévtől
(esti tagozaton, felnőttképzés)

Évfolyam	12.	13.	A képzés összes óraszám
Évfolyam összes óraszám	18	18	
Tantárgyak	36 hét	32 hét	
Irodalom	2,5	2,5	170
Magyar nyelv	0,5+1	0,5+1	102
Matematika	3+1	3+1	272
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3+1	3+1	272
Idegen nyelv	3+1	3+1	272
Kötelezően választandó: Fenntarthatóság, vagy Biológia, vagy Digitális kultúra	2	2	136

4 0812 17 05 Kertész szakma óraterve
(ESTI – FELNŐTTKÉPZÉS)
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2023/2024-es tanévtől

Évfolyam		Ágazati alapképzés szakaszának összes óraszám		Szakirányú képzés szakaszának összes óraszám		A képzés összes óraszám
		elm.	gyak.	elm.	gyak.	973
tantárgyak nevei és óraszámjai	Munkavállalói ismeretek	8				8
	Munkavállalói idegen nyelv			26		26
	Általános alapozás	58				58
	Szakmai alapozás		180			180
	Növényismeret				56	56
	Termesztés-technológiák			82	316	398
	Termesztő-berendezések			16	42	58
	Műszaki ismeretek			28	96	124
	Vállalkozási ismeretek			20	45	65
	Egybefüggő szakmai gyakorlat				70	70

5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés
Dísnövénytermesztő, virágkötő szakmairány
Faiskolai kertész (1 éves) részszakma óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

tantárgy	Elmélet	Gyakorlat
Műszaki ismeretek	2	10
Munkavállalói ismeretek	1	-
Fásszárúak ismerete	2	2
Faiskolai szaporítási módok	2	5
Faiskolai termesztés alapjai	1	5
Összesen hetente	8	22
Összes óraszám	280	770

4 0812 17 05 Kertész szakma
Növényházi munkás részszakma (1 éves) óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

tantárgy	Elmélet	Gyakorlat
Zöldségnövények szaporítása	2	5
Zöldségnövények termesztése és ápolása	2	5
Zöldségnövények ismerete	1	3
Termesztőberendezések és kézi szerszámok ismerete	-	1
Műszaki ismeretek	1	4
Munkavállalói ismeretek	1	-
Összesen hetente	7	18
Összes óraszám	245	630

4 0812 17 05 Kertész szakma
Kerti munkás részsakma (1 éves) óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől

tantárgy	Elmélet	Gyakorlat
Kerti munkák	4	15
Növényismeret	1	2,5
Műszaki ismeretek	1	2,5
Munkavállalói ismeretek	1	-
Összesen hetente	7	20
Összes óraszám	245	700

**5 0812 17 06 Kertésztechnikus képzés
Parképítő és –fenntartó szakmairány
Parkgondozó részszakma (1 éves) óraterve
a Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskolában
a 2020/2021-es tanévtől**

tantárgy	Elmélet	Gyakorlat
Műszaki ismeretek- parkfenntartás gépei	1	5
Parkfenntartás	3	10
Növényismeret	1	5
Munkavállalói ismeretek	1	-
Összesen hetente	6	20
Összes óraszám	210	700

VII. ZÁRÓ DOKUMENTUMOK

A Szakmai Programmal kapcsolatos egyéb intézkedések, annak nyilvánosságra hozatala, a jóváhagyott Szakmai Programhoz való hozzáférés lehetőségei

Jelen Szakmai Program 2025. szeptember -től visszavonásig érvényes.

Az iskola Szakmai Programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A Szakmai Program egy-egy teljes példánya a következő személyeknél és intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola igazgatójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola tanári szobájában,
- az iskola könyvtárában.

Legitimációs záradék

A Szakmai Program módosítását az iskolai Diákönkormányzat megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a Diákönkormányzat véleményezési, javaslattételi és egyetértési jogát gyakorolta.

.....

Mózes Bálint

a Diákönkormányzatot segítő oktató

Aláírással tanúsítom, hogy a Szakmai Program módosítását az iskolával kapcsolatban álló gyakorlati képzők megismerték és elfogadták.

.....

Nagy Miklós

igazgató

A Szakmai Program módosítását az intézmény nevelőtestülete elfogadta.

Budapest, 2025. augusztus 30.

.....

Beregi Balázs Péter
hitelesítő nevelőtestületi tag

.....

Koseluk Katalin
hitelesítő nevelőtestületi tag

Az elfogadási záradék hitelül:

.....

Nagy Miklós
igazgató

.....

Hevesiné Hartmann Nikolett
igazgatóhelyettes

VIII. MELLÉKLETEK

1. Komplex pedagógiai módszertani terv

Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola

Komplex pedagógiai módszertani terv

A terv célja:

Módszertani tervünk alkalmazkodjon intézményünk meglévő és alkalmazott célkitűzéseire. Elsődleges célunk – a **személyiség fejlesztése** érdekében – az általános műveltséget megszilárdító és elmélyítő, valamint a szakmai tudást megalapozó korszerű ismeretek átadása.

Olyan ismeretek közvetítésére törekszünk, amelyek

- megalapozzák a tanulók **általános műveltségét**, ezzel a szakképzésben vagy felsőfokú intézményben való továbbtanulást, és a későbbi folyamatos önképzést,
- betekintést adnak a szakmacsoportok szakmáiba, ezzel segítve a **pályaválasztást**,
- hasznosíthatók az **önálló életkezdés** szakaszában,
- előnyt jelentenek **szakirányú továbbtanulásnál**, illetve szakirányú szakképzésben folytatott tanulmányok esetén beszámíthatók a szakképzési időbe,
- megalapozzák a **szakmai elméleti tudást** és kiegészítve azt **gyakorlati** tapasztalatokkal, a fiatalok vállalkozó szellemű, jó szakemberekké válhatnak.

Az iskola mindig híres volt arról, hogy „nagy családként” összetartó közösséget alkotott. Tanulóinknak a jövőben is biztosítani akarjuk a közösséghez tartozás élményét, annak megtapasztalását, hogy csak a közösség alkalmas arra, hogy az egyének egymást segítve oldják meg problémáikat, hogy a személyiség igazi kibontakoztatása, értékek létrehozása csak közösségben lehetséges.

Ezért mindent megteszünk a vonzó közösségi élet kialakításáért, és igyekszünk minden tanulót képességeinek és érdeklődésének megfelelően beilleszteni az iskola nagy családjába. A közösségbe illeszkedve, annak feladataiban aktívan részt véve tanulóink elsajátítják a demokrácia játékszabályait, s kialakul bennünk a közéletiség igénye.

Sokszínű közösségi programjaink megtanítják a szabadidő kulturált eltöltését, s egészséges életmódra nevelik a tanulókat. A közösségfejlesztés, a közösségbe illesztés kiemelten segíti a személyiségfejlesztés folyamatát.

Fejlesztendő területek meghatározása

Összetett feladat a mindennapokban alkalmazott tapasztalatok megfogalmazása, és a mindennapi gyakorlatba történő átemelése.

Részletesen a következő bontásban:

Személyi fejlesztések

Szeretnénk, ha iskolánkban **több fejlesztő pedagógus vagy gyógypedagógus** segítené a pedagógiai munkát, mivel diákjaink kb. negyven százaléka sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek. A oktatóknak nehéz a differenciált feladat kialakítás, de ebben és az alapkészségek kiscsoportos vagy egyéni fejlesztésében segítséget tudnak nyújtani a fejlesztő- vagy gyógypedagógus kollégák.

Tárgyi fejlesztések

Folyamatosan fejlesztjük iskolánkat. Reméljük, hogy egyszer majd minden tanterembe kerül projektor, ami lehetővé teszi az audiovizuális eszközök használatát a tanórákon. Néhány tantermünk rendelkezik csak interaktív táblával. Hosszú távú célként fogalmazzuk meg a tanári laptopok biztosítását. Fontos volna, hogy az egész épületben, stabilan elérhető internet hozzáférés legyen, mely lehetővé teszi tanórán is a használatot.

A kiscsoportos és egyéni fejlesztésekhez szeretnénk egy fejlesztő játékokból álló készletet kialakítani, melyekkel a kommunikáció, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás különböző formái és az együttműködési készségek fejlesztését célozhatjuk meg. A társasjátékokat az osztályfőnöki órákra is ajánljuk a diákoknak és az osztályfőnököknek, kiemelve a játékok jótékony hatását a stressz hatásainak oldásában és a közösségépítésben. Folyamatosan bővítjük sportszereink készletét a tanórai és szabadidős sportolás támogatására.

A tanulás támogatása

Fontosnak tartjuk a tanulási kompetenciák fejlesztését. A kilencedik és tizedik évfolyamon az osztályfőnöki órák munkatervében szerepel a **tanulás tanítása**, ennek hogyanjára teszünk ajánlásokat egy tanári segédanyag megalkotásával, mely 10 foglalkozásra ad foglalkozásterveket. Az iskolapszichológus vezetésével a belépő osztályok osztályfőnökei kiscsoportos munkában megismerkedhetnek az óratervekkel és eljárásokkal, hogy hatékonyabb támogatást tudjanak nyújtani tanulóiknak. Hosszú távon szeretnénk elérni, hogy valamennyi osztályfőnök jártas legyen a tanulás- módszertani kérdésekben. Igény esetén külső szakember által vezetett, akkreditált oktatóképzést szervezünk az intézményben. Külön figyelmet fordítunk a végzős osztályok támogatására, ahol az utolsó félévben érdemes a vizsgakészülésben tanulás módszertani támogatást illetve vizsga-stressz oldását biztosító technikákat tanítanunk a diákoknak.

Erősíteni kívánjuk a **differenciált oktatást**, mely segítségével jobban a diákok egyéni képességeihez, előzetes tudásához tudjuk igazítani a tananyagok átadását, begyakorlását. Ez nagymértékben emelhetné a diákok elégedettségét is. Ennek érdekében érdemes megfontolni a **többszörös intelligencia modelljét és a tanulási stílusok** figyelembe vételét a tanulási folyamat tervezésekor. Törekedjünk tanévelejen a tanulók megismerésére, s ennek tükrében szervezni, irányítani a tanulási folyamatokat.

Jelen tervvel párhuzamosan elkészítjük az **alapkészségek fejlesztésének intézményi tervét** is, mely elsősorban a tanulási nehézségekkel küzdő diákok fejlesztését célozza meg. Kiemelten kezeljük a lemorzsolódásban veszélyeztetett diákok támogatását, ehhez elkészítjük a **második esély intézményi tervét**. Külön foglalkozunk a **pályaválasztás, pályaszocializáció** kérdéskörével, ehhez szintén külön eljárásokat alakítunk ki intézményi szinten.

Tanulók iskolai kötődésének erősítése

Problémát jelent, hogy a tanulók nem szeretnek iskolába járni, pozitív tapasztalatuk kevés van az iskolával kapcsolatban. Ennek előtörténete az általános iskolai tanulmányokhoz nyúlik vissza. Valószínűsíthető, hogy diákjaink egy része sok iskolai kudarc után érkezik meg a középiskolába. Iskolai jelenlétüket a tanulásban elszenvedett hiányok, gyenge érdemjegyek határozzák meg a tanulás oldaláról, miközben hiányoznak azok a készségek, amikkel

eredményesebb lehetne a tanulás. Sokan nem hiszik el magukról, hogy tudnának jól teljesíteni, önértékelésük bizonytalan, nincsenek tisztában erősségeikkel, értékeikkel. Mivel iskolánkban a tanulók jelentős része bejárós, nagy gondot okoz az is, hogy nehezen vonhatók be közös programokba a tanórákat követően. Így iskolai kötődésük gyenge, felületes, nem alakulnak ki erős, tagokat támogató közösségek. Ebben szeretnénk előrelépni.

Fontos, hogy a tanórákon változzon a diákok értékelése, ne csak a számszerű érdemjegyekkel történjen a minősítés. Pozitív tapasztalatok, élmények segítik legjobban a tanuláshoz való viszony és az önértékelés javulását. A közösségépítő foglalkozásokon és az osztályfőnöki órákon javasolt játékokkal pozitívabb légkört, jobb társas kapcsolatokat és önmagukról szerzett pozitív tapasztalatokat nyújthatunk. A társas és fejlesztő játékok mellett az iskolapszichológus szívesen vezet önismereti jellegű csoportfoglalkozásokat az osztályfőnökök kérésére, mely segítheti az árnyaltabb én-kép kialakulását, az erősségek felfedezését. Szakmai és tantárgyi versenyek, vetélkedők szintén jó visszajelzést adhatnak a tanulók képességeiről.

Az eddigi hagyományokat folytatva minden tanévben szervezünk színház-, ill. operalátogatást a diákok számára. Fontosnak tartjuk a színház-pedagógiai foglalkozások biztosítását, ahol a tanulás szokatlan formájával ismerkedhetnek a diákok különböző tartalmakkal.

Igyekszünk több színes sportolási lehetőséget is biztosítani. Reméljük, hamarosan ismét lesznek vízitúrára jelentkező tanulók. A különböző labdajátékok is felkerültek a sportági repertoárunkba, melyekhez megvannak a feltételeink. A természetjáró túráink a következő tanévben is folytatódnak, melyekre nem túl nagy számban, de folyamatos az érdeklődés.

Szakkörök keretében lehet kézműves foglalkozáson részt venni, társasjátékozni, sakkozni, olasz nyelven tanulni, az iskola környezetében élő madarokról gondoskodni.

A gólyahét, a sportnap, a „Magyulanap” rendezvényeit igyekszünk színes, változatos programokkal kitölteni, melyekben a Diák Önkormányzat ötleteit, javaslatait is igyekszünk megvalósítani. Közös mozi látogatások, kirándulások, bográcsolások erősíthetik az iskolai- és az osztályközösséget.

Oktatók támogatása

Nevelőtestületi értekezletek keretében olyan témákat dolgozunk fel, melyek segítik, támogatják a tanári munkát. Már megkezdtuk a diskurzust a Z generáció kérdésköréről, szeretnénk folytatni a közös gondolkodást a módszerek, átgondolásával is. Terveink szerint kiscsoportos munka keretében ismerkednénk kooperatív módszerekkel, és élménypedagógiai módszerekkel, melyek bevezethetők bármely tantárgy keretében. Munkaközösségenként is támogatjuk a módszer és eszközmegosztást, együttes munkát a képzési színvonal emelése érdekében. A tanév során az oktató kollégákat iskolapszichológus támogatja oktatás- és nevelés-lélektani kérdésekben, egyéni konzultáció keretében. A tanári önismeret növelésének egy lehetősége a tanári tanítási stílus megismerése, finom hangolása a gyerekek igényeinek megfelelően.

Több **képzést** is szervezünk, melyek szintén a tanári módszerek gazdagítását, frissítését célozzák meg. Témánk lesz majd az okos eszközök használata vagy éppen a pályaorientáció kérdésköre. Szerencsére nálunk csak elvétve fordul elő hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, a velük való foglalkozás módszertanának, differenciált tanításának kérdéseire is rá szeretnénk világítani. Az utóbbi években igyekeztünk a tanév végi lazítás időszakában hasznos, pedagógiai munkát segítő képzéseket biztosítani oktatóinknak.

Az iskolapszichológus által vezetett **esetmegbeszélő csoportok** alkalmával a tanári munka során előforduló elakadások megbeszélése, elemzése történik. Az eset lehet egy diák nehézségének feldolgozása, de fókuszba kerülhet egy egész osztály problémája is. A közös megoldáskeresés segíthet a feszültségek csökkentésében, a csoport biztosította társas támogatás és az érzelmek, elakadások oldása a oktatói mentálhigiéné egészségét is szolgálja.

Az **autogén tréning csoport** célja, hogy a hivatással járó stressz csökkentéséhez nyújtson hatékony módszert a tanárok számára. A relaxáció elsajátítása növeli a testi tudatosságot, ezen keresztül jótékonyan hat a különböző eredetű fájdalmai csökkentésére, az immunrendszer erősítésére, s az érzelmek pozitívabb megélésére. Hatására a testi-lelki harmónia erősödik, javul a koncentráció, nő a teherbíró-képesség, munkánkban és tanulásban is nő a hatékonyság, gazdagodik a mentális és testi önismeret, érzelmi tudatosság, átdolgozhatjuk azokat a problémákat is, melyek aktuálisan terhelnek bennünket. Mivel a tanulás kiscsoportban történik, javítja a társas kapcsolatokat, nő a társas támogatás, odafigyelés mértéke is. Kiemelkedő szerepe lehet a kiégés megelőzésében.

Módszertani eszköztár gazdagítása

Az előzőek alapján kiemelten fejlesztendő terület a motiváció, a tanulás szervezés hatékonyabb, aktivitást jobban serkentő formái, a tananyag feldolgozását mélyítő, megértését jobban támogató módszerek alkalmazása, az értékelés új formáinak és a tanulók gondolkodásmódjának jobban megfelelő eljárások bevezetése. Fokozottan figyelni kell a tartalmak hasznosságát bemutató eljárásokra. Miközben célunk a tananyag elsajátításának támogatása, ez egyéni kompetenciaérzés növelése, nem feledkezhetünk meg a közösség építéséről, az együttműködés képességének fejlesztéséről. A szociális kompetencia fejlesztése a munkahelyi elvárások tükrében is elengedhetetlen. Pályakezdő fiataljainknál munkáltatói oldalról elfogadott, hogy a szakmai tudás majd az évek gyakorlatával kristályosodik ki, de ahhoz, hogy ez megtörténjen, be kell illeszkednie egy munkahelyi csapatba, meg kell találnia a hangot a vezetőkkel és a többi beosztottal, s együtt kell dolgoznia a közös feladatokon, betartva a munkahelyszabályait.

Miközben az iskolatananyag-centrikusan, a verbalításra építően, elsősorban a memóriát próbára tevő feladatokkal egysíkúan fejleszti és értékeli a diákokat, elhanyagolja a munkahelyeken és a társadalomban előtérbe kerülő társas készségeket.

A kooperatív tanulásszervezési struktúrák (gyakorlatok) segítségével megcélozzuk a társas funkciókat: Eszközei az osztályközösség építése, a csoportépítés, a szociális készségek és a kommunikációs készségek fejlesztése és a döntés. A tanulási funkciók közül kiemelt az eljárások megtanulása, az ismeretszerzés, az információfeldolgozás, a gondolkodási készségek fejlesztése és az információ bemutatása.

A kooperatív munka során a diákok 4-5 fős csoportokban dolgoznak, huzamosabb időn keresztül. Általában havonta, kéthavonta alkotunk csak új csoportokat, addig állandó a csoport. Adhatnak maguknak külön nevet, ezzel definiálva egységüket. Érdekes heterogén csoportokat létrehozni, így elkerülhetjük az osztályban a nyerő-vesztes csoportok létrejöttét. A csoportmunkához érdemes az osztálytermet is átrendezni, hogy a diákok könnyebben tudjanak együttműködni. A csoportmunka megtanítása a diákoknak nem megy könnyen, de érdemes időt szánni rá. A csoportokban az egyes feladatok során felelősök vannak: pl.: csapatkapitány (vezet, irányít, szervez), időfelelős, szóvivő (elmondja a közös eredményt), jegyző (ír, rajzol), bíró (értékel), eszközfelelős. A felelősöknek adhatunk közösen is nevet. Egy diáknak lehet több szerepe is. Érdekes bevezetni csendjelet, amiből tudják a diákok, hogy a tanárra kell figyelni.

Ez bármi lehet: a felemelt kéz, ötig vagy tízig számolni, egy taps, egy ritmus, egy csengő, egy kopogás, egy vicces bemondás, az osztály közösen is kitalálhatja.

A csoportmunkát a diákoknak tanulni kell, kezdetben sok időráfordítást igényel, s olyan benyomást kelthet, hogy nem haladunk a tananyagban. A kezdeti lassú indulás után a diákok behozzák a látszólagos elmaradást, s mélyebb, tartósabb tudásra tesznek szert. A csoportmunka megtanulásához érdemes időt szánni csoportépítő játékokra, melyek oldják a kommunikációs gátaikat és az ellenérzéseket a diákokban.

Beiratkozás

A beiratkozás feltételei

A kilencedik osztályba lépés feltétele

Az iskola kilencedik évfolyamába az a tanuló vehető fel, aki a tárgyév május 31-ig betölti 14. életévét és eredményesen elvégezte az általános iskola 8. évfolyamát, valamint az egészségügyi követelményeknek megfelelt.

Technikumba a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra hozott követelményeknek megfelelően történik a tanuló beiskolázása. A központi írásbeli felvételi eljárásban való eredményes részvétel, a hozott pontok alapján elért pontszám, valamint a felvételi elbeszélgetés adja a felvétel sorrendjét, mely alapján a tárgyévre vonatkozóan tervezett tanulólétszámnak megfelelő számú tanuló kerül felvételre.

A 3 éves szakképzésre az általános iskolában elért eredmény és a felvételi elbeszélgetés alapján történik a felvétel.

Ha valamely szakon túljelentkezés van, a felvétel a tanulmányi eredmény sorrendjében történik. Az a tanuló, aki nem nyert felvételt, a felvételi bizottság döntése ellen 8 napon belül az iskolához benyújtott fellebbezéssel élhet.

A szakmai vizsgával rendelkezők iskolarendszerű érettségire felkészítő 11. évfolyamára való beiratkozás feltételei

A szakmai vizsgával rendelkezők 12. érettségire felkészítő évfolyamára beiratkozhat bárki, mert a képzés nincs korhatárhoz kötve.

Átvezető hetek- napok

Kirándulások, táborok

Iskolaszinten fogjuk össze, szervezzük csapattá a tanulókat. A résztvevők gazdagodnak a közösségben megoldott feladatok élményével, megismerkednek hazánk történelmi és természeti értékeivel.

Legfontosabb táborunk, melyen önkéntes a részvétel, s amelyhez igyekszünk pályázati forrást felkutatni, az augusztus végi Gólyatábor. Ezt a leendő 9. évfolyamos tanulóinknak szervezzük az iskolában. Célja az iskolaközösség magjának kialakítása, a közösségi élcsapat létrehozása.

Veszélyeztetettség fogalma

A veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A veszélyeztetettség megelőzése érdekében az önkormányzatok észlelő és jelzőrendszert működtetnek, amelyek az előidéző okokat feltárják és ezek megoldására javaslatot tesznek. A gyermekvédelmi törvény értelmében a településeken létrehozott gyermekjóléti szolgálatok a szociális háló bővítését, erősítését szolgálják. Ennek a szolgáltatásnak a célja, hogy szükség esetén a szülő segítséget kapjon a gyermekével kapcsolatos kötelezettség teljesítéséhez, illetve a gyermek segítséget kapjon testi, lelki egészségének megőrzéséhez.

Ezek az intézmények a családban jelentkező működési zavarok, konfliktusok megoldásában nyújtanak nagy segítséget.

A fent említett észlelő és jelzőrendszer egyik fontos pólusa az oktatási intézmény, vagyis az iskola, melynek a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységét az 1993-as közoktatási törvény fogalmazza meg, és előírja félállású gyermekvédelmi felelős alkalmazását. Iskolánkban ehhez a személyi feltételek biztosítottak, főállású gyermekvédelmi felelős

dolgozik. A gyermekek minden problémájával óhatatlanul először a oktató találkozik (éhség, kék foltok, agresszivitás, szorongás, magatartászavar stb.), hiszen a gyermekek a nap jelentős részét az intézményben töltik. Fel kell figyelni minden apró jelre, ami a szokásostól eltérő, ki kell szűrni a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókat, ami a tünetek alapján lehetséges, majd a rendelkezésre álló pedagógiai eszközökkel a hátrányok mérséklésére kell törekedni.

Amennyiben súlyosabb esetről van szó, az iskolai gyermekvédelmi felelős kapcsolatba lép a gyermekjóléti szolgálat vezetőjével, aki további lépéseket tesz a gyermek problémájának mielőbbi megoldására, ha szükséges, a gyámügy, gyermekorvos, védőnő, körzeti megbízott bevonásával.

Összességében elmondható, hogy a gyermekvédelem elsődleges célja a prevenció (megelőzés), a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Veszélyeztetettség szűrése

A szűrést a 9. évfolyamos tanulók esetében kell lebonyolítani. A szülők előzetes tájékoztatása után megindul a szűrés konkrét előkészítése. A szűrést az osztályfőnökök végzik az ifjúságvédelmi-felelőssel, az iskolapszichológussal, a védőnővel és más szakemberek bevonásával. A szűrés eredményét kiértékelve megtörténik a szülő tájékoztatása, majd az iskola megteszi a további lépéseket a gyermek problémájának mielőbbi megoldására.

Az egy osztályban tanítók együttműködése, jogosítványai, közös döntési jogai, valamint az osztályfőnök tevékenységei és munkakörének kibővítése

Minden tanév elején, félévkor és évvégén osztályértekezletek keretében egyeztetünk a diákokkal kapcsolatos tapasztalatokról és azok kapcsán az esetleges problémák megoldásainak

lehetőségeiről (pl. mentori tevékenység, korrepetálás, szülői elbeszélgetés, pszichológus szükségességéről stb.).

Az intézményi tudás – és kultúra közvetítő-átadó szerepre épülő tevékenységrendszerünk alapvetően a humanista értékrendre összpontosít. Ezt az alapvető értéket tükröznie kell a tanár-tanuló viszonynak is. Az együttműködést csak erre az alapra lehet biztosan felépíteni és tovább erősíteni. A kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat nem mindig épülhet ki (családi okok, személyes okok stb.), ilyenkor szakember (ifjúságvédelmi felelős, védőnő, fejlesztő pedagógus) segítségét kell igénybe venni. Az oktató –tanuló kapcsolatát rá kell építeni a Házirend „tanulói jogok és kötelességek”-ben leírt pontokra. Ezeket a tanulók is jól ismerik, hiszen minden osztályfőnök kötelessége ezek ismertetése és megbeszélése.

Iskolánkról elmondható, hogy az itt tanító oktatók a tanulók érdekeit messzemenően szem előtt tartják, velük rendkívül jó kapcsolatot ápolnak, példa rá az évről-évre visszatérő régi diákok látogatása, akik sokszor saját családjukat is magukkal hozzák. Konkrét együttműködési helyzet tanuló és oktató között a tanórai találkozás, ahol a speciális szerepek miatt, (átlagos helyzetben), adottak az egymástól elvárt viselkedésformák. Az osztályfőnöki óra nyújthat valamiféle jobb megismerést a két fél között. Az oktatónak vigyáznia kell, hogy a tanuló egy-egy renitens viselkedési formája miatt ne vonjon le végleges következtetést jellemét illetően. Az osztálykirándulás, a gyakorlati foglalkozás és az egyéb iskolai rendezvények (pl.: szalagavató, ballagás stb.) talán a legjobb lehetőség arra, hogy a tanulót más oldaláról is megismerhessük, hiszen más környezetben többet árulhatnak el magukról, problémáikról, de ezek kezelése rendkívül nagy óvatosságot igényel. Tehát az iskolai és az iskolán kívüli tanár-tanuló kapcsolatrendszer a legfontosabbak közé kell sorolni, mert ennek hiánya vagy jellegtelensége esetén az egész oktató-nevelő munka értelmét veszítheti. A tanulók tájékoztatása során szem előtt tarjuk az információ eljuttatásának több csatornán való közlését (E-Kréta, honlap, iskolai facebook oldal, ellenőrző, hirdetések, éves program, faliújság, osztályfőnöki órák megbeszélései, házirend... stb.).

Pályaorientációs tevékenységek

Az átvezető hetek pályaorientációs, ill. pályaszocializációs megoldásai. Motiváció

Őszi szakmai rendezvények látogatása és azokon részvétel. Szakmai kirándulások és kulturális látogatások megszervezése.

Segítségnyújtás a konkrét szakmaválasztásban

Pl. OMÉK, Szakmázz, Pályaorientációs napok, Nyitott kapuk (2 hetes rendezvénysorozat), Szakmák éjszakája, Szakma Sztár fesztivál, szakmai területi versenyeken, házi versenyeken való részvétel. Termelő üzemek megismertetése. Külső gyakorlatokon való tapasztalatszerzés.

Életpálya-tanácsadás a végzősöknek

Továbbképzési és továbbtanulási lehetőségek iskolán belül és kívül. Szakmai tapasztalatok kamatoztatási lehetőségei az egyes szakmai területeken a gyakorlatban. Erasmus+ pályázatok segítségével a nyelvismeret megerősítése. Kitekintés a „nagy világba”. Az önállóság, valamint a munkabírási szerepe.

Pedagógiai folyamatok továbbfejlesztése

Felzárkóztatás, szintre hozás

Eredményes tanulási módszerek megtanítása: A tanulókkal el kell fogadtatni, hogy a tanulás olyan mesterség, amit meg kell tanulni, egyébként nem lesz hatékony. Segíteni kell, hogy minden tanuló képes legyen kialakítani a saját racionális és eredményes tanulási szokásait, a célszerű időbeosztást, s a számára legmegfelelőbb módszereket és technikákat. Rá kell vezetni a diákot arra, hogy a mechanikus tanulási módszerekkel szemben célszerűbb a megértésen alapuló és a gondolkodás ellenőrzése mellett végbemenő tanulási módot alkalmazni.

A tanulásfejlesztő program célja, segíteni a tanulókat abban, hogy hatékonyabban tanuljanak, a tanórákon aktívabban vegyenek részt, az iskolai számonkéréseken eredményesebben szerepeljenek. A szellemi munkában szerzett pozitív élmények remélhetőleg hozzásegítik a problémákkal küzdő tanulókat ahhoz, hogy megváltozzon a tanuláshoz való viszonyuk.

A fenti célok érdekében a tanulásfejlesztő program a következő feladatokat látja el:

- Segítséget nyújt a helyes tanulási technikák alkalmazásában, melyek a tanuláshoz szükségesek.
- Alapfeltételek megteremtése (a tanulás megtervezése, praktikus napi tanácsok, különféle tantárgyak eltérő tanulási technikái).
- Fejleszti a tanulással kapcsolatos képességeket, készségeket (pl. koncentráció, emlékezet).

- Felkészít a speciális iskolai feladatokra (értelmes olvasás, jegyzetelés, vázlatírás, tankönyvből való tanulás, felelés, dolgozatírás, kiselőadás, beszámoló és házidolgozat-írás, stb.).
- Felkészítés az életen át tartó tanulásra.

A tanulásfejlesztő foglalkozások igény szerint egyénileg és csoportosan is folyhatnak (a csoportok létszáma 2 és 8 fő közötti). A csoportos foglalkozásokon az egyéni fejlesztés mellett a közös munkára és a szintre hozásra is nagy hangsúlyt kell fektetni.

A 9. évfolyam kiemelt pedagógiai céljai a gyengébb, a hátrányos helyzetű, a lemaradt tanulók esetében. Kiemelt területei a magyar nyelv, idegen nyelv, matematika. Év elején a tanító tanár felméri az osztály tudását, elemzi az eredményeket, s ezek alapján az osztályokban tanulók tudásának megfelelő felzárkóztató programot készít. A különösen nagy tudáshiánnyal rendelkező tanulók számára tanórán kívüli foglalkozásokat is szervez. Így a 9. évfolyam elsősorban a beilleszkedést, az igényes tudás megalapozását szolgálja.

A 10. évfolyamtól kezdődően a hangsúly a felzárkóztatásról fokozatosan az egyéni foglalkozásokra, a tehetséggondozásra helyeződik át. Az önművelődés elősegítése érdekében meg kell ismertetni a tanulókkal a különböző műveltség-hordozókat és információs forrásokat, meg kell tanítani őket ezek használatára, s biztosítani kell a lehető legszélesebb körű hozzáférést. A legfontosabb ilyen eszközök a mobiltelefon, mobilapplikációk, digitális tananyagok és felületek (Google Classroom, Redmenta, Flip-It) internet, könyvtár. A tanulás nyugodt, egészséges feltételeinek biztosításához megfelelő világítású, tágas, tiszta levegőjű, jól felszerelt tantermeket kell biztosítani.

A logopédiai fejlesztő munka során az alapkészségeket kell fejleszteni, amelyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják. A mozgássérült tanulók részére konduktív pedagógiai foglalkozásokat biztosítunk egyéni keretekben, egyéni módszerekkel.

Tanulók értékelése, fejlesztő értékelés és visszajelzés a szülőknek

Tanulói munka ellenőrzésének, értékelésének alapelve, hogy a tanulók tudását, tevékenységét gyakran ellenőrizzük és értékeljük. Az értékelés azonban nem mindig osztályzattal történik. A tanulmányok során a következő ellenőrzési, értékelési formákat használjuk:

- írásbeli dolgozat (felmérés, röpdolgozat, témazáró dolgozat),
- szóbeli felelet,

- gyakorlati feladat,
- órai munka.

Mivel az értékelés (szóbeli vagy osztályzat) a tanulásnak, teljesítmények fokozásának a motivációja, törekedni kell az objektív, reális és a tanuló munkáját segítő értékelésre. Az értékelés során félév közben érdemjegyet, a félév végén osztályzatot kap a tanuló. Egy tantárgyból legkevesebb 3 érdemjegy szükséges a félév lezárásához. Törekedni kell arra, hogy az értékelés kiterjedjen a tanulók valamennyi munkájára, és a tanulók munkáját minél sokrétűbben értékeljük (szóbeli feleletet, írásbeli dolgozatot, gyűjtést, eszközhasználatot stb. egyaránt).

Az ellenőrzés, értékelés alapja a tantárgyi tantervben meghatározott követelményrendszer elsajátítása, amit minden tanév elején a diákok tudomására kell hozni. Az értékelést módosíthatja a tanuló előmenetele – javuló vagy romló tendenciája – az előző értékelés óta, illetve az a körülmény, hogy képességeihez képest hogyan teljesít. Ellenőrzés során a korábban tanult anyagrészekből is beszámoltatható a tanuló. A tanuló munkája a tanév során bármikor értékelhető. A tanuló hiányzása alatt – amennyiben állapota ezt lehetővé teszi – köteles pótolni a tananyagot, és abból is ellenőrizhető. Legalább 3 egymást követő tanóráról való igazolt hiányzás esetén kérheti a számonkéréstől való eltekintést. Elmaradását a szaktanár által megadott határidőig pótolnia kell.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése a tanórán történik, csak rendkívüli indokolt esetben igazgatói, ill. igazgatóhelyettesi engedéllyel történhet a tanórán kívüli értékelés, ellenőrzés. A tanórán kívüli beszámoltatás mindig hiteles módon történjen.

Az értékelés során szerzett érdemjegyet a tanuló az ellenőrzőbe, a tanár a naplóba/elektronikus naplóba köteles haladéktalanul beírni. Az osztályfőnök havonta összeveti a naplóba és az ellenőrzőbe írt jegyeket, és az ellenőrzőben pótolja a hiányosságokat. A félévi osztályzatot az osztályfőnök az ellenőrzőbe, az év végét a bizonyítványba írja be, és aláírásával, illetve az iskola pecsétjével hitelesíti. Az ellenőrző segítségével a szülő folyamatosan ellenőrzi gyermeke iskolai tanulmányainak eredményét, melyet aláírásával igazol.

A mérések eredményeire alapozott intézkedési tervek

A központi mérések eredményeit a saját szakmai területeinken meghatározó feladatok alapján hasznosítjuk a tanulók fejlesztése, segítése érdekében. Ha szükséges speciális és egyénre szabott, az előzetesen létrehozott feladatbankokból segítjük a diákok eredményes és hatékony mindennapi tanulását.

A tanulók számára napi, heti rendszerességgel adunk írásbeli és szóbeli házi feladatot. A házi feladat célja, hogy alkalmat adjunk az önálló tanulásra és feladatmegoldásra, az órán tanultak ismételtesére, rögzítésére, begyakorlására. Lehet írásbeli és szóbeli feladat, mindkettőn belül képesség szerinti differenciálás is alkalmazható. Az oktatónak fokozottan figyelnie kell arra, hogy az otthoni írásbeli feladatok megoldására és a szóbeli felkészülésre fordított idő ne haladja meg átlagosan a napi három órát egy átlagos képességű tanulónál. A házi feladat általában a tankönyvben szereplő, illetve az órán elhangzott anyagra épül, amelyhez a tanár előkészítési útmutatót ad, ha szükséges. Kivételes esetben bővíthető olyan feladatokkal, amelyekhez a szükséges segédeszközök az iskolai könyvtárban megtalálhatók, vagy iskolán kívüli közös program alapján előkészíthető (múzeumlátogatás, színházlátogatás, stb.).

Az érdeklődő tanulók számára a tanár kiadhat önálló feladatot, ami nem közvetlenül épül a tanagyagra. Ebben az esetben a feldolgozáshoz, a kutatómunkához segítséget ad. Ezenél a feladatoknál a felkészülési idő hosszabb, a témától függően több hét is lehet. A házi feladat hasznossága a rendszeres ellenőrzésen múlik, amely történhet az órán (szóbeli és írásbeli számonkérés formájában) vagy a füzetek, illetve házi dolgozatok beszédésével és ellenőrzésével, javításával. Szóbeli értékelés esetében lehetőség van a felmerülő problémák megbeszélésére és a pozitívumok kiemelésére. A tanuló félévi és év végi osztályzatát a tanár az érdemjegyek alapján állapítja meg, figyelembe véve a tanuló egyéni fejlődését.

Az értékelési rendszer konkrétumai:

- Napi, szóbeli visszajelzések: a tevékenység végzése közben fontos a szóbeli pozitív megerősítés.
- Alkalmoszerű írásos visszajelzések: kiegészíti a szóbeli értékelést, deklarálja egy adott rövid időszak (óra, hét) kiemelkedő munkavégzését, megerősíti a tanulót a tevékenység végzésével kapcsolatban.
- Negyed- és háromnegyed éves írásos értékelések: az oktatók által meghatározott szempontok szerint kerülnek a tanulói teljesítmények értékelésre. Minden esetben írásban történik.
- Ha az osztályzatok átlaga 6 tized alatt van, csak lefelé lehet kerekíteni. Ha az érdemjegy átlaga eléri az 1,6-et, de nem éri el a 2,00-ás eredményt, akkor a tanító tanár döntése, hogy elégtelen (1) vagy elégséges (2) érdemjegyet ad. Egyéb más osztályzatok (közepes, jó, jeles) esetén a 6 tized és a 8 tized közötti tartományban a tanító tanár dönti el az érdemjegyet, figyelembe véve a tanuló egyéni fejlődését.

Tanév végén az egész évi osztályzatok kerülnek beszámításra.

Olyan érdemjegy nem vonható az átlagolás körébe, amelyről az értékelés előtt a tanuló vagy a szülője nem szerezhette tudomást, és amely az osztályozó naplóban/elektronikus naplóban nem szerepel.

Egyénre szabott fejlesztés, mentorálás, mentori rendszer, egyéni fejlesztési tervek

Mentorok egyéni kijelölése és segítő közreműködése nélkülözhetetlen az arra rászoruló tanulók esetében.

Általános célkitűzések: szintrehozás és felzárkóztatás a 9. évfolyamon. A 9. évfolyam kiemelkedő pedagógiai célja a gyengébb, hátrányos helyzetű, lemaradt tanulók tanulási esélykülönbségének csökkentése. Kiemelt területei: irodalom, magyar nyelv, az idegen nyelv és a matematika.

Feladat: diagnosztizálás. Ennek érdekében minden tanár a tanév elején felméri az osztály tudását, elemzi az eredményeket, s ezek alapján az osztály részére a tanulók tudásának megfelelő felzárkóztató programot készít. A felmérésekből kiderül, hogy mely tanulók rendelkeznek különösen nagy tudáshiánnyal. Nekik a szaktanár kiscsoportos, tanórán kívüli foglalkozásokat is szervez, a tanügyi igazgatóhelyettes engedélyével és ellenőrzése mellett, a heti kötelező tanórai foglalkozások időkeretén belül. Így a 9. évfolyam elsősorban a beilleszkedést, az igényes tudás megalapozását szolgálja.

Eljárások: felzárkóztató oktatás. A félévek értékelése során, illetve azok végén a felszínre kerülnek az elmaradással küzdő tanulók, hiszen a különböző iskolából érkező diákok szorgalma, tanulni akarása, képessége, érdeklődési köre és céljai széles skálán mozognak. A még nagyon differenciált oktatás mellett is vannak lemaradók, akik esetleg lemorzsolódhatnak. Csak az lehet a célunk, hogy ezeket a tanulókat megóvjuk a lemorzsolódástól, mindeközben azonban nem sérülhet a többi diák tanuláshoz való joga és az oktatás színvonala. Célunk, hogy valamennyi tanulót legalább az elégséges szintre felhozzuk és megakadályozzuk az eredmények későbbi romlását, megteremtsük az esélyegyenlőséget.

Az egyéni felzárkóztató foglalkozások megszervezésének elvei és eljárási rendje

A felmérésekből kiderül, hogy mely tanulók rendelkeznek különösen nagy tudáshiánnyal. Nekik a szaktanár kiscsoportos, tanórán kívüli foglalkozásokat is szervez. A gyenge képességű tanulók felzárkóztatására egyénileg vagy kisebb csoportban kerülhet sor, amennyiben a tanórai részvétel és az otthoni felkészülés együttesen sem biztosítja az elégséges osztályzat megszerzését. A felzárkóztatás nem a hiányzásból fakadó elmaradások pótlását szolgálja, és

nem a tanórai anyag mechanikus ismételése. Igényli a tanulók aktív részvételét, megjelenését a foglalkozásokon.

A tananyag értelemszerű tanulását segíti az összefüggések megértése, így a felzárkóztatás feladata elsősorban a logikus gondolkodás és az önálló tanulás tanítása. Tanórai differenciálás: az iskolai teljesítményértékeléseknél az egyéni képességek, a szociokulturális helyzet, a sajátos nevelési igény figyelembevételével egyénre szabott követelményrendszer működtetése indokolt.

Különleges bánásmód az SNI és a BTMN státusszal rendelkező tanulók esetében

Intézményünk több évtizedes tapasztalattal segíti az ilyen diákok helytállását és az önálló munkavégzésre és életrevaló nevelését. Ennek a lépései a következők:

- Szűrés, diagnosztizálás: beilleszkedési nehézségekkel, magatartási problémákkal kapcsolatos helyzetfelmérés a tanulók körében. Az okok feltárása, a probléma jellegének meghatározása (önbizalomhiány, önértékelési-, identitászavar, közösségen belüli peremhelyzet, különféle magatartási problémák). Feladatok meghatározása, problémakezelés, esélyegyenlőség.
- Együttműködés: kapcsolat felvétele a probléma kezelését segítő szervekkel, szakemberekkel. Kapcsolatkialakítás és együttműködés a nevelési tanácsadókkal, szakértői,- rehabilitációs bizottságokkal, szükség szerint szakvélemények beszerzése, tantárgyi mentesítés kérése. Kortárs csoportokkal különféle külső kortársképzési programok, lehetőségek felkutatása, igénybevétele és a kortársképzés folytatása az iskolai közösségben a kiképzett tanulók közreműködésével.
- A Speciális programok meghatározása, kialakítása: pályaorientációs drog- és alkohol-prevenációs foglalkozások. Részvétel megszervezése az egészségnevelési célú programokban, valamint az egészségi állapotot hátrányosan befolyásoló tényezőkkel (dohányzás, drog, alkohol, AIDS) kapcsolatos oktató-nevelő munkában.
- Drogprevenció, bűnmegelőzés, drogstratégia kialakítása: megelőzést szolgáló rendezvények megszervezése különböző módszertani eszközökkel (tematikus előadások, sportprogramok, vitaest, alternatív szülői értekezlet, diákok, tanárok, szülők részére).
- Az esetleges drog vagy egyéb természetű probléma egyedi kezelése. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóink számára a szakértői bizottságok, illetve nevelési tanácsadók szakvéleményének javaslata alapján, beilleszkedést segítő,

rehabilitációs foglalkoztatást biztosítunk. A szakvélemények javaslata és a szülői kérelmek alapján az igazgató felmentési határozatot hozhat a tantárgyi felmentések megvalósításához.

Közösségfejlesztés

A középiskolai életévek a személyiségfejlődés egyik kimagasló időszaka. Ezért rendkívül fontos és meghatározó ez az időszak mindenki számára. Minden középfokú intézménynek óriási a szerepe és a felelőssége emiatt, melyet iskolánk mindig is és ezután is az egyik legfontosabb feladatának tart.

Az osztályközösség az Iskola alapegysége. Cél, hogy egy önvezérlő, saját tevékenységét szervező, értékek felmutatására képes autonóm közösség alakuljon ki. Minden osztály demokratikusan választ Diákönkormányzati képviselőt, gazdasági felelőst, sportfelelőst. Ők vezetik az osztályfőnök irányításával a közösséget. A közösség összekovácsolódását közös programok segítik:

- 1-3 napos osztálykirándulás,
- karácsonyi ünnepség,
- október 6-áról, a holokauszt és a kommunizmus áldozatairól való közös megemlékezés,
- közös színház, mozi látogatás,
- délutáni közös kulturális és szakmai programok lebonyolítása.

Sportkör az iskolában 1999. óta működik, Magyar Gyula Iskolai Sportkör néven, szabadidős jelleggel. Rendszeresen részt veszünk kerületi és budapesti rendezvényeken, versenyeken. Az iskolai sportkör célja az, hogy elősegítse a mindennapos testedzés megvalósulását mindenki számára, valamint lehetővé tegye a sportban tehetséges fiatalok versenyeken való indulását. A fiatalokat a testmozgás és a csapatmunka öröme-szellemé segítségével edzettségre, helytállásra, küzdeni tudásra, kitartásra, a szellemi és lelki összpontosítás képességére, a sportszerűség szellemére neveli. Az iskola képviselete a kerületi, fővárosi és országos rendezvényeken erősíti a közösséghez való tartozást, egyben segít beilleszkedni a középiskolások nagyobb családjába is. Az iskola minden tanulója alanyi jogon tagja a sportkörnek, s a Szervezeti és Működési Szabályzat keretei közt részt vehet a Sportkör irányításában, céljainak meghatározásában, illetve rendezvényein. Heti rendszerességgel különböző sporttevékenységben vehetnek részt a tanulók, a létszám és az érdeklődési kör függvényében (tömegsport). Minden évben megrendezésre kerül az iskolai sportnap, amelynek összefogása, a Sport és Szabadidő Munkaközösség feladata (megszervezni, lebonyolítani), a tantestület közreműködésével.

Szakkörök az egyéni érdeklődés, önkéntesség alapján szerveződnek. Céljuk a képességek minél teljesebb kibontakozása, a tehetségek felkarolása. Kialakítják az azonos érdeklődésű diákok kisebb közösségeit. Az iskolában működő szakkörök, programok:

- természetvédelmi szakkör,
- mikroszaporító szakkör,
- olasz nyelv szakkör,
- rajzkör,
- társasjáték szakkör,
- művészetterápia.

Kirándulások, táborok Iskolaszinten fogják össze, szervezik csapattá a tanulókat. A résztvevők gazdagodnak a közösségben megoldott feladatok élményével, megismerkednek hazánk történelmi és természeti értékeivel. Legfontosabb táboraink, melyeken önkéntes a részvétel, s amelyekhez igyekszünk pályázati forrást felkutatni a Gólyatábor, amelyet a 9. évfolyamos tanulóknak szervezzük az iskolában. Célja az iskolaközösség magjának kialakítása, a közösségi élcsapat létrehozása.

Az iskolai szociális- és gyermekvédelmi tevékenység. Mentálhigiénés tevékenységek

Általános feladatok:

- A szülők tájékoztatása az ifjúságvédelmi felelős személyéről, fogadóórájáról.
- A szülők, tanulók tájékoztatása a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények címéről, telefonszámáról.
- Szükség esetén család-, kollégiumlátogatás.
- Gyermekbántalmazás védelme esetén kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálattal, más segítő szervezetekkel.
- Anyagi veszélyeztetettség esetén kapcsolat az önkormányzat jegyzőjével.
- Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás.
- Késések, igazolatlan mulasztások folyamatos figyelemmel kísérése, kapcsolat az osztályfőnökökkel, szülőkkel, szervezetekkel, a tankötelezettség biztosítása érdekében.

Prevenció

A megelőzés érdekében minden tanév elején az osztályfőnöknek össze kell írnia a veszélyeztetett tanulók névsorát. Lehetőség szerint igyekezzen konkretizálni a veszélyeztetettség formáját is (pl.: drog, rossz társaság, rossz szociális helyzet, családi háttér). Minden tanár, iskolai dolgozó kötelessége, hogy esetleges megfigyeléseivel, információjával és tapasztalatával segítse e munkát. A 9. évfolyamon az első félévben az osztályfőnök minden szülővel elbeszélget. Az így elkészített listát az osztályfőnök átadja a gyermek és ifjúságvédelmi felelősnek, s azzal együttműködve intézkedési tervet dolgoz ki.

Szűrés

A tanév folyamán a tanulók életkörülményeiben, családi szociális háttérében bekövetkező esetleges hátrányos változásokat figyelemmel kell kísérni, hogy ezáltal újabb veszélyeztetett tanulókat lehessen kiszűrni. Az ehhez szükséges tényfeltárási tevékenységek a következők:

- Egyéni beszélgetések a tanulóval és/vagy a szülővel. (Szükség esetén külső szakembert is be kell vonni).
- Minden veszélyeztetettségre utaló jel érzékelése, kivizsgálása.
- Szoros iskolán belüli együttműködés kialakítása az iskolavezetés, a gyermek és ifjúságvédelmi felelős, a pszichológus, az osztályfőnökök valamint a tantestület között.

Együttműködés külső szervezetekkel

A különböző pszichés, szociális és egészségügyi problémák esetén szükségessé válhat a szakirányú segítség, gondozás megszervezése. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős ennek érdekében napi kapcsolatot tart fenn a gyermekvédelmi rendszer különböző szakterületeivel (járások gyámhivatalai, gyermekjóléti szolgálatok, családsegítő szolgálatok, nevelési tanácsadók). A drog-prevenció érdekében az iskola, rendszeresen pályázik felvilágosító anyagok beszerzésére, illetve ismeretterjesztő előadásokra a tanuló, a tanár és a szülők részére az illetékes szervezeteknél. A megelőzés, gondozás, segítség megszervezése közben minden esetben figyelemmel kell kísérni a gyermeki jogok érvényesülését. Az oktató-nevelő munka során a tanárnak figyelemmel kell lennie a titoktartási törvény előírásaira.

Családokkal való kapcsolattartás. Az iskolában folyó mentálhigiéné tevékenységek, valamint a támogató szakemberek biztosítása

A folyamatos továbbképzés részeként, kollégáink is részt vettek ilyen irányú szakmai továbbképzésen, biztosítva ezen kötelező feladatainknak való megfelelésünket.

Az iskola oktató-nevelő munkáját eredményesen végezni csak a szülőkkel együttműködve tudja. Az iskola minden tiszteletet és segítséget megad a szülőknek, ugyanakkor elvárja tőlük a konstruktív együttműködést. A cél azonos, a megvalósítás azonban csak az iskolai – családi nevelőmunka összehangolásával lehetséges. Ezt szolgálja az iskola hagyományosan jó kapcsolattartása a szülőkkel. A kapcsolattartás céljai:

- Világosan és érthetően megfogalmazni a szülők számára az iskola nevelési-oktatási céljait, a követelményeket és feltételeket.
- Tájékoztatni a követelményekről, az iskola által nyújtott lehetőségekről, az iskola programjairól, eredményeiről, céljairól.
- Érzelmileg megnyerni a szülőket az iskolának, az oktatás és nevelés ügyének.
- Hatékony munkamegosztás kialakítása a tanulók nevelésében a szülők és az iskola között.
- A szülők nevelési kultúrájának emelése, céljaik összehangolása az iskola nevelési-oktatási céljaival.

A kapcsolattartás formái:

- A 9. évfolyamos szülők behívása **személyes beszélgetésre**. Az iskolában régi hagyomány, hogy az új tanulók szüleit az osztályfőnök – előzetes egyeztetés után behívja egy délutáni részletes egyéni beszélgetésre. A beszélgetés célja a személyes ismeretség kialakításán kívül a családi háttér, a tanuló egyéni problémáinak megismerése, hiszen e nélkül az egyénre szabott nevelést, a megértő, segítő személyiség fejlesztést nem lehet végrehajtani. Az iskola nyitva áll a szülők előtt. Bármikor, bármilyen problémával fordulhatnak hozzánk, és mi mindig megpróbálunk segíteni, tanácsot adni.
- **Nyitott kapuk:** Az iskola minden év novemberében megrendezi a Nyitott Kapuk rendezvényét. E héten a pályaválasztás előtt álló gyermekek és szüleik együtt ismerhetik meg az iskolát, a tankertészetet, a tanulók munkáit. Megismerkedhetnek az

iskola történetével, bepillantást nyerhetnek az oktatási nevelési folyamatokba, s megismerhetik a szakmai gyakorlatok menetét. Személyesen tehetnek fel kérdéseket az iskola oktatóinak, vezetőinek.

- **Szülői értekezlet:** Fél évente egy alkalommal (szeptember vége – október eleje, illetve február közepe) tartjuk. A szülői értekezlet személyes kontaktust biztosít az osztályfőnök és a szülők közössége közt. Az értekezleten kerül ismertetésre a tanév rendje, az iskola éves programja. Megbeszéljük és elfogadjuk az osztály tanévi munkatervét. Ismertetjük a szülőkkel az iskola által biztosított sport-kulturális és szabadidős tevékenységeket.
- **Szülői fogadóóra:** Az iskola az első és a harmadik negyedév végén tájékoztatja a szülőket a tanulók tanulmányi eredményéről. Az értesítés után szervezi meg az általános fogadóórát, ahol minden tanár a szülők rendelkezésére áll. Így személyes kontaktust kialakítva lehet megbeszélni a felmerült problémákat, s közös szülő-tanár stratégiát lehet kialakítani a tanulási kudarcok elkerülése érdekében.
- **Értesítés:** telefonon, ellenőrzőben, levelezés és E-napló útján történik. Az iskola törődik tanulóival, nyomon követi tanulmányi eredményeik, magatartásuk alakulását. Bármely pozitív, vagy negatív jelenséget észlel, azonnal értesíti a szülőt. Ha szükséges, az értesítésben kezdeményezi a személyes megbeszélést is. A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk negyedévenként a tanulók tanulmányi eredményéről, az igazolt és igazolatlan mulasztásairól. Az iskolai programok pontos időpontjáról (pl. nyári gyakorlat, tanulmányi kirándulás). Az értesítések rendjét az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata szabályozza.

Eszköz, felszerelés, étkeztetés, munkaruha biztosítása a hátrányos helyzetű tanulók számára

Ezeket jelenleg is a Házi rend és a Szakmai Programunk rögzíti a jogszabályoknak megfelelően, valamint egyedi esetekben az iskola Alapítványának támogatásával segítjük.

Készítette:

Bánkiné Peredi Andrea és Nagy Miklós

Budapest, 2020. augusztus

2. Második esély terv

Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola

Második esély terv

A célcsoport meghatározása általánosan:

A Második esély meghatározásának problémája a 2000-es évek elején merült fel, mert a „második esély” típusú iskolákat Európa számos országában a tanköteles koron túliak számára ebben az időszakban hozták létre. Az Európai Unió Második esély programja kifejezetten a felnőttoktatásra koncentrál (EPALE), Magyarországon ennek keretében az EFOP-3.1.9-17 pályázat biztosította a programok anyagi fedezetét. A Második Esély Program sztenderdje az alábbi alapelveket határozza meg.

A Második esély iskola funkciói megragadhatók az egyén és a társadalom szempontjából egyaránt. A cél egyrészt, hogy az egyén visszakerüljön az oktatás, nevelés vérkeringésbe és ott végzettséget is szerezzen, annak ellenére, hogy ez a hagyományos köznevelés szintjén nem tudott megvalósulni. Így az egyén célja a Második esély iskola esetében, hogy képességeihez, motivációjához mérten olyan képzettséget szerezzen, mely segíti őt

- visszavezetni a hagyományos oktatás, nevelés szintjeire vagy
- bevezetni a munkaerőpiac adott szintjeire.

A Második esély iskola funkciója társadalmi oldalról meghatározva egyrészt az iskolai lemorzsolódás és/vagy végzettség nélküli iskolaelhagyás megakadályozása, másrészt a szakképzettséggel, szakmakompetenciával rendelkező fiatalok munkaerőpiacon történő megjelenésének elősegítése.

A Második esély iskola a nem tanköteles korú fiataloknak teremti meg az esélyt vagy a köznevelésbe való visszatérésre, vagy a szakma/szakmakompetencia megszerzésére, érettségi vizsga sikeres megszerzésére. Így a Második esély iskola közvetlen célcsoportja az iskolából lemorzsolódott fiataloknak az a köre, akiknek nincs befejezett középiskolai végzettségük, és nincs tanulói jogviszonyuk sem.

A fogalommeghatározás hazai bizonytalanságának oka az, hogy a tanulók túlnyomó többsége 17-20 éves koráig részese a közoktatás programjainak. Viszonylag tehát csekély azoknak a tanulóknak a száma (aránya), akik a rendszerből kimaradva (vagy elmaradva a tanulásban) segítségre, újabb esélyt nyújtó oktatási programokra szorulnak. Ebben a felfogásban a második esély típusú programok reintegrációs programként viselkednek, hiszen olyan célszemélyekről

van szó, akik korábban elhagyták az iskola (és sok esetben a munka) világát. Ezért jelenthet problémát a „második esély” kifejezés használata a tanköteles korú tanulók esetében.

Fenti elvek alapján a következő csoportokat sorolják szakmai szempontok alapján a második esély programok által érintetteknek:

1. Alacsony iskolázottságúak
2. Pályakezdő munkanélküliek
3. Idős korú (45 év felett!) munkanélküliek vagy veszélyeztetettek
4. Női munkanélküliek (nagy családosok, gyermeküket egyedül nevelők)
5. Szociális konfliktusokkal rendelkező családok
6. Hátrányos helyzetű térségben vagy településen élők
7. Depressziós ipari övezetben lakók
8. Megváltozott munkaképességűek, egészségkárosodottak, fogyatékosok
9. Romák
10. Állami gondozottak
11. Börtönből szabadultak
12. Társadalmi beilleszkedési zavarokkal küzdők (drogfüggők, szenvedélybetegek, depressziós tünetekkel rendelkezők, szociopátiás személyek)
13. Tanköteles korban lévő korai iskolaelhagyók
14. Sajátos nevelési igényekkel rendelkező tanköteles korú tanulók.

A fenti felsorolást áttekintve, az érintett célcsoportok közül a mi iskolánk az utolsó két csoport tagjaival találkozhat: a korai iskolaelhagyókkal és a sajátos nevelési igényű tanköteles tanulókkal. Ennél azonban több olyan gyakorlati példával találkozunk iskolánkban, amelynek kapcsán tanulóinknak „második esélyt” kell adnunk.

Összességében tehát azt mondhatjuk, hogy az európai és hazai fogalomhasználat szerint a második esély program/iskola főleg azon lemorzsolódott fiatal felnőttek számára teremthető meg, akiket iskolai végzettség megszerzésének céljával vagy a munkaerőpiacon való elhelyezkedést segítő szakma megszerzésének céljával ültetnek vissza az iskolapadba.

A mi értelmezésünkben azonban nem erről lesz szó. És bár a módszerekben, feltételekben erősen támaszkodunk a fent említett programokra, saját magunk számára más célcsoportokat, elvárásokat, feltételeket, módszereket kell megfogalmaznunk.

Szociokulturális háttér

Iskolánk Második esély intézményi tervében nappali tagozatos tanulóinkra koncentrálunk. Az alábbi csoportokba tartozó diákok segítségét tűzzük ki feladatként:

- osztályismétlők,
- technikumi képzésből szakképző iskolai képzésbe átlépők,
- szakmaváltók az intézményen belül,
- iskolaváltók azonos képzési formán (szakmán) belül.

Az őket segítő módszerek megválasztásához először azt kell megvizsgálnunk, hogy milyen okok vezetnek az osztályismétléshez, képzési forma vagy szakma változtatásához.

Az iskolai kudarcok és az iskola idő előtti elhagyásának leggyakoribb okai hazánkban:

- Az érintett tanulók túlnyomó többsége kistelepüléseken vagy városias jellegű települések periferiáin vagy a kevésbé értékes (lepusztult) városrészekben él.
- A szülők iskolai végzettsége – csekély kivételtől eltekintve – alacsony, többségük általános iskolával vagy (kevésbé piacképes) szakmai végzettséggel rendelkezik.
- A szülők munkaerő-piaci pozíció gyengék, közöttük – éppen az iskolai végzettség hiánya miatt – sok a munkanélküli vagy a munkanélküliségtől fenyegetett.
- A szülők alacsony iskolázottsága, a tanulással kapcsolatos motivátlansága, az inaktív státus nem alkalmas arra, hogy a tanulók számára olyan tanulási környezetet biztosítson, amely a jelenben és a jövőben tanulásra inspirál. Így ezekben a családokban nem alakul ki motiváló, (otthoni) tanulást (is) támogató környezet.
- Az iskolából kimaradt tanulók családjait éppen az elmondottak miatt szegénység sújtja, ami nem kedvez a további tanulmányok folytatásának.

A tanulás eredményességét leginkább a családi háttér határozza meg, márpedig évtizedek óta ismert tény, hogy a magyar oktatási rendszer nem képes kezelni a szociális különbségeket, és a hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek javítása helyett újratermeli a társadalmi különbségeket.

A fenti okok iskolai kudarcélményekhez vezetnek (rossz tanulmányi eredmények, bukás, kiközösítés stb.), ez még inkább csökkenti a tanuló motiváltságát, és növeli a lemorzsolódás

esélyét. Különösen veszélyeztetettek a lemorzsolódást tekintve a túlkoros tanulók, illetve a valamilyen okból magántanulóvá váló tanulók.

Az általános iskolában rosszul teljesítők többnyire meg sem próbálják a technikumi képzésbe való bejutást, eleve alulértékelik magukat, és a szakképző iskolai képzésekre jelentkeznek. A szakképző iskolákban azonban többnyire a vártnál magasabb a képzés színvonala, és az évtizedek óta emelkedő bukási arányok a 9. évfolyamon a legmagasabbak. A középfokú oktatás első tanévében tapasztalt kudarcok fő okait az oktatáskutatók a következőkben látják:

- az alapfokú oktatás gyenge minősége és hatékonysága a különféle problémákkal (vagy problémaegyüttesekkel) küzdő tanulók esetében;
- a tanulók tanulással kapcsolatos alacsony motivációi, amelyek különösen élesen jelennek meg az érintett szakképző iskolai évfolyamok közismereti óráival kapcsolatban;
- mindezeket kiegészíti a szakképző iskolák felkészületlensége a különféle típusú „hátrányok” kezelésére.

A technikumokban más okok játszanak közre a sikertelenségben. Egyrészt a tanulólétszám csökkenésével a gyengébb képességű gyerekeknek is nagyobb esélyük van bekerülni technikumi képzésbe, ahol aztán az első tanévben kiderül, hogy meglevő kompetenciáival a tanuló nem képes sikeres munkát végezni az iskolában. Másrészt (és ezzel iskolánkban is gyakran találkozunk) az általános iskolai oktatás színvonala eltérő a főváros és a környező kis települések iskoláiban, és a 9. évfolyamon tanulók itt, a középiskolában szembesülnek azzal, hogy ami a kistépülés általános iskolájában ötöst ért (nem utolsó sorban azért, hogy magasabb pontszámmal pályázhassanak a különböző középiskolákba), az a többiekhez képest a középiskolában csak kettest, hármast, esetleg annyit sem. Így a technikumokban is a 9. évfolyamon a legnagyobb a bukások aránya, azonban itt csökkent mértékben ugyan, de 10. év végén is van egy szelekció, mely során az iskolák próbálnak megszabadulni problémás diákjaiktól.

Mindehhez kapcsolódik, hogy iskolánkban nincs felvételi egyik osztályban sem, tanulóink az általános iskolában szerzett pontszámokkal pályáznak, és mivel csökken a tanulólétszám az egész országban, ezért gyakran kerülnek be az osztályokba gyenge általános iskolai eredménnyel, több iskolai kudarccal a hátuk mögött, túlkorosan a tanulók. A középiskolában aztán egész osztályközösségek munkáját is akadályozhatja több ilyen problémás tanuló, nemcsak saját sikerességét.

Átjárhatóság a különböző képzéstípusok között

A szakképzés átalakulása a 2020/2021-es tanévtől lehetővé teszi az eddigieknél jóval nagyobb átjárhatóságot az egyes képzési típusok között. Az intézményünkbe kertésztechnikus tanulóknak jelentkező gyerekek a 9-10. évfolyamon szakmai alapozó képzésben vesznek részt, és csak a 10. évfolyam végén kell eldönteniük, hogy az agráriumon belül a kertészet melyik specifikus részét, szakmáját kívánják a felsőbb évfolyamokon mélyebben elsajátítani. A technikum első két évfolyamán arra is van lehetőség, hogy a tanulmányok terén nem boldoguló diák átmelessen a szakképző iskolai képzésre, ahol a követelmények szintje természetesen alacsonyabb, mint a technikumban.

A szakképzőiskolába hozzánk beiratkozók a 9. évfolyamon szakmai alapozó képzésben részesülnek, ami azt jelenti, hogy a tanuló kap egy általános rálátást a kertészek munkájára. Ha valakinek megfelelő átlagot sikerül elérnie, kérvényezheti az iskola igazgatójától, hogy átmelessen az érettségit is adó, magasabb követelményszintű technikumba. Így, a korábbiakhoz képest az átjárhatóság is biztosítva lesz.

Egyéni tanulmányi rend (munkarend)

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre **egyéni tanulmányi rend (munkarend)** kérelmezhető. Az egyéni munkarend a gyakorlati oktatásra nem vonatkozik. Az egyéni munkarenddel rendelkező tanuló valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni. A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet az iskola igazgatójához nyújthatja be. Jogszabályban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell. Amíg a kérelemről döntés (igazgatói határozat) nem születik, illetve a döntése nem végleges, addig a tanulmányi kötelezettséget az iskolába járással kell teljesíteni, mely alól az iskola felmentést nem adhat.

Az egyéni tanulmányi renddel kapcsolatosan a továbbiakban a szakképzési törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet az irányadó.

Tantárgyak beszámításának lehetősége

Amennyiben a tanuló egy másik iskolából érkezik, az azonos közismereti tantárgyakból szerzett érdemjegyei beszámíthatóak. Ha ugyanolyan szakmát tanult a korábbi iskolában, akkor természetesen az azonos szakmai tantárgyak esetében is biztosítani tudjuk a beszámíthatóság lehetőségét. Abban az esetben, ha a gyermek más szakmát tanult, akkor a Szakmai Programunkban részletezett módon különbözeti vizsgát köteles tenni az adott tanév során.

Készítette:

Bánkiné Peredi Andrea és Nagy Miklós

Budapest, 2020. augusztus

3. Alapkészségfejlesztési terv

Magyar Gyula Kertészeti Technikum és Szakképző Iskola

Alapkészségfejlesztési terv

Az Alapkészségfejlesztési terv indoklása / vezetői támogatás

A végzettség nélküli iskolaelhagyás a szakképzés területén hazánkban még mindig nagy nehézséget jelent, ugyanakkor Magyarországon jelentékeny problémaként mutatkozik a szakképzett munkaerő hiánya. A végzettség nélküli iskolaelhagyás az iskolai kudarcok gyakori következménye. Az alacsony iskolázottság a munkaerőpiacról és a társadalomból való kirekesztődés veszélyeit hordozza magában. A jövő szempontjából gondot jelent, hogy a szakképző iskolai végzettséggel általában együtt járó alacsonyabb jövedelem és társadalmi státusz miatt meddig csökken a szakképző iskolák presztízse. Mikor érkezik el a tartós fordulat, amikor egyre többen választják majd a gimnáziumi helyett a szakképző iskolai továbbtanulást.

A nevelő-oktató tevékenységünk kiemelt fejlesztési területe a beiskolázásra kerülő tanulók alapkompenciái, az adott képzésben való eredményes részvételhez szükséges bemeneti szintjének a biztosítása, a képzés megkezdését követő legfeljebb egy éves határidővel. Az Alapkészségfejlesztési terv az intézmény egyik, a 9. évfolyamos tanulók lemorzsolódásának a csökkentését célzó intézkedési terve.

A képesség fogalmát azért szükséges értelmezni, mivel meglehetősen sok a félreértés és tisztázatlanság. Így például a korábbi tantervekben a különböző tantárgyi követelményrendszerekben sokszor használják a „képesség” kifejezést a „jártasság” helyett. Egyszerűen megkülönböztethetők, mert a jártasság és készség tanítható, tanulható, a képesség viszont fejleszthető.

A képesség alakulása hosszabb időt igénybe vevő folyamat, de ha kifejlődik (pl.: a logikus gondolkodás képessége), tartósan megmarad. A jártasság és készség kialakulása rövidebb idő alatt történik, és ha nem használják, viszonylag hamar visszafejlődhet.

A képesség fejlesztése meghatározott tananyag, ismeretanyag feldolgozásának, elsajátításának folyamatában történik. A már kifejlődött képesség függetlenné válik az adott tananyagtól, és a teljesen új információk megértése, elsajátítása során is dinamikusan működik.

A tehetséggondozás a személyiségben lévő adottságok, különleges képességek személyiségfejlesztési folyamatba illeszkedő, ugyanakkor differenciált és hatványozott kibontása, melynek iskolai gyakorlata igen sokszínű. Végrehajtható a tanórákon differenciált

foglalkozások, új pedagógiai módszerek alkalmazásával vagy tanórán kívüli tevékenységek formájában.

Célok megfogalmazása

A szakképzés presztízsének helyreállítása, valamint a lemorzsolódók arányának jókora csökkentése érdekében javítani kell a szakképzés minőségét, hatékonyságát és eredményességét, amellyel hozzájárulhatunk a szakképzésben tanulók végzettségi szintjének és továbbtanulási esélyeiknek növeléséhez. E cél elérésének érdekében külön kiemelve a szakképző intézmények kulcskompetencia-fejlesztő kapacitásának megerősítése, valamint az alapkészségek fejlesztésére alkalmas eszközrendszer kidolgozása. A tudásalapú gazdaság igényeihez alkalmazkodva a munkavállalóknak megfelelő kognitív készségekkel kell rendelkezniük. Az alapkészségek szintje a szakképzésben tanulók, illetve a szakképzésből már kikerült felnőttek esetében a legkritikusabb. A szakképzésben tanulók kudarcainak okai ugyan összetettek, de egyértelmű összefüggés mutatható ki a lemorzsolódás és az érintettek gyenge szövegértési és számolási készségei között.

Az ezredfordulótól kezdve az európai szintű oktatási együttműködések egyik kiemelt témája lett az egész életen át tartó tanulást szolgáló kulcskompetenciák fejlesztése, mely abból a felismerésből indult ki, hogy a kompetencia értelmezése európai és szektorális szinten is nagyon nagy eltéréseket mutatott, és nem volt közösen elfogadott álláspont arra vonatkozóan, hogy mit is kell alapvető készségeken érteni. A kulcskompetenciák területén lényegében arról volt szó, hogy alapvetően meg kell újítani az iskola által a közoktatási rendszerek keretében fejlesztendő alapvető készségekről és képességekről, kompetenciákról való gondolkodást, ki kell alakítani e fogalmak újszerű koncepcióját, mely a jövőben az oktatás európai megújításának közös alapját képezhetné. Ennek szellemében készült el 2006-ban az Európai Parlament és a Tanács ajánlása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról, mely tartalmazza a Kulcskompetenciák az egész életen át tartó tanuláshoz – Európai referenciakeretet, amelyben a fő célkitűzések a következők:

- a kohézióhoz és a foglalkoztathatósághoz szükséges kulcskompetenciák azonosítása, és meghatározása;
- a tagállamok munkájának támogatása abban, hogy a közoktatásból kikerülő fiatalok olyan szintre fejlesszék kulcskompetenciáikat, amely biztos alapját képezi a további

tanulásnak és a munkába állásnak, valamint, hogy ezeket a kompetenciákat egész életük során fejleszteni és frissíteni tudják;

- európai szintű referenciaeszköz biztosítása a politikai döntéshozók, az oktatási szolgáltatást nyújtók, a munkáltatók és maguk a tanulók számára.

Mérés – értékelés rendszere

A mérési rendszer kialakításának alapelvei

Teljes mértékű illeszkedés a VEKOP 8.6.3-16-2017-0004-azonosító számú, „A szakképzési intézmény-rendszer átfogó fejlesztése” című pályázati projektje keretében elkészült és felülvizsgált, hatályos cselekvési tervéhez.

A mérés eszközei, a mérés célja, a lebonyolítás ütemezése

A fenti szempontok alapján a centrum szintű mérésre javasolt mérések a tanulmányok sikeres befejezéséhez szükséges alapvető területekre fókuszáló mérések. A mérés kötelező területei a 9. osztályokban:

- matematika,
- szövegértés,
- motiváció (tanulás iránti, intézmény iránti és a szakma iránti motiváció is).

A matematika és szövegértés területhez a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) által fejlesztett mérőeszköz használatát alkalmazzuk.

A motiváció intézményi szintű mérésként történő beemelésének az az indoka, hogy a motiváció a tanulók tanulmányi sikerességét jelentősen befolyásolja.

A mérési rendszer leírása:

A bemeneti mérés célja intézményi szinten a tanulók továbbtanuláshoz leginkább szükséges alapkompenciáinak (matematikai, szövegértés, motiváció és pályaaorientáció területek közül a kiválasztásra kerülők) mérése az egyéni és csoport szintű fejlesztési lépések megtervezése érdekében. A kimeneti mérés célja a fejlesztési tevékenységek eredményességének vizsgálata.

A bemeneti mérések ütemterve:

- Mérések előkészítése: a mérések előtt 2-3 héttel.
- Mérések lebonyolítása: 1 hét (pl. szeptember 2. hete, a tervezés során ez az úgynevezett kályhapont, igazodási pont).
- Feladatlapok javítása, adatfelvitel: 1 hét.
- Adatelemzés, értékelés: 1 hét.
- Eredmények, értékelések az osztályban tanító oktatók közössége által, a fejlesztési tevékenységek egyéni és csoportszintű meghatározása: 2 hét (ennek a tevékenységnek a lezárultával az eredmények, értékelések és az ezekre alapozott fejlesztési tervek a fenntartó számára megküldésre kerülnek).
- A fejlesztési tevékenységek oktatók szintjére bontása (melyik oktató, mikor és mit fejleszt): 2 hét. Mivel a bemeneti mérés célja éppen a releváns fejlesztési tevékenységek kialakítása, ezért a bemeneti mérés ezzel a tevékenységgel lezárul. Ez az elem az intézmény szintjén marad, ennek megküldése a fenntartó számára nem szükséges, de a fenntartó szükség esetén (pl. szakmai támogatás biztosítása során) bekérheti, vizsgálhatja.

A bemeneti mérések lebonyolítását követően indulnak a fejlesztési tevékenységek, amelyek a fejlesztési tevékenységek felülvizsgálatáig folyamatosan zajlanak. A fejlesztési tevékenységek felülvizsgálatát megalapozó vizsgálatot követően a fejlesztési tevékenységek folytatódnak vagy a következő felülvizsgálatig, vagy a kimeneti mérésig.

Az intézményi szintű méréseket az intézmények saját hatáskörben végzik. Az intézményi mérési rendszer kötelezően megvalósítandó, de a megvalósítást tekintve szabadon választható eleme a tanulói, illetve csoportszintű fejlesztési tevékenységek negyedévente elvégzendő felülvizsgálatához szükséges mérések, vizsgálatok elvégzése (köztes mérések, vizsgálatok).

A mérési rendszerben azoknak a speciális kompetenciáknak (pl. szakmai kompetenciáknak) a mérését, értékelését tervezzük, amely az intézményben, az adott szakmacsoportban tanulók számára a sikeres iskolai helytálláshoz elengedhetetlenek. Ezen mérések alapján meghatározott fejlesztési feladatok elvégzését a centrum szintű mérésekre épülő fejlesztési tevékenységekkel összehangolva tervezzük (szintvizsga, ill. alapvizsga).

Oktató szintű mérések

A mérési rendszer figyelembe veszi, hogy a oktatók egy része a pedagógiai munkája során olyan mérési, értékelési metódusokat alakított ki, amelyeket a pedagógiai munkájukban

használnak, és számukra bevált gyakorlatot jelentett eddig is. Viszont ez a terület, mivel oly mértékben sokszínű, a oktatók szabadon használhatnak mérő, értékelő eszközöket a tanulói terhelést és a mérési, értékelési eredmények felhasználási kötelezettségét figyelembe véve. A tanulói terheléssel kapcsolatban elvárás, hogy a mérések által okozott terhelés a tanulók életkori teherbírásának megfelelő legyen, e tekintetben a mérési rendszer koordinációt vár el minden szereplőtől. A mérési, értékelési eredmények felhasználási kötelezettsége azt jelenti, hogy a mérés, értékelés eredményét a tanulási folyamat tervezése során tervezett módon figyelembe kell venni. Ennek felelőse a mérő, értékelő eszközt alkalmazó oktató.

Dokumentálás – naplózás

Az Európa 2020 stratégia az Európai Uniónak az aktuális évtizedre elfogadott foglalkoztatási és növekedési stratégiája, melynek egyik fő oktatási célkitűzése a korai iskolaelhagyók arányának 10% alá való csökkentése. Ezzel a célkitűzés elérését támogatja a jelen igazgatási rendszerterv tárgyát képező, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) által kiírt GINOP-6.2.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosító számú „A szakképzést végzettség nélkül elhagyók számának csökkentése” című kiemelt projekt, melynek legfontosabb céljai között szerepel a végzettség nélküli iskola elhagyók számának csökkentése.

A Tanuló Monitoring rendszermodul célja, hogy azon keresztül lehetővé váljon a korai iskolaelhagyást (Early School Leaving) csökkentő tanuló jelzőrendszer kialakítása, továbbá a tanulók tanulmányi eredményeinek változását, a mulasztások időbeni változását és az egyéb tanulói aktivitásokban bekövetkezett változásokat folyamatosan nyomon követhetővé teszi a oktatók, az intézményvezetők, az intézményfenntartó, illetve a szakszolgálatok felelős munkatársai számára.

Alapkészségfejlesztések fejlesztése

Tanulásmódszertani alapkészségek

Szövegértés – szövegalkotás

Induljunk ki az anyanyelvi kommunikáció fogalmából. „Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és

értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználat a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben. Cél: a tanuló legyen képes hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban, kommunikáljon. Kommunikációját figyelemmel kíséni és a helyzetnek megfelelően alakítani, megkülönböztetni és felhasználni. A különféle típusú szövegeket megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat különböző segédeszközöket használni saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

Koncentráció

Koncentráció: tartós figyelem – egy bizonyos dologra összpontosítva – a többi ingerhatást figyelmen kívül hagyva. Azt mutatja meg, hogy valaki mennyire képes összpontosítani egy bizonyos ingerre, tevékenységre stb.

Szókincs

A megfelelő szóhasználat képessége, mely gazdag szókincs birtoklását és a szavak jelentésének ismeretét feltételezi, ugyanis csak így tudja az ember a mondanivalójához legjobban illő szavakat kiválasztani. A szókincs gondozása a szókészlet gyarapítással: szógyűjtés, ennek elrendezése, rendszeretése; szavak alkotásával; jelentésének ismeretével, szabályismerettel, ennek önálló alkotásával, jelentésüknek megfelelő használatával történjen.

Gondolkodás

A gondolkodás, a megismerés készségeinek és képességeinek a kifejlesztése, melyek segítségével az egyén képes a környezetéből felvett információkat hatékonyan feldolgozni, elemezni, az elemzések alapján következtetéseket levonni és döntéseket hozni. Az iskolának olyan ismereteket kell közvetítenie, amelyek felhasználhatók a gyakorlatban, a mindennapi életben; amelyek lehetővé teszik az ember környezetében előforduló természeti és társadalmi jelenségek mélyebb megértését, eszközök, anyagok hatékonyabb használatát, a környezet megóvását. Ugyanakkor bevezetést nyújtanak a különböző tudományokba, előkészítenek a későbbi tanulmányokra, megteremtik valamely szakmára, hivatásra való felkészülés alapjait.

Számolás, szakmai számítások

Mindennapi életünkben a matematikai kompetencia egyre nagyobb jelentőséggel bír. Pénzügyi műveleteink intézésében ma már nem elég néhány személyes kód használata. Tekintettel arra,

hogy a matematikai kompetencia fejlesztése nem tantárgyfüggő, így a fizikai és kémiai kísérletekben, a történelmi források elemzésében, egy-egy kiselőadás felépítésében, az irodalmi művek gondolatmenetének megértésében, a vitakultúra erősítésében is szerepet játszik. Készíthetnek a tanulók kalóriatáblázatot, demográfiai prognózist. Tervezhetnek egy-egy osztálykirándulást, amelyben kiszámíthatják a költségeket, összehasonlíthatják az utazási lehetőségeket. A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodásfejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A matematikai kompetencia eltérő mértékben felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát. A matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására. Főbb területei számolás, számlálás, számítás-mennyiségi következtetés, becslés, mérés, valószínűségi szemlélet-szöveges feladatok, problémamegoldás-rendszerezés, kombinatív gondolkodás-induktív, deduktív következtetés. Célok:

- A tanulók sajátítsák el azokat a képességeket, hogy alkalmazni tudják az alapvető matematikai elveket és folyamatokat mindennapi életük során, a problémáik megoldásában és az ismeretszerzésben egyaránt.
- Tudjanak érvelni, ill. követni mások érvelését, képesek legyenek indokolni az eredményeket, tudjanak a matematika nyelvén is kommunikálni, és tudják használni a segédeszközöket.

Tanórai differenciálás

A frontális/hagyományos tanulás során a tanárnak nem nyílik lehetősége arra, hogy az egyéni különbségeket figyelembe vegye. A meglévő tanulói különbségek forrásai:

- Meglévő ismeretek különbsége – amit otthonról hozott (szókincs, értékrend, hozott ismeretek).
- Képességbeli különbségek: észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás és nyelv (7-féle intelligencia: nyelvi-verbális, logikai-matematikai, vizuális, mozgásos, zenei, interperszonális, intraperszonális.)
- Eltérő személyiségtípusú tanulóknak más-más a: (tanulási stílusa, motivációja, attitűdje, érdeklődési köre, agyfélteke-dominanciája).
- Fiú-lány különbségek
- Etnikai különbségek

A differenciált tanulásszervezés alapjai

Ezek a tanulói különbségek teszik szükségessé a oktatók módszertani megújulását, hogy a „jól bevált” tanítás-tanulási folyamatok mellé új szemléletet alakítsanak ki, amelybe beleférnek új módszerek, technikák és munkaformák. A változást kiváltó önelemző kérdések:

- Hogyan taníthatnék hatékonyabban?
- Hogyan nyújthatnék segítséget?
- Hogyan tehetném pozitívabbá a tanulók iskolához fűződő viszonyát?

A differenciált tanulásszervezés szintjei

- Értéklődés szerinti csoportbontás: A csoportok értéklődés szerint homogén szervezésűek, a csoportokon belül minden tanuló azonos feladatot végez. A csoporttagok nem feltétlenül kooperálnak egymással, ebben az esetben nem szükséges a 3-5 fős csoportszervezés, mivel a gyermekek a feladatokat részben egyénre szabott munkával is végezhetik. Együttműködést igénylő feladatvégzés esetén 3-5 fős homogén csoportszervezés szükséges. Felzárkóztatásra, tehetséggondozásra alkalmas tanulásszervezési mód.
- Tartalmi differenciálás: A gyermekek képesség szerint homogén csoportba szerveződnek, a csoporttagok között nincs együttműködés, ezért 3-5 fős csoportszervezés nem szükséges. Minden tanuló önállóan végzi a differenciált feladatokat, részben egyénre szabott munkával.
- Szervezeti tanulócsoporthoz bontás: A tagok között együttműködés-kooperáció van. A 3-5 fős csoportok homogén és heterogén szervezésűek is lehetnek. A csoporttagok azonos feladatot végeznek. Az eltérő képességű csoporttagok munkája között tartalmi differenciálás történik.
- Tanulási követelmények differenciálása: A tanulásban akadályozott vagy részképesség-zavaros gyermekek integrációjára alkalmas differenciálási mód. Képesség szerinti homogén csoportszerveződés. Az e csoportba szerveződött gyermekek tantárgyi követelményrendszere eltér az adott osztály általános követelményrendszerétől. A gyermekek önállóan vagy csoporttársaikkal együttműködve oldják meg feladataikat.

A differenciálás alapelvei

- A munkaformák tartalmi ismerete: A változatos munkaformák csak abban az esetben alkalmazhatók hatékonyan, ha az oktató ténylegesen tisztában van a fogalmakkal, az alkalmazási szabályokkal, az előnyökkel, a felmerülő nehézségekkel, s kezelni tudja az esetleges problémahelyzeteket.
- Szemlélet: Ez a tanítási mód csak akkor hoz valódi eredményt, ha az oktató ténylegesen átlátja és kézben tartja a több szinten zajló tanulási folyamatot.
- Differenciálási szempontok: A munkaformákat mindig az oktatás tartalma, didaktikai-nevelési igényei és a tanulók sajátosságai határozzák meg.
- Átjárhatóság: A differenciálás soha ne jelentsen szelekciót, beskatulyázást, a tanulók mindig a számukra legoptimálisabb terhelésben részesüljenek.

Egyéni fejlesztés

A készségek sikeres fejlesztésének egyik kiinduló feltétele, hogy rendelkezésre álljanak a fejlődés leírására alkalmas eszközök. Olyan tesztek, melyek alapján a gyerekek fejlődése jellemezhető, megadható hogy a készségek elsajátításában hol tartanak, a készség mely összetevőit sajátították már el, melyeket kell még fejleszteni. Ezeket a készségmérő teszteket diagnosztikus teszteknek nevezzük, mert diagnózist adnak a készség összetevőinek elsajátításáról, egyúttal megadják azt is, hogy a készség optimális elsajátítását mikor éri el a gyermek. Az alapkészségek — ilyen készség például a számolás, az olvasás — optimális elsajátításának elérése minden gyermek esetében fontos pedagógiai feladat. Ezeknek a készségeknek a fejlesztése minden gyermek esetében — életkortól függetlenül — a begyakorlottság eléréséig folytatandó. Ezt a fejlesztési szemléletet kritériumorientált fejlesztésnek nevezzük. A készségek fejlettségének rendszeres (évenkénti, félévenkénti) felmérése nyomon követhetővé teszi a gyermekek egyéni fejlődését, ezáltal hasznos segítséget ad a pedagógiai munkához. Lehetővé teszi a gyerekek fejlettségének összehasonlítását a populációt jellemző országos fejlődési ütemmel, és ami még ennél is fontosabb: megadja, hogy a gyerekek az optimális elsajátításhoz, begyakorlottsághoz viszonyítva hol tartanak a fejlődésben.

Matematikai alapkészségek fejlesztése

A matematikatanítás célja a korszerű értelemben vett matematikai tudás megszerzésének biztosítása. Ennek egyik legfontosabb jellemzője a rendszerezett, tudatos és eredményes problémamegoldó gondolkodás, az ismeretek alkalmazásának, mégpedig a mindennapi életben előforduló szituációkban való alkalmazásának képessége. Ez azt jelenti, hogy a fejlesztés során a készségek és képességek (matematikai és általános) fejlesztése ugyanakkora hangsúlyt kap, mint a tantárgyi tudás. A fenti célok megvalósításának komplex folyamata biztosítja a kulcskompetenciákra épülő kiemelt fejlesztési feladatok (énkép, önismeret, hon- és népismeret, európai azonosságtudat—egyetemes kultúra, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, gazdasági nevelés, környezettudatos nevelés, a tanulás tanítása, testi és lelki egészség, felkészülés a felnőtt lét szerepeire) megvalósítását is. A cél megvalósításának folyamatában elsősorban a matematikai kompetencia különböző komponenseit fejlesztjük, valamint a matematikai nevelés folyamatában rejlő lehetőségeket kihasználva hozzájárulunk a többi kulcskompetencia (anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, a hatékony, önálló tanulás, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia, esztétikaiművészeti tudatosság és kifejezőképesség) megerősítéséhez.

A kiemelt fejlesztési területek:

- Számolás, számlálás, számítás.
- Mennyiségi következtetés, becslés, mérés, valószínűségi szemlélet.
- Szöveges feladatok, metakogníció (a tudás tudása).
- Rendszerezés, kombinatív gondolkodás.
- Induktív, deduktív következtetés.

A többi készség és képesség — bár jelentőségük a matematikai kompetencia szempontjából kétségtelen — többnyire nem matematika specifikus, vagyis más tantárgyakban, tanórán kívüli környezetben, a mindennapokban is jól fejleszthetők. Ugyanakkor a kommunikációs készségek körébe sorolt szövegértelmezés, vagy a vizuális kommunikáció körébe tartozó térlátás elengedhetetlen a matematikai problémák megértéséhez, értelmezéséhez így fejlesztésük sem maradhat el a matematikaórákon.

Olvasási, szövegértési készségek fejlesztése

A gyermekek olvasási képességeiknek fejlesztésére a gyorsolvasási gyakorlatok - a változó szóhosszúságok miatt is alkalmasak. Ebbe a feladattípusba bele lehet tenni azokat a szavakat, amelyek megtanulása vagy használata problémás; azokat a szakszavakat, tényeket, amelyek a tantárgyi tudáshoz szükségesek, de az elsajátítás, alkalmazás, még nem a megfelelő szintű. A tanulók az ismeretterjesztő szövegből információk, adatok, tények, évszámok; irodalmi szemelvényekből szereplők, helyszínek, események, költői eszközök, szófordulatok stb. kikeresésére, kigyűjtésére kapjanak feladatot. A szövegfeldolgozás előzőekben ajánlott algoritmusát mindig fel kell eleveníteni, hogy a tanuló tudja, milyen feladatok megoldását várjuk el tőle. Ez egyben alapja is az egyre önállóbb tanulásnak, ismeretszerzésnek. A szövegből kiemelt, nem ismert, kevésbé ismert szavak, szakszavak, fogalmak magyarázata, értelmezése fokozottabban szükséges a gyengébb képességű tanulók esetében. (Erre külön fel kell készülnie a tanárnak.) A didaktikus, feladatot adó szövegek olvasására, olvastatására, a nevelőnek nagy figyelmet kell fordítania, s meg kell győződnie arról, hogy azokat a tanuló megértette, mivel ez befolyásolja a feladat megoldását.

Betűsor szavakra, vagy szó sor mondatokra tagolása fejleszti a tanulók olvasási, értési, szó- és mondataalkotási, helyesírási, gondolkodási (értelmi) képességeit; valamint mélyíti például az anyanyelvi, grammatikai ismereteiket. Ezeket a feladatokat előbb szóban oldják meg, majd írják le önállóan. Az önellenőrzésre használhatunk fóliát.

Különös bánásmódot igénylőkkel kapcsolatos intézkedések és egyedi mérések

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- kiemelten tehetséges tanulók;

- sajátos nevelési igényű tanulók;
- beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulók.

2. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Az iskola alapelveinek, célkitűzéseinek, feladatainak meghatározásánál központi helyet kapott a tehetséggondozás, a képességfejlesztés. A nevelő-oktatómunka minden területén arra törekszünk, hogy a képességek kibontakoztatásával a tanulók személyiségét sokoldalúan fejlesszük.

Dokumentáció:

- Tanulmányi versenyeken elért eredményekről statisztikát vezetünk.
- Szakköri naplók.
- E-napló.
- Továbbtanulási eredmények.

Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása, akik a többi tanulóval együtt nevelhetők, oktathatók

Az integráltan oktatott gyermek nevelése és oktatása a többi tanulóval együtt azonos osztályban és csoportban történik. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg. A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatását segítő tevékenységek színterei iskolánkban:

- Fejlesztő foglalkozások
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulók esetében fejlesztő foglalkoztatást biztosítunk.
- Mindennapos mozgásfejlesztés
- Egyéni foglalkozások

A sajátos nevelési igényű tanulót, a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. A tantárgyi felmentésekről a szülői kérelem beérkezése után igazgatói határozat készül, a felmentéstényét, a kedvezményeket az osztályfőnök beírja a digitális naplóba.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Abban a kérdésben, hogy a tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási nehézségekkel küzd az oktató észrevétele javaslata alapján – a nevelési tanácsadó megkeresésére – a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt. Ahhoz, hogy a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő feladatokat elláthassuk, egyik legfontosabb feltétel a speciális ismeretekben, módszertanban jártas oktató közreműködése, aki a felismerés után jól elkészített, ütemezett fejlesztési tervvel, fejlesztő órák biztosításával, a család együttműködésével valósítja meg céljait.

A tanulók esetében, akik nem rendelkeznek szakértői véleménnyel, de nevelésük során felvetődik a tanulási, magatartási rendellenesség, a szaktanár vagy az osztályfőnök jelzése alapján az intézmény kezdeményezi a Pedagógiai Szakszolgálatnál a vizsgálat mielőbbi lefolytatását.

Szociális hátrányok enyhítését célzó pedagógiai tevékenység

Iskolánkban kiemelt figyelmet szentelünk a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, segítjük azoknak a tanulóknak beilleszkedését, ismeret elsajátítását és egyéni ütemű fejlődését, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek, átmenetileg hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek. Ebben az oktatóink együttműködnek a gyógypedagógussal és más nevelést-oktatást segítő szakemberekkel. Szerencsére, az utóbbi időszakban csak elvétve kerül hozzánk (tanévenként 1-2) olyan tanuló, aki bizonyíthatóan hátrányos, esetleg halmozottan hátrányos helyzetben lenne.

Készítette:

Bánkiné Peredi Andrea és Nagy Miklós

Budapest, 2020. augusztus

1. melléklet: A mérési rendszer leírása

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
Intézményi szintű mérések						
1.	bemeneti mérés az anyanyelvi kompetenciák mérési területen	Tanügy-igazgatási igh.	9. évfolyamos tanulókat	NSZFH mérése	Excel tábla	Osztály értekezleten, szakmai tanárok bevonásával
2.	bemeneti mérés a matematikai kompetenciák mérési területen	Tanügy-igazgatási igh.	9. évfolyamos tanulókat	NSZFH mérése	Excel tábla	Osztály értekezleten, szakmai tanárok bevonásával

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
3.	bemeneti szintű kommunikáció	Osztályfőnökök	Kezdő évfolyamokon	Teszt	Táblázat, grafikon	Az egy osztályban tanító tanárok módszertani egyeztetésére
4.	bemeneti mérés az idegen nyelvi kompetenciák mérési területen	Élő idegennyelvi munkaközösség vezetője	Nyelvi csoportokat, tanév elején és végén	Egyéni felmérők alapján	online teszt, szöveges értékelés	Csoportbontás, illetve egyéni fejlesztési terv készítéséhez
5.	Intézményi szintű informatikai kompetenciák mérési területen	Matematika és informatika munkaközösség vezetője	Adott osztály tanulóit, tanév elején és végén	„Próba érettségi”	Táblázat, szöveges, grafikonos	Továbbképzési célok meghatározására

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
6.	Intézményi szintű munkavállalói kompetenciák mérési területen	Igazgatóhelyettesek	Tantestület	Teszt	Excel tábla, grafikon, szöveges elemzés	Egyeztetéseken, módszertani továbbképzéseken,

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
7.	Intézményi szintű kiegészítő bemeneti mérés az anyanyelvi kompetenciák mérési területen (szakmánkénti differenciálással)	Igazgatóhelyettesek, illetve a gyakorlati oktatás vezetője	Egyes szakmai osztályok kompetenciáját	Gyakorlati és Teszt feladatokkal	Szöveges értékelés, grafikonos összehasonlítás	Szaktanárok között, negyed évente, osztályfőnökök, egy osztályban tanítók értekezletén

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
8.	Intézményi szintű kiegészítő bemeneti mérés az anyanyelvi kompetenciák mérési területen (szakmánkénti differenciálással)	Igazgató és az igazgatóhelyettesek	Tizedik évfolyamos tanulókat	Online Teszt	Excel tábla, grafikon, szöveges értékelés	Tanmenetek, fejlesztések, illetve Szakmai Program tervezésére

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
9.	Intézményi szintű szakmaspecifikus kiegészítő bemeneti mérés	Humánia munkaközösség vezetője	a sajátos nevelési igényű, illetve a BTMN tanulókat	Teszt, szöveges feladatok	Excel tábla, szöveges értékelés	Módszertani ajánlások osztályfőnökön keresztül a tanító tanároknak.

	Az információgyűjtés területe (pl. szövegértés, munkavégzéshez szükséges kompetenciák - megnevezve, stb.)	A mérés lebonyolításának felelőse (ha jelenleg nincs, akkor írja le, hogy nincs)	Kit mérünk? (célcsoport)	Milyen eszközzel mérjük?	Milyen formában áll elő a mérés eredménye? (pl. excel táblázat, szöveges elemzés, online teszt egy online felületen, stb.)	Mire használjuk az eredményeket, hogyan tesszük ezeket közzé a tanárok között?
10.	Intézményi szintű köztes mérések	Igazgató és az igazgatóhelyettesek	Egyes osztályokat	Online teszt	Táblázat, százalékos megoszlás, grafikonok, szöveges értékelés	Szaktanári korrepetálások, fejlesztő és gyógypedagógusok aktív bevonására.